

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

БАЛАЛАР ПСИХИАТРИЯСЫ

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі және ғылымының инновациялық технологиялар Республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 2009 ж. «Балалар психиатриясы» мамандығы бойынша резидентураның мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес үшін әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілген.

8. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
9. Руководство по наркологии/Под ред. Н.Н. Иванца. - В 2-х т. – М.: ИД мед-практика-М, 2002.
10. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. Медицина, 2000.
11. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец. – М., 2000.
12. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
13. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ-10, адаптированный для использования в Российской Федерации)/Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998 .
14. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
15. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

На казахском языке

основная:

1. Плешева Р.Ф. Психиатрия: Оқулық. – Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ф.М. Психиатрия. Оқулық. – Алматы, 1994.
3. Плешева Р.Ф. Медициналық психология: Оқулық. – Алматы, «Санат», 2009.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттары бөлу	10
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны ...	12
4. Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	51
5. Оқу және оқыту әдістері	64
6. Білімді бағалау	64
7. Клиникалық база	65
8. Ұсынылған әдебиеттердің тізімі	66

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Балалар психиатриясы – қазіргі таңдағы клиникалық психиатрияның жеке саласының медициналық мамандығы. Медициналық пән ретінде балалар мен жасөспірімдерде кездесетін психикалық және мінез-құлық бұзылыстар этиологиясын, патогенезін, диагностикасын, таралуын, емдеуді және алдын алуды зерттейді және де психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастырады. Психикалық бұзылыстарды эволюциялық-динамикалық, жасқа байланысты салыстырмалы, биопсихо-әлеуметтік ұстанымы бойынша жасқа байланысты заңдылықтарын қарастырады, науқас балалар мен жасөспірімдердің тек клиникасы ғана емес, тағы психикалық бұзылыстарды сипаттайтын этиологиясы мен патогенезінде.

Медициналық ЖОО кейінгі медициналық білім берудің жоғары сапасын және үздіксіз білім беру жүйесін қамтамасыз ету үшін резидентурада балалар психиатриясы саласында жоғары білікті мамандар дайындау маңызды болып табылады.

2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқулары бар тұлғаларға медициналық-әлеуметтік көмектер, психикалық бұзылыстардың қазіргі заманғы диагностикасы әлемдік тәжірибеге сай болуы қажет. Бұл талаптар осы бағдарламада көрініс тапқан. Алайда, қазіргі кездегі халықаралық статистикалық мәліметтерді есепке алар болсақ, Америкалық психиатрия ассоциацияларының, Еуропа елдерінің диагноз қоюда теориялық негізделмеген түрлі әдіс-тәсілдері бар. Олай болса, балалар психиатрияның теориялық мазмұнын баяндауда диагностикаға нозологиялық тұрғыдан қарастыратын отандық тәжірибелерге сүйенген абзал.

Тәжірибе көрсеткендей, психиатрияда диагностикалық бағасының ғылыми және практикалық мәселелері онтайлы шешіледі, егер концептуалды ұстанымдарды ескере отырып психикалық бұзылыстардың симптоматикалық және нозологиялық бағалау бір-бірін толықтырып отырады. Осындай өзгешеліктерді жою жолдарының бірі шет елдердің клиникалық басқармаларын қолдану және оларды отандық психиатрия жағдайына бейімдеу, яғни психикалық науқастарға диагноз қою және «стандартталған» емдеу жүргізу принциптері мен негізгі әдістемелік ұстанымдарды таныстыру.

Қазіргі таңдағы психиатрия медицинаның гуманды және ниет білдіру аспектілерін қамтиды. Сонымен қатар, дәрігердің тұжырымды ой-өрісін қалыптастыру үшін психиатрияның жоғары тәрбиелік маңызы бар екенін ұмытпау керек. Психикалық патологияны түсіну өзгенің пікіріне шыдамдылық қалыптастырады, ақыры нәтижесіз науқас адамдармен жұмыс істеуге үйретеді, адамдарға адамгершілікті баулытады, терапия мен реабилитацияның заманауи мүмкіндіктерін зерттейді, келешек емделушіде қажетсіз скепсисті болдырмауды, дертке қарсы белсенді көз қарасты ынталандырады.

Мақсаты: қазіргі заманғы емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологиялар жетістіктеріне сәйкес психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар балаларға білікті мамандандырылған медициналық және әлеуметтік көмек көрсетуге қабілетті мамандарды тереңдете дайындау.

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Дмитриева Т.Б., Краснов В.Н., Незнанов Н.Г, Семке В.Я., Тиганов А.С. Психиатрия. Национальное руководство. – М.: Медицина, 2009.
2. Гудман Р., Скотт С. Детская психиатрия. Триада-Х, 2008.
3. Руководство по клинической детской и подростковой психиатрии /Под редакцией Кеннета С. Робсона. – М. «Медицина», 1999.
4. Психиатрия детского и подросткового возраста / Под ред. П.И. Сидорова. Тв. обл., 2004.
5. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», – Санкт-Петербург, 2006.
6. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. – В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
7. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С. Тиганова. – В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
8. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
9. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
10. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
11. Коркина М.В., Лакосина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
12. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
13. Александровский Ю.А. Психофармакотерапия. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: «Академия», 2005.

дополнительная:

1. Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
2. Руководство по судебной психиатрии. /Под редакцией Т.Б. Дмитриевой, Б.В. Шостаковича, А.А. Ткаченко. – М.: Медицина, 2004.
3. Войтенко Р.М. Социальная психиатрия с основами медико-социальной экспертизы и реабилитологии. Руководство для врачей и психологов. – Фолиант, 2002.
4. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
5. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И. Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
6. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
7. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред. проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: курация больных детей, ведение медицинской документации, работа в различных подразделениях детских лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, устные сообщения на семинарах, практических занятиях, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных детей в стационаре, дневном стационаре, на амбулаторном приеме и на дому, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, написание историй болезни, подготовка презентаций, закрепление навыков, формирование портфолио, подготовка рефератов, структурированных методических разработок, таблиц, схем, алгоритмов диагностики и лечения и т.п., доклада для совместного разбора, участие в совместном научном исследовании, сбор материалов для последующей публикации.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков (ОСКЭ).

7 Клиническая база

Стационарные детские отделения (кабинеты) психиатрического, наркологического, терапевтического профиля, организации ПМСП (поликлиники, дневные стационары, СВА, амбулаторные отделения диспансеров, больниц), отделения функциональной диагностики, клинические лаборатории, приемный покой стационаров, станции скорой психиатрической (наркологической) помощи.

Міндеттері:

- резидентураға арналған мемлекеттік білім беру стандарттары талаптарына сүйеніп балалар психиатры білімі, іскерлігі, дағдылары мен кәсіби компетенцияларын қалыптастыруға үйрету;
- дәлелдемелі медицина принциптері негізінде кәсіби шешім қабылдауды үйрету;
- кәсіби қызметте медицинаның ғылыми жетістіктерін қолдануға, заманауи емдеу-диагностикалық және фармацевтикалық технологияларды енгізу қабілетін ұстандыру;
- өз білімі мен дағдыларды үздіксіз кәсіби оқытуды және одан әрі жетілдіру қабілеттілігін игерту;
- психикалық және мінез-құлықты бұзылыстары бар балалар мен жасөспірімдерге қызмет көрсету үшін деонтология, моральды-этикалық және құқықтық мәдениет дағдыларын игерту;
- альтруизм, қайғысына ортақтасу, аяушылық, жауапкершілік, адалдық пен құпия-лылық принциптерін сақтау сияқты кәсіби құндылықтарға шынайы берілуге үйрету;
- мамандар командасында іскерлік дағдыларын қалыптастыруды үйрету.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент:

- балалар мен жасөспірімдерге психиатриялық көмекті ұйымдастыру, мемлекеттік және ведомстволық статистикалық есеп-қисаптың негізгі көрсеткіштері (аурушандық, ауырғыштық, т.б.);
- инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕК), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ/ЖҚТБ, ИЕК АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткіқұмарлықтың алдын алу стандарттарын;
- балалар мен жасөспірімдердің психиатрмен алғаш қуәландырылуының тәртібі, шұғыл жағдай бойынша психиатриялық мекемеге госпитализациялау мәселелерін;
- балалар мен жасөспірімдердің қалыпты психофизикалық дамуының, тұлғаның қалыптасуының заңдылықтары, психофизикалық дизонтогенез туралы ілімнің негізгі мәселелерін;
- балалар мен жасөспірімдердің сот-психиатриялық, сот-наркологиялық сараптамасының негізгі әдістері мен принциптерін;
- наркологияның негізгі мәселелері, есірткі заттардың бала организміне әсерін;
- синдромогенездің негізгі мәселелері және оның нозологиялық спецификалығы, бала психикасы дизонтогенезі туралы ілімнің негізгі мәселелерін;
- балалар психиатриясындағы шекаралық жағдайлар мен негізгі психикалық аурулардың этиологиясы, клиникалық симптоматикасы, олардың клиникасы, профилактикасы мен емі; тұқым қуалаған, конституциялық, экзогенді-органикалық және психогенді факторлардың психикалық аурулардың туындауы мен ағымындағы ролін;

- жалпы психопатология мәселелерін;
- психикалық бұзылыстардың симптомдары: қабылдау мен сезінудің, ойлаудың, назардың, жадтың, эмоцияның, еркіндіктің бұзылуы, олардың балалар мен жасөспірімдердегі ерекшелігін;
- балалық шақта байқалатын психикалық аурулардың синдромдарын (невропатия синдромы, ерте балалық аутизм синдромы, гипердинамикалық синдром, қаңғыбастық пен күтім синдромы, қорқыныш синдромы, патологиялық қиялдану синдромы);
- жасөспірімдік шақта байқалатын психикалық аурулардың синдромдары (гебоид синдромы, дисморфобия синдромы, біржақты аса құнды қызығушылықтар мен әуестенушілік синдромы);
- шұғыл госпитализациялауды қажет ететін жағдайлар симптоматикасы, балалар мен жасөспірімдерге интенсивті терапия әдістерін қолдану (фебрильді шизофрения, эпилепсиялық статус, нейролептикалық асқынулар, агрессиялы және аутоагрессиялы тенденциялармен жіті сандырақтау, галлюцинациялы, аффектілі, т.б. психикалық жағдайлар);
- психикасы бұзылған науқастарды тексеру әдістері: психиатриядағы диагностиканың анамнездік, клиникалық-психопатологиялық, катамнездік, патопсихологиялық, зертханалық, аспаптық, арнайы параклиникалық әдістері (қан мен несеп анализі, ЭЭГ, ЭхоЭГ, РЭГ, КТМ, МРТМ т.б.);
- балалық шақтағы психикалық ауруларды фармакотерапиялаудың ерекшеліктері, психотроп дәрілердің жіктелуі (нейролептиктер, антидепрессанттар, транквилизаторлар, ноотроптар), жаңа буын препараттары, балалық шақтағы психозды интенсивті терапиялау мәселелері, балалар психиатриясындағы биологиялық терапияның басқа да әдістерін;
- балалар мен жасөспірімдер психотерапиясының ерекшеліктері: психотерапияның тиімді, иландыру, жеке тұлғаға бағытталған, ойын, т.б. түрлерін;
- психикасы бұзылған балаларды емдеуде физиотерапияны, емдік дене шынықтыруды, дәрігерлік бақылауды қолдану, фенилкетонурия кезінде алмасымның бұзылуы салдарынан психикасында бұзылыстар пайда болған науқас балаларды тиімді тамақтандырудың негіздерін;
- психологиялық-медициналық-педагогикалық консультациялар (ПМПК): қалалық, облыстық, республикалық («САТР» орталығы) және балаларды мамандандырылған балалар мекемесіне жіберуге арналған көрсетілімдер: мамандандырылған балалар бақшасы, мектептер (мінез-құлқы ауытқыған балаларға арналған және т.б. қосымша сауықтыру орталықтарын);
- бейімделу бұзылуының алдын алу үшін науқас балаларды мамандандырылған мекемелерге әкелуге дайындаудың принциптері (жүйкесі жұқарған балаларға арналған санаторий, мамандандырылған балабақша, т.б.);
- психикасы мен мінез-құлқы бұзылған балаларды диспансеризациялау мәселелерін, бақылау тобын: консультативті (КБ), диспансерлік (ДБ);
- санитариялық ағартудың формалары мен әдістері: психогигиена, психопрофилактика (бірінші, екінші, үшінші), медикогенетикалық консультацияның

3	Написание заключений по результатам методов функциональной диагностики.
4	Интерпретация результата методов функциональной диагностики.
Клиническая фармакология в детской психиатрии	
1	Составление лекарственных формуляров по нозологиям.
2	Составление П-списка.
3	Клинический аудит лекарственной деятельности.
Клиническая лабораторная диагностика в детской психиатрии	
1	Определение группы крови, резус-фактора, проб на совместимость крови донора и реципиента.
2	Забор крови для исследований.
3	Интерпретация результатов лабораторных исследований.
Нутрициология в детской психиатрии	
1	Контроль за работой пищеблока.
2	Органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
3	Забор пробы для направления блюд на лабораторное исследование.
4	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности.
5	Анализ эффективности лечебного питания в психиатрии.

2	Ведение медицинской документации.
3	Описание психо-неврологического детей, урогенитального, эндокринологического статуса.
4	Определение половой конституции.
5	Проведение индивидуальных консультации у детей и подростков и с их близкими.
6	Оформление направления и актов освидетельствования для судебно-психиатрической экспертизы.
7	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
8	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
9	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения психических заболеваний у детей и подростков.
10	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
11	Работа в библиотеке, Интернете.
Психотерапия детского возраста	
1	Установление психологического контакта для успешного проведения психотерапии.
2	Создание психотерапевтической среды.
3	Проведение психотерапевтической беседы с детьми и подростками, их родственниками с учетом их личностных особенностей, осведомленности и ведущих мотивов.
4	Самостоятельное применение основных психотерапевтических методов в детской психиатрии и наркологии.
5	Оценка результатов и эффективности использования психотерапевтических методов.
6	Определение круга показаний и противопоказаний к применению психотерапевтического метода у детей и подростков.
7	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
8	Подготовка докладов, презентации на клинические конференции.
9	Работа в библиотеке, Интернете.
Функциональная диагностика в детской психиатрии	
1	Работа в кабинетах функциональной диагностики.
2	Подготовка детей к диагностическим манипуляциям.

негіздерін;

- балалар мен жасөспірімдердің психикалық бұзылыстарының алдын алу мен психикалық денсаулығын сақтаудың мәселелерін **білуге тиісті**.

Резидент:

- психикалық аурудың бар-жоқтығын байқауға мүмкіндік беретін бақылау мен сұрау кезіндегі баланың психикалық жағдайының ерекшеліктерін бағалауды;
- науқас жағдайының ауырлығын бағалау, оның туындау себептері мен науқасты бұл жағдайдан шығару үшін қажетті шараларды қолдану, терапиялық және ұйымдастыру шараларын өткізудің көлемі мен сабақтастылығын анықтауды (стационарда, амбулаторияда емдеу, еңбекке бейімделу мекемесінде болу, консультативтік есепке алу немесе диспансерлік бақылауға алу);
- балалар мен жасөспірімдердегі соматикалық және неврологиялық жағдайлардың ерекшелігін анықтау, науқасты амбулатория жағдайында емдеудің схемасын жасауды;
- тексерудің арнайы әдістерінің қажеттілігін анықтау (зертханалық, рентгендік, КТМ, МРТМ, ЭЭГ, РЭГ, ЭхоЭГ, функциональдық, патопсихологиялық, медициналық-генетикалық), олардың орындалуын ұйымдастыру мен нәтижесін баланың жасын ескере отырып түсіндіруді;
- синдромдық және нозологиялық деңгейде ықтимал диагноз қою, саралау диагнозын жүргізуді;
- медициналық көмектің келесі түріне көрсетілімді анықтау: көрсетілім болған жағдайда науқас баланы көпсалалы аурухананың реанимация бөліміне ауыстыру, кәмелет жасқа толмағандарды амбулаторияда, диспансерлік балалар психиатриялық учаскесінде емдеу мен бақылауды;
- шұғыл госпитализациялау көрсетілімін анықтауды: естің бұлыңғырлану синдромы, жіті галлюцинациялы және сандырақтау синдромы (суицидті тенденциялары бар маниакалды, депрессиялы, т.б.);
- мұқият тексеру, диагностикалау, емдеу және стационар жағдайында бақылау үшін жоспарлы госпитализациялауға арналған көрсетілімдерді анықтауды (амбулаториялық терапия нәтижесіз болғанда, аурудың клиникалық көрінісі нашарлағанда);
- психопатологиялық жағдайының өзгермелілігі мен ерекшелігін анықтай отырып науқас баланы мұқият психопатологиялық тексеру, жасын ескере отырып соматикалық және неврологиялық жағдайын бағалау, олардың психопатологиялық симптоматикамен арақатынасының сипатын беруді;
- баланың жасын, жеке ерекшеліктерін, ауру ағымының жалпы заңдылықтарын есепке ала отырып, дәрі-дермекпен емдеу тәсілін, психотерапия мен түзету педагогикасын негіздеуді;
- шұғыл жәрдем көрсету: қозудың түрлерін тоқтату, ауыр нейролептикалық және уытты жағдайларды, талманы тоқтату шараларын жасауды;
- диспансеризация өткізу және оның тиімділігін бағалауды;
- аурудың асқинуы мен қайталануының алдын алу шаралары: диспансермен

сабақтас байланыстылық, амбулаториялық терапия бойынша ұсынымдар (қолдаушы), науқас балаға, оның ата-аналары мен туыстарына элеуметтік-гигиеналық ұсынымдар беруді;

- кешенді дәрі-дәрмекпен емдеуде өткізілетін науқас балаларды ілкі, салдарлық, үшінші рет реабилитациялауды үйрететін жеке бағдарламаларды жасауды;
- келесі жағдайларда шұғыл көмек көрсету: эпилепсия статусы, фебрильді шизофрения, суицидті тенденциялары бар депрессиялы жағдай, жіті психикалық жағдай (сандырақтау, галлюцинация, кататониялы, т.б.), дәрі-дәрмектен жіті улану, нейролептикалық терапияның асқынуы, тамақтан бас тартуды;
- медициналық қызмет көрсету туралы, зияндылықты төмендету туралы, білім беру бағдарламалары, есірткі қолданатындарға, АҚТҚ инфекцияланғандардың ИЕК, АҚТҚ /ЖҚТБ ауыратындарға арналған МЛС туралы атаулы ақпарат беруді;
- АҚТҚ-мен кәсіптік зарарланудың, оның ішінде МЛС-тің алдын алудың әмбебап шараларын өткізуді **үйреніп алуы тиісті.**

Резидент:

- нерв-психикалық дамудың деңгейін анықтауға;
- трахеотомияны жасауға;
- психотерапияға, аутогенді жаттығуға;
- ми мен жұлынды компьютерлік-томографиялық және магниті резонансты томографиялық тексерудің нәтижесін түсіндіруге;
- электроэнцефалография мен реоэнцефалография нәтижелерін түсіндіруге;
- жәбірленушілер мен сотталғандарды куәландыруға;
- жәбірленуші бала мен куәгердің психикалық жағдайы туралы қорытынды жасауға;
- тамақтан бас тартқан пациентті түтік сүңгі арқылы жасанды тамақтандыруға;
- өміріне қауіп төнген жағдайда (қозуды тоқтату, эпилепсиялық статус, токсикоманиялық заттармен немесе есірткімен жіті улану, жіті қантамырлық жеткіліксіздік, жіті тыныс алу жеткіліксіздігі, құрысқақ синдромы, комағозды жағдай, обструкция синдромы, талма) шұғыл көмек көрсету мен диагностика жасауды **машықтануы қажет.**

2 Пән сағаттарын бөлінуі

Бейіндеуші пәндер (оқу мерзімі 2 жыл)

пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Балалар аурулары	396	36	360	198

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР) по профилирующим смежным дисциплинам

№	Содержание СРР
Медицинская психология детского возраста	
1	Применение методов психодиагностики у детей и подростков.
2	Постановка психологического диагноза у детей и подростков.
3	Оценка показателей, характеризующих психологическое состояние пациента, семьи, терапевтической группы.
4	Психологическая оценка состояния здоровья человека и детского населения.
5	Оценка данных психологической экспертизы у детей и подростков.
6	Составление заключения психологической экспертизы у детей и подростков.
7	Формирование принципов здорового образа жизни.
8	Разработка профилактических программ по предотвращению психологических, психических травм у детей и подростков.
9	Составление алгоритма неотложной помощи при кризисных ситуациях у детей и подростков.
10	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
11	Подготовка докладов, презентации на клинические конференции.
12	Работа в библиотеке, Интернете.
Медицинская генетика в детской психиатрии	
1	Составление алгоритма молекулярной диагностики наследственных психических нарушений.
2	Оценка показателей генетических исследований.
3	Составление заключения генетической экспертизы у детей и подростков.
4	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
5	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения психических заболеваний у детей и подростков.
6	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патологоанатомические конференции.
7	Работа в библиотеке, Интернете.
Сексопатология детского возраста	
1	Курация больных.

3	Иммунологическая лаборатория	Структура, функции. Иммунологические и генетические методы диагностики в психиатрии. Показания, клиническое обоснование назначения иммунологических и генетических исследований в диагностике психических заболеваний. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.
Нутрициология в детской психиатрии		
1	Основы нутрициологии при экзогенно-, эндогенно-органических заболеваниях у детей и подростков	Основы организации рационального и индивидуально-сбалансированного питания больным экзогенно-, эндогенно-органическими расстройствами. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.
2	Основы нутрициологии при эндогенных заболеваниях у детей и подростков	Основы организации рационального и индивидуально-сбалансированного питания больным с эндогенными заболеваниями. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.
3	Основы нутрициологии при соматогенных и психогенных психических заболеваниях у детей и подростков	Основы организации рационального и индивидуально-сбалансированного питания больным с соматогенными и психогенными расстройствами. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.
4	Основы нутрициологии при нарушениях психического развития и умственной отсталости	Основы организации рационального и индивидуально-сбалансированного питания больным с нарушениями психического развития и умственной отсталости. Принципы лечебного питания и патогенетическое обоснование при психических расстройствах с сопутствующими соматическими заболеваниями. Анализ эффективности лечебного питания.

Стационардағы балалар психиатриясы - 1	396	36	360	198
Стационардағы балалар психиатриясы - 2	396	36	360	198
Амбулаториялық емханалық балалар психиатриясы	396	36	360	198
Балалар жасындағы наркология	396	36	360	198
Жалпы сағат саны	1980	180	180	990

Бейіндеуші шектес пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Медициналық психология	72	8	64	36
Балалар психиатриясындағы медициналық генетика	36	6	30	18
Балалар жасындағы сексопатология	72	8	64	36
Балалар жасының психотерапиясы	72	8	64	36
Балалар психиатриясындағы функционалды диагностика	36	4	32	18
Балалар психиатриясындағы клиникалық фармакология	36	6	30	18
Балалар психиатриясындағы клиникалық зертханалық диагностика	36	4	32	18
Балалар психиатриясындағы нутрициология	36	4	32	18
Жалпы сағат саны	396	48	348	198

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Балалар аурулары	
1	Неонатологияның өзекті мәселелері.
2	Балалар пульмонологиясының өзекті мәселелері.
3	Балалар нефрологиясының өзекті мәселелері.
4	Балалар кардиоревматологиясының өзекті мәселелері.
5	Балалар гастроэнтерологиясының өзекті мәселелері.
6	Балалар эндокринологиясының өзекті мәселелері.
7	Балалар клиникалық иммунологиясы мен аллергологиясының өзекті мәселелері.
8	Балалар гематологиясының өзекті мәселелері.
Стационардағы балалар психиатриясы - 1	
1	Қазіргі таңдағы балалар психиатриясының өзекті мәселелері. Отандық және шетел балалар психиатриясының негізгі бағыттары мен кезеңдері.
2	Дәлелдемелі медицина ұстанымы бойынша балалар жасындағы психикалық бұзылыстар диагностикасының өзекті мәселелері. Эпидемиологиясы. Психикалық бұзылыстардың халықаралық және отандық жіктелуі (10-АХЖ қайтара өңделгені), концептуалды ұстанымдары.
3	ҚР балаларға әлеуметтік-құқықтық негіздерін ұйымдастырудың және психиатриялық көмек көрсетудің дамуының заманауи жолдары.
4	Балалар жасының клиникалық психопатологиясының өзекті мәселелері. Балалар жасындағы синдромдар пайда болуы мен психикалық аурулар ағымының заңдылықтары.
5	Балалар психиатриядағы заманауи фармакотерапияның және басқа да биологиялық, шұғыл терапияның өзекті мәселелері.
6	Аурухана жағдайында балалар психиатриясындағы ургентті жағдайларының өзекті мәселелері.
7	Психиатриядағы зертханалық және аспапты зерттеулердің заманауи әдістері, диагностикалық мүмкіндіктері, жүргізудің негізгі ережелері.
Стационардағы балалар психиатриясы - 2	
1	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық және мінез-құлқ бұзылыстарының этиологиясы, патогенезі туралы заманауи көз қарастары.
2	Балалық және жасөспірімдік жастағы превентивтік психиатрияның өзекті мәселелері.

2	Оптимальный выбор препаратов с учетом тяжести болезни и сопутствующей патологии у детей и подростков	Режим дозирования психотропных средств и обоснованность назначения при сопутствующих соматических заболеваниях. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
3	Оптимальный выбор препаратов с учетом половозрастных характеристик пациентов у детей и подростков	Режим дозирования психотропных средств, обоснованность назначения с учетом половозрастных характеристик пациентов у детей и подростков. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
4	Оценка эффективности и безопасности психотропных препаратов у детей и подростков	Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов. Применение психометрических шкал для оценки и контроля эффективности. Профилактика лекарственной зависимости при терапии психотропными препаратами. Отравления психотропными препаратами, неотложная помощь.
5	Совместимость психотропных препаратов в детской психиатрии	Лекарственное взаимодействие психотропных средств. Совместимость препаратов разных групп при лечении психически расстройств. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов.
Клиническая лабораторная диагностика в детской психиатрии		
1	Клиническая лаборатория	Структура, функции. Показания, клиническое обоснование назначения клинико-лабораторных исследований в диагностике психических заболеваний. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины.
2	Микробиологическая и биохимическая лаборатория	Структура, функции. Показания, клиническое обоснование назначения биохимических исследований в диагностике психических заболеваний. Микробиологическое, биохимическое исследование ликвора, крови, мочи у психиатрических больных. Клиническое значение основных показателей. Критерии выбора, объем и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиций доказательной медицины.

9	Поведенческая, психотерапия и гипнотерапия	Основные понятия. Определение. Классификация. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
10	Особенности психотерапии в работе с различными категориями детей с отклонениями в развитии	Возможности различных психотерапевтических направлений для работы с детьми, имеющими отклонения в развитии, и их близкими. Гештальттерапия. Когнитивная психотерапия. Трансперсональная психотерапия. Нейролингвистическое программирование. Личностно ориентированная (реконструктивная) психотерапия.
Функциональная диагностика в детской психиатрии		
1	Структура и организация деятельности кабинета функциональной диагностики	Задачи и организация деятельности кабинета функциональной диагностики. Принципы устройства аппаратуры, правила их эксплуатации, техника безопасности.
2	Стандарты объемов обследования функциональной диагностики	Условия оптимального выбора обследования методом функциональной диагностики. Критерии выбора, объем обследования и контроль в динамике в соответствии с протоколом диагностики и лечения с позиции доказательной медицины. Основные нейрофизиологические методы исследования в детской психиатрии: электроэнцефалография, электромиография, электронейрография, Эхо-энцефалография и др.
3	Правила назначения и оптимального выбора метода функциональной диагностики при психических заболеваниях у детей и подростков	Показания, противопоказания к проведению обследования методом функциональной диагностики. Правила назначения. Клиническое значение основных показателей. Написание заключения по результату обследования методом функциональной диагностики. Интерпретация результатов.
Клиническая фармакология в детской психиатрии		
1	Клинико-фармакологические подходы к обоснованию назначения и выбора режима дозирования психотропных средств у детей и подростков	Показания и противопоказания, клиническая обоснованность к назначению психотропных препаратов у детей и подростков. Побочные эффекты и осложнения при их применении, предупреждение и купирование. Критерий оценки эффективности и безопасности применения психотропных препаратов у детей и подростков.

3	ҚР балалар мен жасөспірімдік ауруханалық психиатриялық қызметті одан әрі жетілдірудің өзекті мәселелері.
4	Балалар психиатриясындағы сот-психиатриялық сараптаманың ұйымдастырушылық-құқықтық негіздері.
5	Балалар психиатриясындағы медициналық-әлеуметтік сараптаманың ұйымдастырушылық-құқықтық негіздері.
6	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар балалар мен жасөспірімдердің медициналық-әлеуметтік реабилитациясының өзекті мәселелері.
7	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар балалар мен жасөспірімдердің құқығын қорғау, әлеуметтік психиатрияның өзекті мәселелері.
Амбулаториялық емханалық балалар психиатриясы	
1	ҚР амбулаториялық-емханалық балалардың психиатриялық қызмет көрсетуді ұйымдастырудың, заманауи даму жолдарының өзекті мәселелері.
2	Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар балалар мен жасөспірімдер диспансеризациясын ұйымдастырудың өзекті мәселелері, кенестік және диспансерлік тіркеу топтарында бақылау жүргізу және тоқтату ережелері.
3	Амбулаториялық жағдайда психикалық және мінез-құлық бұзылыстары бар балалар мен жасөспірімдерге диагностика және емдеу хаттамаларын құрастыру және қолдану принциптері.
4	Ауруханаға жатқызғанға дейінгі кезеңде психиатриядағы ургентті жағдайлардың өзекті мәселелері. Амбулаторияда шұғыл жағдайларда реанимациялық іс-әрекеттер жүргізу.
5	Амбулаториялық жағдайда медициналық-әлеуметтік сараптаманың ұйымдастырушылық және құқықтық негіздерінің өзекті мәселелері.
6	Амбулаториялық-емханалық қызмет көрсету мен психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес алу және басқа да мамандандырылған балалар кәсіпорындары арасында қызметтердің бір ізділігінің өзекті мәселелері.
7	Балалар мен жасөспірімдердің резидуалды-органикалық синдромдар диагностикасы және күтім жүргізу алгоритмі.
8	Балалар мен жасөспірімдердің аффективті-сандырақтық синдромдар диагностикасы және күтім жүргізу алгоритмі.
9	Балалар мен жасөспірімдердің бейімделушілігі бұзылу синдромдар диагностикасы және күтім жүргізу алгоритмі.
10	Адамдардың тұлғалық және мінез-құлықтың бұзылыстары синдромдар диагностикасы және күтім жүргізу алгоритмі.
11	Адамдардың психикалық даму темпі тоқталу синдромдар диагностикасы және күтім жүргізу алгоритмі.

Балалар жасындағы наркология	
1	Балалар наркологиясының өзекті мәселелері. Балалар мен жасөспірімдердің тәуелділік мәселесінің қазіргі таңдағы жағдайы. Наркологиялық аурулардың эпидемиологиясы.
2	ҚР балаларға наркологиялық көмектерді ұйымдастыру мен дамытудың әлеуметтік-құқықтық аспектілерінің өзекті мәселелері. Қазіргі кездегі ҚР-ның есірткіге қарсы саясаты. Отандық және шет ел тәжірибелері.
3	Балалар мен жасөспірімдердің наркологиялық аурулар этиологиясы мен патогенезінің қазіргі концепциялары.
4	Балалар мен жасөспірімдерде наркологиялық ауруларды ерте уақытта диагностикалаудың өзекті мәселелері. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстарының халықаралық және отандық жіктелулері, наркологиядағы концептуальдық тәсіл.
5	Балалар мен жасөспірімдерде наркологиялық ауруларды емдеудің қазіргі концепциялары.
6	Балалар наркологиясындағы шұғыл жағдайлардың өзекті мәселелері. Емханалар мен ауруханалардағы шұғыл жағдайлар кезіндегі реанимациялық іс шаралар.
7	Балалар мен жасөспірімдік жасындағы тәуелділік ауруы, инъекциялық есірткі Тұты нушылардағы ЖИТС және АИТВ ауруларын алдын - алу стандарты. Алдын алудың заманауи концептуалді үлгілері.
8	Кәмелетке толмаған адамдардың наркологиялық сараптаманың ұйымдастырушылық-құқықтық мәселелері: сот-наркологиялық, медициналық-әлеуметтік.
9	Балалар мен жасөспірімдік жасындағы наркологиялық аурулардың диспансеризациясын ұйымдастырудың өзекті мәселелері.

2	Моделі психотерапии	Традиционные модели психотерапии. Цели и задачи психотерапии в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
3	Методы и задачи психотерапии у детей и подростков	Основные методы и задачи психотерапии в системе первичной, вторичной и третичной психотерапии. Основы социальной гигиены, психогигиены и психопрофилактики.
4	Классификация методов психотерапии	Традиционные подходы применения психотерапии, их задачи и различия. Методы общей и специальной психотерапии. Цели и задачи. Показания, противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов.
5	Психоанализ и психоаналитическая психотерапия	Основные понятия. Психоаналитически ориентированная психотерапия. Определение. Цели и задачи. Типы психоаналитической психотерапии. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
6	Кратковременная динамическая психотерапия и вмешательство при кризисах Рациональная психотерапия. Методы релаксации. Игровая терапия	Основные понятия. Принципы и типы кратковременной динамической психотерапии. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств. Основные понятия. Определение. Классификация. Механизмы групповой психотерапии. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
7	Групповая психотерапия, комбинированная, индивидуальная и групповая психотерапия и психодрама	Основные понятия. Определение. Классификация. Механизмы групповой психотерапии. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических, поведенческих и соматических расстройств.
8	Семейная психотерапия	Основные понятия. Основные модели семейной терапии. Цели и задачи. Показания и противопоказания. Принципы выбора и динамика терапевтических результатов в лечении психических и поведенческих и соматических расстройств.

4	Классификация сексуальных расстройств у детей	Классификация сексуальных расстройств у детей. Основные понятия: сексуальные пerversии, симптоматические пerversии, сексуальные девиации. Структурный анализ в сексологии. Основные клинические симптомы и синдромы сексологических нарушений у детей, и их толкование. Диагностические критерии сексуальных расстройств. Этиология и патогенез нарушения половых функций.
5	Сексуальные расстройства при соматических и психических заболеваниях	Сексуальные расстройства при соматических заболеваниях. Сексуальные расстройства при психических заболеваниях, алкоголизме, наркоманиях, интоксикациях и др.
6	Методы исследования в детской сексопатологии	Методы исследования в детской сексопатологии. Сбор сексологического анамнеза, исследование и описание неврологического, урогенитального и эндокринологического статуса, определение половой конституции.
7	Основы иммунологии, репродукции и медицинской генетики в детской сексологии.	Цели и задачи иммунологии, репродукции и медицинской генетики в детской сексологии. Основные понятия. Значение и роль иммунологии, репродукции и медицинской генетики в детской сексологии и сексопатологии.
8	Принципы терапии и психотерапии в детской сексопатологии	Психотерапия в детской сексопатологии. Принципы фармакотерапии, гормонотерапии половых расстройств, физиотерапевтические, санаторно-курортные методы лечения в детской сексопатологии. Хирургическое лечение сексологических расстройств.
9	Основные вопросы судебно-медицинской экспертизы половых нарушений у детей и подростков	Основные вопросы судебно-медицинской экспертизы половых нарушений, проведение индивидуальных консультаций.
Психотерапия детского возраста		
1	Социально-правовые вопросы организации психотерапевтической помощи детям в РК	Принципы организации и структура психотерапевтической службы детям в РК. Психотерапевтические отделения, детские кабинеты, центр кризисной помощи. Основные цели задачи. Стратегии психотерапии.

3.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Балалар аурулары		
1	Неонатологияға кіріспе	Перинаталдық және неонаталдық күтімдерді жақсартуға бағытталған ұлттық стратегиялар. Перинатологиядағы ДДСҰ бағдарламалары. Нәрестелердің физиологиялық дамуы және жетілуі. Нәрестелердің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Нәрестелердің шекаралық жағдайы. Гестациялық жасы. Нәрестелердің алғашқы тазалығы. Нәрестелер палатасында нәрестелерге күтім жасау. Нәрестелердің денсаулық топтары. Нәрестелерді емізу түрлері. Ай-күні толған балаларды тамақтандыру есебі. Негізгі қауіпті топтағы нәрестелерді жүргізу және бақылау жоспарлары. Шала туған нәрестелерге күтім жасау.
2	Нәресте асфиксиясы. Босанудағы жарақат	Нәресте асфиксиясы. Тыныс алу жеткіліксізді сатысын бағалау. Босанудағы жарақат. Жұмсақ тіндердің жарақаттануы. Босанудағы бассүйек-ми жарақаты. Жұлын мен иық өрімінің жарақаттық зақымдануы. Дәлелді медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және сауықтыру. Нәрестелерге алғашқы реанимация жасау. Босану залында неонаталдық жәрдем көрсету. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
3	Құрысқақ синдромы	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелді медицина ұстамымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және сауықтыру. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
4	Гипоксиялық-ишемиялық энцефалопатия	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелді медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және сауықтыру. Алғашқы дәрігерлік жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.
5	Бронх-өкпе дисплазиясы	Диагностикалық критерийлері. Генетикалық бейімділігі, бронх-өкпе дисплазиясының салдары. Дәлелді медицина ұстанымымен емдеу, алдын-алу және сауықтыру.
6	Нәрестенің сарғаюы	Неонаталдық сарғаюлардың жіктемесі. Сарғаюлардың клиникалық-зертханалық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Қанды іріктеу принциптері.

7	Нәрестелер пневмониясы	Нәрестелердегі пневмонияның бастапқы клиникалық белгілері. Нәрестелердегі әртүрлі вирустық респираторлық инфекциялар кезінде пневмонияның саралау диагностикасы. Емдеу, нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері. Дәлелді медицина ұстанымында алдын-алу және сауықтыру.
8	Нәрестелердегі құрсақтық инфекциялар	Инфекциялық патологияның жалпы сипаттамасы. Құрсақтық инфекциялануы және оның даму факторлары. Құрсақтық инфекциялар және оның формалары. Туа біткен токсоплазмоз. Құрсақтық микоплазмалық инфекция. Хламидиялық инфекция. Туа біткен листериоз (сепсистік гранулематоз). Туа біткен мерез. Туа біткен цитомегаловирустық инфекция. Туа біткен герпестік вирустық инфекция. Туа біткен қызамық. АИТВ-инфекциясы, ЖИТС. Нәрестелерге беретін антибиотиктер мөлшерінің ерекшеліктері.
9	Нәрестелердегі тері аурулары	Нәрестелердегі жүре пайда болған тері аурулары. Теріастылық адипонекрозы. Себорея дерматиті. Лайнер-Муссу десквамативті эритродермиясы. Жаялықты дерматит. Туа біткен ихтиоз. Склеродермасы. Склеремасы.
10	Ерте жастағы балалар патологиясы. Иммунитет тапшылығы аурулары	Жіктелуі. Клиникасы. Иммунитет тапшылығы жағдайлар диагностикасындағы иммунологиялық әдістердің ролі. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Иммунокоррекция әдістері. Дәлелді медицина ұстанымымен асқынуларды алдын-алу. Созылмалы ауруларды диспансерлеу.
11	Заттар алмасуының тұқым қуалаған аурулары	Аминоацидопатия (фенилкетонурия және т.б.). Эпидемиологиясы. Липидтер алмасуының бұзылуы (Нимана-Пик, Гоше аурулары). Көмірсулар алмасуының бұзылуы (галактоземия, фруктоземия, гликогеноздар, мукополисахаридоздар). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Биохимиялық зертеулері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Емдәммен емдеу.
12	Ішектік сорылу бұзылыстарының синдромы	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативтік энтеропатия. Дисахаридазды жеткіліксіздігі. Себебі. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау.
13	Ерте жастағы балалардағы гипертермиялық және құрысқақ синдромдары	Анықтамасы, себептері, жіктемесі. Дәлелді медицина ұстанымымен диагностикалау, емдеу, алдын-алу және сауықтыру. Алғашқы медициналық жәрдем көрсету. ДДСҰ ұсыныстары.

		и девиантного поведения. Психические расстройства при врожденных пороках развития. Лечение. Реабилитация. Внедрение профилактических программ. Международная система мониторинга ВПР.
3	Медико-генетическое консультирование	Алгоритм молекулярной диагностики фенилкетонурии в Республике Казахстан. Методы пренатальной диагностики. Расчеты риска при болезнях с наследственной предрасположенностью. Характеристика отдельных видов профилактики и лечения наследственных психических нарушений.
4	Эпидемиология генетически обусловленных психических нарушений	Эпидемиологические исследования в странах Европы и РК. Задачи проведения мониторинга ВПР. Врожденные пороки развития строгого учёта (ВПР. СУ).
Сексопатология в детской психиатрии		
1	Организация сексопатологической помощи детскому населению РК	Принципы организации сексопатологической помощи детскому населению РК, основные цели и задачи. Перспективы развития. Эпидемиология.
2	Нормативно-правовые акты, регулирующие сексопатологическую помощь населению РК	Защита прав и интересов граждан, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании сексопатологической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного сексопатологического освидетельствования, показания к госпитализации (добровольной и недобровольной), меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, (истории болезни, эпикризов, актов освидетельствования, экспертиз).
3	Нормальная и патологическая психофизиология половой функции человека в возрастном аспекте	Вопросы нормальной и патологической психофизиологии половой функции человека в возрастном аспекте. Физиологическая характеристика сексуальных реакций в возрастном аспекте. Этиология и патогенез нарушения половых функций.

7	Психологические аспекты лечебного взаимодействия	Партнерские взаимоотношения в системе «врач-пациент». Профессиональная тайна. Основные принципы психологического сопровождения лечебного процесса. Создание необходимого психологического контакта и терапевтического альянса. Партнерские отношения в медицинском коллективе. Проблемы профессиональной деформации. Синдром эмоционального сгорания. Принципы биомедицинской этики. Этико-деонтологические аспекты медицинской психологии.
8	Неотложная психологическая помощь детям и подросткам при кризисных состояниях	Неотложная психологическая помощь при экстремальных и кризисных состояниях с учетом нозологической и возрастной специфики. Срочная и неотложная помощь детям с острыми психологическими и психическими травмами. Работа кризисного центра и кабинетов.
9	Психологическое консультирование и психотерапия больных детей и подростков с психическими травмами	Основные принципы и методы. Проведение психологического консультирования, тестирования при экстремальных и кризисных состояниях с учетом нозологической и возрастной специфики и соблюдением принципов добровольности и конфиденциальности. Психологические аспекты лекарственной и нелекарственной терапии. Плацебо-эффект, подготовка к операции, протезированию. Особенности отношения к инвалидности, к умиранию. Психологическая помощь.
10	Психологическая профилактика и реабилитация детей и подростков с психическими травмами	Профилактическая работа по предотвращению психологических, психических травм, психосоматических расстройств в детском и подростковом возрасте. Психологическая поддержка больных с хроническими и тяжелыми заболеваниями. Осуществление индивидуальной, семейной, групповой психологической профилактики помощи и психокоррекции.
Медицинская генетика в детской психиатрии		
1	Предмет и задачи современной медицинской генетики	Национальный генетический регистр Республики Казахстан: итоги и перспективы развития. Основные положения современной медицинской генетики. Цели и задачи. Перспективы развития.
2	Генетические факторы в возникновении психических нарушений	Наследственные формы интеллектуальных нарушений. Психические нарушения, связанные с хромосомными aberrациями (болезнь Дауна, Шерешевского-Тернера и др.). Генетика эмоционально-личностных расстройств

14	Жүрек-тамырлық жүйенің зақымдануы. Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі	Бейревматизмдік кардиттер. Кардиомиопатиялар. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Н.А. Белоконов жетелуі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Стероидтық және стероидтық емес қабынуға қарсы препараттарды қолдануға көрсетілімдер. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Кардиомиопатиялар (дилятациялық, гипертрофиялық, соның ішінде гипертрофиялық субаорталдық тарылулар, сирек кездесетін формалары). Клиникасы. Диагностикасы, эхокардиография көрсетілімдері. Емдеу. Болжамы. Жүрек функциясының жеткіліксіздігі. Кардиалдық және экстракардиалдық себептері. Бейімділіктің алғашқы және екінші реттегі механизмдері. Патогенезі. Жіктелуі. Сол- және оңқарыншалы типті клиникалық көріністері. Асқынулары. Сатыларына байланысты емдеу. Диспансерлік бақылау.
15	Жүрек-қантамырлар жүйесінің зақымдануы. Инфекциялық эндокардит (ИЭ). Перикард аурулары	Инфекциялық эндокардит. Этиологиясы. Ілкі және салдарлық эндокардиттер. Клиникасы. Диагностикасы. Флора өсуі жоқтығының себептері. Саралау диагнозы. Емдеу. Глюкокортикоидтарды қолдануға көрсетілімдер. Перикардиттер. Жіктелуі. Клиникасы. Жүрек тампонадасының пайда болуы жағдайлары. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Перикард қуысын пункциялау көрсетілімдері. Болжамы. Перикардың қабынусыз зақымдануы: паразиттік зақымдануы, кисталар, ісіктер, бөгде денелер, жарақаттануы.
16	Жүрек-тамырлық жүйенің зақымдануы. Вегетативтік дисфункциясы. Артериялық гипертония	Вегетативтік дисфункциясы. Себептері. Варианттары. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Диагностикасы. Вегетативтік тонусты тексеру (кестелер, КИГ, КОП). саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлеу. Артериялық гипертония. Жіктелуі. Ілкі және салдарлық (нефрогендік, церебралдық, тамырлық, эндокриндік ж.б.) гипертониялар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Болжамы. Диспансерлік бақылау.
17	Жүрек-қантамырлар жүйенің зақымдануы. Жүрек ырғағының бұзылуы	Аритмияның пайда болуы механизмдері. Себептері, әкелетін факторлары. Синусты түйіннің бұзылуынан болатын аритмия (тахи- және брадиаритмия). Импульс өтуінің бұзылуынан болатын аритмия (синаотриалдық және атриовентрикулярлық блокадалар). Вольф-

		Паркинсон-Уайт феномені. Қозымдылық бұзылуынан болатын аритмия (экстрасистолия, пароксизмалдық тахикардия, мерцателдік аритмия). Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. ЭКГ мәліметтері. Асқынулары. Ағымы мен нәтижелері. Дәлелді медицина ұстамымен емдеу. Аритмияға қарсы препараттарды қолдануға және электроимпульстық терапияға көрсетілімдері. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.
18	Жасөспірімдердің ревматоид артриті (ЖРА)	ЖРА. Патогенезі. Жіктелуі. Иммунолагиялық генетикасы. Клиникалық формалары. Көз зақымдануы. Салдарлық амилоидоз. ЖРА диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқынулары, нәтижелері. Жасөспірімдердегі ауру ағымының ерекшеліктері. Дәлелді медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
19	Дәнекер тіннің диффуздық аурулары. Жүйелік васкулиттер	ҚР ревматизмдік аурулармен сырқытқан балаларға медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру. Жүйелі қызылжегі (ЖҚ). Этиопатогенезі. Клиникасы. ЖҚ диагностикалық критерийлері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу, пульс-терапияның және плазмаферездің көрсетілімдері. Дерматомиозит. Жіктелуі. Клиникалық көріністері. Диагностикалық критерийлері. Зерттеудің спецификалық зертханалық, электрофизиологиялық және морфологиялық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі склеродермиясы. Патогенезі. Ошақты және жүйелі склеродермияның клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Ағымы. Емдеу. Болжамы. Жүйелі васкулиттер (түйінді периартериит, аортоартериит, Вегнер гранулематозы, сілемейлі-терілік синдром, геморрагиялық васкулит). Клиникасы. Диагностикалық критерийлері. Емдеу. Болжамы.
20	Өкпенің туа біткен және тұқым қуалайтын аурулары	Муковисцидоз. Көп таралғандығы. Тұқым қуалау типтері. Клиникалық формалары. Диагностикасы (пилокарпиндік сынақ, ДНҚ-диагностикасы). Пренаталдық диагностикасы. Саралау диагностикасы. Емдеу. Картагенер синдромы. Өкпе гемосидерозы. Гудпасчер синдромы. Альфа-1-антитрипсин тапшылығы. Тұқым қуалау типтері. Клиникалық және рентгенологиялық көріністері. Сыртқы тыныс алу функциясының бұзылу типтері. Саралау диагнозы.

		психических заболеваний. Психологические варианты девиантного поведения.
3	Методы исследования медицинской психологии	Психодиагностика. Принципы и методы построения психодиагностического исследования. Классификация методов исследования. Клинико-психологические, экспериментально-психологические, патопсихологические, нейропсихологические. Методы психологической диагностики с учетом клинико-психологических состояний, состояния психических функций, особенностей личности, социально-психологической ситуации. Методы исследования личности в клинике.
4	Психологический диагноз	Значение психологических знаний для практической деятельности врача. Понятие психологического диагноза. Оценка показателей, характеризующих психологическое состояние ребенка, семьи, терапевтической группы, данных психологической экспертизы. Психологическая оценка состояния здоровья человека и населения.
5	Частная медицинская психология. Внутренняя картина болезни у детей и подростков	Учение об индивидуальности эволюции и этапах постнатального онтогенеза. Роль факторов постнатального онтогенеза в структуре нарушений познавательной деятельности и личностно-средового взаимодействия. Психология больного ребенка. Основные закономерности психологии больного ребенка при различной соматической и психической патологии. Основные составляющие ВКБ у детей и подростков. Отношение к болезни и лечению. Типы реагирования. Нарушения взаимоотношений «мать и дитя», в различных условиях функционирования. Проблема врожденного и приобретенного, сознательного и бессознательного, нормы и патологии, концепция предболезни. Психологический стресс и фрустрация. Адаптация и дезадаптация, копинг-поведение, защитные психологические механизмы.
6	Современные представления о психосоматике	Учение о психосоматических и соматических взаимодействиях, современные взгляды. Психосоматические соотношения в младенчестве и в раннем детстве. Психосоматический подход, психогении и соматогении. Этиология и патогенез. Психосоматические ситуации, возникающие у детей и подростков при соматических заболеваниях. Клинические проявления и особенности психосоматических расстройств у детей.

Клиническая фармакология в детской психиатрии	
1	Актуальные проблемы клинической фармакологии в детской психиатрии с позиций доказательной медицины.
2	Основы рациональной фармакотерапии в клинике детской психиатрии
3	Этические и социальные аспекты клинической фармакологии в детской психиатрии.
Клиническая лабораторная диагностика в детской психиатрии	
1	Значение клинико-лабораторных методов исследования в диагностике и контроле эффективности терапии психических заболеваний психических заболеваний у детей и подростков.
2	Современные достижения клинико-лабораторных методов исследования в этиологии и патогенезе психических заболеваний (нейроиммунологических, нейроэндокринных, генетических, биохимических и др.) у детей и подростков.
Нутрициология в детской психиатрии	
1	Организация службы детского лечебного питания в Казахстане.
2	Патогенетическое обоснование принципов лечебного питания для психически больных детей длительно принимающих психофармакотерапию.

4.2 Примерный тематический план и содержание семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Медицинская психология детского возраста		
1	Медицинская психология детского возраста	Предмет, содержание, цели и задачи общей и частной медицинской психологии. Теоретико-методологические проблемы медицинской психологии детского возраста. Междисциплинарные связи с другими психологическими и медицинскими науками. Основные разделы. Патопсихология детского возраста, общая психология личности, дифференциальная, возрастная, социальная, военная психология, психогигиена, психопрофилактика и др.
2	Патопсихологическая семиотика	Психологическая и патопсихологическая характеристика познавательных эмоционально-волевых психических процессов, и особенности их проявлений и изменений при соматической и психической патологии. Основные виды нарушения психического развития. Психологические феномены и патопсихологические синдромы при

		Ағымы мен нәтижелері. Дәлелді медицина ұстанымымен емдеу. Диспансерлік бақылау.
21	Альвеолиттер. Бронхообструкциялық синдром	Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі: экзогендік аллергиялық альвеолит, идиопатиялық фиброздық альвеолит (Хаммен-Рич ауруы). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы. Клиникасы мен ағымының жасқа байланысты ерекшеліктері. Емдеу. Нәтижелері. Бронхообструкциялық синдром. Саралау диагнозы. Терапияға қазіргі кездегі жаңа қадамдар.
22	Респираторлық аллергиялар	Кең таралуы. Этиологиясы мен патогенезі. Генетикалық және сыртқы факторлардың (аллергендер) ролі. Орналасуы бойынша әр түрлі формаларының клиникасы (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогендік аллергиялық альвеолит). Диагностикасы. Тыныс алу жолдары басқа бөлімдерінің қабыну ауруларымен саралау диагнозы. Жіті және ремиссиялық кезеңдерінде емдеу. Алдын-алу. Диспансерлік бақылау.
23	Плевриттер. Тыныс алудың жеткіліксіздігі	Плевриттер. Этиологиясы мен патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық белгілері. Плевралдық пункция көрсетілімдері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқинулары мен нәтижелері. Емдеу. Тыныс алу функциясының жеткіліксіздігі. Себептері. Жіктемесі. Патогенезі. Клиникасы. Сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу әдістері. Емдеу. Тыныс алу функциясы жіті жеткіліксіздігінің шұғыл терапиясы.
24	Өңеш аурулары	Жіктелуі. Функциялық бұзылыстары (гипотониялық және гипертониялық дискинезиялар, кардия бөлімінің жеткіліксіздігі, гастроэзофагалдық рефлюкс). Даму ақаулары (қысқа өңеш, кардия халазиясы, өңеш дивертикулдері). Жүре пайда болған аурулар (халазия, ахалазия, эзофагиттер, пептиттік ойықжарасы, веналардың варикозды кенеюі). Клиникасы. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Клиникасының жасқа байланысты ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу.
25	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары	Ішектің созылмалы бейспецификалық аурулары. Гельминтоздар. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.

26	Созылмалы гепатит және бауыр циррозы. Бауыр функциясының жеткіліксіздігі	Созылмалы гепатит және бауыр циррозының этиологиясы мен патогенезі. Зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері. Бауыр биопсиясының көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу. Бауыр жеткіліксіздігінің себептері мен патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Бауыр комасы кезіндегі көрсеткіштерін шұғыл жәрдем. Болжамы.
27	Бүйректің туа біткен және тұқым қуатын аурулары	Тұқым қуатын нефрит. Бүйректің және зәр шығару жолдарының даму ақаулары (агенезиясы, гипоплазиясы, поликистозы, гидронефроз). Клиникасы. Диагностиканың зертханалық және аспаптық әдістері. Зәр шығару жүйесі дамуы ақауларының пренаталдық диагностикасы. Саралау диагнозы. Асқынулары. Консервативті емдеу. Хирургиялық емге көрсеткіштер. Тұқым қуатын нефрит. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Полиуриялық синдромды тубулопатия (бүйректік глюкозурия, бүйректік қантсыз диабет, бүйректік тұзды диабет). Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Емдәммен емдеу. Емдеу. Мешелтиптеc синдромды тубулопатия (фосфат-диабет, де Тони-Дебре-Фанкони синдромы). Клиникасы. Диагностикасы. Рентгенологиялық мәліметтері. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Ағымы. Нефролитиазды тубулопатия (цистинуриясы, оксалуриясы, глицинуриясы, ксантинуриясы). Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Емдәммен емдеу.
28	Жүре пайда болған нефропатиялар	Рефлюкс-нефропатиясы. Нефроздық синдром. Жіктелуі. Патогенезі. Клиникалық көріністері. Диагностикасы. Зертханалық зерттеу. Саралау диагнозы. Нәтижелері. Болжамы. Емдеу принциптері.
29	Қуық аурулары.	Циститтер. Этиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Алдын-алу. Диспансерлік бақылау.
30	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі (БЖЖ)	Бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Анықтамасы. Себептері. Патогенезі. БЖЖ сатылары. Клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. БЖЖ сатыла-

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Медицинская психология детского возраста	
1	Актуальные вопросы медицинской психологии детского возраста.
2	Актуальные вопросы психосоматических расстройств у детей и подростков.
3	Проблемы и принципы разграничения психологических феноменов и патопсихологических симптомов.
4	Актуальные вопросы психологии девиантного поведения.
Медицинская генетика в детской психиатрии	
1	Актуальные вопросы современной медицинской генетики в детской психиатрии.
2	Диагностическое и прогностическое значение генетических исследований в детской психиатрии.
3	Инновационные технологии в современной медицинской генетики в детской психиатрии.
Сексопатология детского возраста	
1	Актуальные вопросы современной сексопатологии у детей и подростков.
2	Юридические и медицинские аспекты сексопатологии у детей и подростков.
3	Современные подходы к диагностике и терапии сексуальных расстройств у детей и подростков.
4	Перспективы развития сексопатологической помощи детскому населению РК.
Психотерапия детского возраста	
1	Актуальные вопросы психотерапии детского возраста.
2	Современные концептуальные направления психотерапии детского возраста.
3	Перспективы развития психотерапевтической помощи детскому населению РК.
4	Актуальные проблемы деятельности центров кризисной помощи детям и подросткам.
Функциональная диагностика в детской психиатрии	
1	Диагностическое значение методов функциональной диагностики в детской психиатрии, современные перспективы.
2	Оптимальный выбор методов функциональной диагностики для обоснования диагноза и оценки контроля эффективности терапии психических заболеваний у детей и подростков.

8	Ведение медицинской документации.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические конференции.
10	Обучение детей в школах социально-значимых заболеваний.
11	Работа по формированию принципов здорового образа жизни.
12	Работа с социально-неблагополучным детским контингентом на участке.
13	Работа в библиотеке, Интернете.
14	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Наркология детского возраста	
1	Курация наркологический больных детей и подростков.
2	Ведение медицинской документации в детской наркологии.
3	Интерпретация клинических анализов наркологических больных.
4	Интерпретация результатов ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО.
5	Интерпретация результатов токсикологических, ферментативных и других видов тестов, пробы Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, показаний электронных приборов выявления наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма.
6	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения наркологических заболеваний у детей и подростков.
7	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
8	Оформление направления и актов медицинского освидетельствования, экспертного заключения для медико-социальной, судебно-наркологической экспертизы несовершеннолетних.
9	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера несовершеннолетним.
10	Составление заключения СНЭ несовершеннолетним.
11	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
12	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
13	Дежурства в отделении, приемном покое.
14	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача-педиатра.
15	Работа в библиотеке, Интернете.
16	Формирование портфолио слушателя резидентуры.

		рына сәйкес емдеу. Бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. БСЖ себептері мен сатылары. БСЖ клиникалық көріністері және әр сатысының биохимиялық көрсеткіштері. Емдеу принциптері. Емдәммен емдеу (Джордано-Джованетти, Борта). Гемодиализ бен бүйрек трансплантациясын жүргізудегі көрсетілімдері.
31	Теміртапшылықты анемия	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма және темір алмасуының көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Алдын-алу. Апластиялық анемия (қанөндірім депрессиялары). Имундық апластиялық анемиялар. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограммалар, миелограммалар және трепанобиопсиялар көрсетілімдері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Сүйек кемігін трансплантациялауға көрсетілімдер. Тұқым қуатын апластиялық анемиялар (Фанкон, Блекфен-Даймонд анемиялары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Диспансерлік бақылау.
32	Тұқым қуатын гемоліздік анемиялар	Тұқым қуатын гемоліздік анемиялар. Ферментопатиялар (глюкозальқ-6-фосфатдегидрогеназалар тапшылығы, пируваткиназалар). Гемоліз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Саралау диагнозы. Емдеу. Гемоліздік криз кезінде көрсетілетін шұғыл жәрдем. Гемоглинопатиялар (талассемиясы, орақ тәрізді жасушалы анемия және т.б.). Гемоліз патогенезі. Клиникасы. Гемограмма көрсеткіштері, эритроциттердің морфологиялық ерекшеліктері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Болжамы. Емдеу.
33	ДТҰ-синдромы	ДТҰ-синдромы. Микроагиопатиялық гемоліздік анемиялар. ДТҰ-синдромы. Себептері. Патогенезі. Клиникалық көріністері, коагулограмма көрсеткіштері, сатыларына байланысты емдеу. Ағымы. Болжамы. Алдын-алу. Гемоліздік-уремиялық синдромы (Гассер синдромы). Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемограмма мен коагулограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы, асқинулары мен нәтижелері. Шұғыл жәрдем көрсету принциптері. Қалпына келтіру кезеңінде емдеу. Тромбоздық тромбоцитопениялық пурпура (Мошковец синдромы).

		Себептері. Патогенезі. Клиникасы. Гемограмма мен гемостазиограмма көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу принциптері. Қарқынды терапия, ЖБЖ емдеу. Гигантты гемангиома (Казабах-Меритта синдромы). Гемолиз патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу.
34	Тромбоцитопатиялар	Тұқым қуатын тромбоцитопатиялар (Гланцман, Бернар-Сулье аурулары). Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Виллебранд ауруы. Тұқым қуатын типтері. Патогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Гемостазиограмма көрсеткіштері. Тромбоцитопатияның саралау диагнозы. Емдеу. Жүре пайда болған тромбоцитопатиялар. Себептері. Диагностика әдістері. Емдеу. Алдын-алу.
35	Қантты диабет. Қантсыз диабет	Қантты диабет. Қантсыз диабет. Жиілігі. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі (ДДСҰ, Маргшинов бойынша). Ерте жастағы және жасөспірімдегі клиникалық ерекшеліктері. Диагностиканың зертханалық әдістері, глюкозаға толеранттылық тесті. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Асқинулары. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР қантты диабетпен сырқаттанатын балаларға жәрдем беру шараларын ұйымдастыру. Қантсыз диабет. Диабеттік комалар. Себептері, диабеттік кома әр түрінің клиникалық ерекшеліктері мен биохимиялық көрсеткіштері. Саралау диагнозы. Шұғыл жәрдем. Алдын-алу.
36	Қалқанша және қалқаншасерік-бездердің аурулары	Гипотиреоз. Ілкі және салдарлық, туа және жүре пайда болған гипотиреоздар туралы түсінік. Патогенезі. Нәрестелердегі, емшектегі және ерте жастағы балалардағы клиниканың ерекшеліктері. Диагнозы. Диагностиканың әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері. Диспансерлік бақылау. ҚР нәрестелерді гипотиреозға тексеру-скринингі. Диффузиялы уыттық зоб. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникасы. Зерттеудің зертханалық әдістері. Саралау диагнозы. Ағымы мен нәтижелері. Емдеу. Хирургиялық емге көрсетілімдер. Диспансерлік бақылау. Йодтапшылығы аурулар туралы түсінік. Эндемиялық (йодтапшылығы) зоб. Клиникасы. Емдеу. Алдын-алу. ҚР эндемиялық зоб жағдайлары. Аутоиммундық тиреоидит. Этиопатогенезі. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу. Гипопаратиреоздар. Гиперпаратиреоздар. Этиологиясы мен патогенезі. Клиникасы.

2	Ведение медицинской документации в детском психиатрическом отделении.
3	Интерпретация клинических анализов.
4	Интерпретация ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ.
5	Оформление направления и актов освидетельствования для медико-социальной, судебной экспертиз.
6	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
7	Составление структурированных методических разработок, таблиц, схем, глоссария.
8	Разработка учебных протоколов диагностики и лечения психических заболеваний у детей и подростков.
9	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патологоанатомические конференции.
10	Составление заключения на подозреваемого, подсудимого в тех случаях, когда возникает сомнение по поводу их вменяемости.
11	Составление заключения о необходимости применения предусмотренных законом принудительных мер медицинского характера.
12	Составлять заключения о психическом состоянии свидетеля или потерпевшего, истцов, ответчиков.
13	Проведение СПЭ в медицинских учреждениях, следственных изоляторах, в суде, в кабинете следователя.
14	Проведение консультации работников судебных и следственных органов по вопросам судебной психиатрии.
15	Дежурства в отделении.
16	Дежурства в приемном покое.
17	Дежурства в специализированной бригаде скорой помощи качестве помощника врача.
18	Работа в библиотеке, Интернете.
19	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Детская психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Работа в кабинетах детского и подросткового участкового врача-психиатра.
2	Работа в кабинете ВКК.
3	Работа в дневном стационаре.
4	Работа в кабинете кризисного центра.
5	Патронаж пациентов состоящих на диспансерном учете.
6	Консультирование детей на амбулаторном приеме.
7	Обслуживание вызовов на дому.

	<p>Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-наркологической экспертизы и принудительного лечения от наркозависимости. Динамическое наблюдение за социально-опасными больными. Уголовная ответственность наркологических больных за совершение противоправных действий в связи с незаконным оборотом наркотических средств. Медицинские меры по профилактике общественно опасных действий. Критерии вменяемости и невменяемости. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опеканство, показания для наложения опеки.</p>
--	--

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
Детские болезни	
1	Курация детей соматическими заболеваниями.
2	Ведение медицинской документации в качестве помощника врача-педиатра.
3	Интерпретация клинических анализов.
4	Интерпретация ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ.
5	Все виды инъекций.
6	Катетеризация мочевого пузыря в качестве помощника врача-педиатра.
7	Определение калорийности пищи в суточном и недельном рационе, биологической ценности, органолептическое определение качества продуктов и готовых блюд.
8	Измерение артериального давления и определение пульса.
9	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
10	Дежурства в детском отделении в качестве помощника врача-педиатра.
11	Дежурства в приемном покое в качестве помощника врача-педиатра.
12	Работа в библиотеке, Интернете.
13	Формирование портфолио слушателя резидентуры.
Детская психиатрия в стационаре – 1, 2	
1	Курация психически больных детей и подростков.

		<p>Фосфор-кальций алмасуының көрсеткіштері. Диагнозы. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.</p>
37	Өсу патологиясы. Семіздік	<p>Өсу бағасы және дене пропорциясы. Бала өсуі мен дамуына гормондардың әсері (өсу гормоны, тиреоидті, жыныс гормондары). Нанизм. Тұқым қуатын факторлар, өсу бөгелісінің генезіндегі созылмалы соматикалық аурулар. Қысқа бойлылардың әртүрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлы нанизм. Диагностика әдістері (сүйектік жас, өсу гормонының секрециясын зерттеу, компьютерлі және магнит-резонансты томография). Орын басушы гормондық терапия. Диспансерлік бақылау. Гигантизм. Ұзын бойлылардың әр түрлі формаларының саралау диагнозы. Гипофизарлы гигантизмнің диагностикасы, клиникасы және оны емдеу. Семіздік. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктемесі. Клиникасы. Метаболизм бұзылыстары. Диагностика әдістері (краниографиясы, көз түбі, зат алмасу көрсеткіштері, гормоналдық профилі). Семіздік әр түрлі формаларының саралау диагнозы. Емдеу. Емдәммен емдеу. Диспансерлік бақылау. Алдын-алу.</p>
38	Жыныстық дамудың және жыныстық саралаудың бұзылуы	<p>Жыныстың мезгілсіз дамуы. Анықтамасы. ЖМД нағыз және жалған формалары кезіндегі клиникалық көріністері мен гормоналдық статустардың ерекшеліктері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Гипогонадизм. Анықтамасы. Ілкі және салдарлық гипогонадизмнің клиникалық көріністері мен гормондық статустары, себептері. Диагностикасы. Емдеу. Диспансерлік бақылау. Клайнфельтер синдромы. Шерешевский-Тернер синдромы. Клиникасы. Диагностикасы. Кариотип сипаттамасы. Орын басушы гормондық терапия. Гермафродитизм. Клиникасы. Зертханалық диагностика әдістері. Саралау диагнозы. Емдеу принциптері.</p>
Стационардағы балалар психиатриясы - 1		
1	ҚР балаларға ауруханалық психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	<p>ҚР балаларға ауруханалық психиатриялық қызметті растайтын нормативтік-құқықтық актілері. Психиатриялық көмек көрсетілген балалар мен жасөспірімдер құқықтары мен мүдесін қорғау, 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау саласы туралы» Кодексінің «Психикалық бұзылыстармен (аурулары) сырқаттанған адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету туралы» тарауына сәйкес</p>

		балаларға психиатриялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен басқа да мамандардың құқықтары мен міндеттері. Біріншілік психиатриялық растаудың, балалар мен жасөспірімдерді психиатриялық ауруханаға жатқызу (өздігімен және өзгесіз), қауіпсізділік шараларын қамтамасыз ету.
2	ҚР балалар ауруханалық психиатриялық қызмет көрсетуді ұйымдастыру, құрылымы және заманауи даму жолдары	ҚР балалар халқына медициналық, әлеуметтік, құқықтық, психиатриялық қызмет көрсетуді ұйымдастыру принциптері. Балалар психиатриялық қызмет көрсетуді талдау. Терапияның соңғы жетістіктеріне сүйене отырып қазіргі балалардың психиатриялық көмек көрсетуінің заманауи даму жолдары. Психиатриялық қызметтің гуманизациясы. Балалар кабинеттері, психикалық денсаулығы Орталығы (психоневрологиялық диспансер) құрылымы және ұйымдастыруы. Балаларға арналған психиатриялық ауруханасы: бөлімше құрылымы және мамандандыру принциптері. Негізгі міндеттері мен қызметтері. Жалпы психиатриялық, психосоматикалық, сот-психиатриялық бөлімдер, жедел психиатриялық бөлімдер құрылымы. Тексеру тәртібі, емдеу, бақылау, күту шараларын ұйымдастыру, өзге ведомствалық мекемелермен хат-хабар алмасу, анықтама беру, рецептер жазудың ережелері. Шұғыл психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Әкімшіліктің, дәрігерлердің, орта және кіші қызметкерлердің міндеттері мен құқықтары. Әкімшіліктің, дәрігердің, орта және кіші мейірбике қызметкерлердің құқығы мен міндеттері. Балалар мен жасөспірімдердің учаскелік психиатр-дәрігерлер жұмысының этикалық аспектілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпиялар. Стационарлық және амбулаториялық көмек берудің өзара сабақтастығы. Есепке тіркеу-есеп алу медициналық құжаттарды рәсімдеу тәртібі (балалар психиатриялық ауру тарихының, эпикриздердің ерекшеліктері, МССК жолдамасы, психикалық сараптамаларды қуаландыру актілері).
3	Қазіргі таңдағы балалар психиатриясы пәні, міндеттері және теориялық-әдістемелік мәселелері	Балалар психиатриясын қалыптастыру тарихы. Балалар психиатриясының заманауи бағыттары мен тараулары. Теориялық-әдіснамалық мәселелері, пән аралық қарым-қатынастары. Теориялық интеграция принциптері. Психиатриялық зерттеулердің жүйелі, мультипәндік ұстанымдарының келешегі. Бала мен жасөспірімдік

17	Профилактика и медико-социальная реабилитация в детской наркологии	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в детской наркологии. Стратегии профилактических мероприятий. Виды профилактики по ВОЗ (первичная, вторичная, третичная), задачи и технологии профилактики. Организационные основы, принципы разработки. Медико-генетическое консультирование как предмет первичной профилактики болезней зависимости у детей и подростков. Стандарты профилактики диагностики и лечения наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфицированных ПИН. Разработка реабилитационных программ при различных наркологических заболеваниях. Понятие, задачи неоабилитации в детской наркологии. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий.
18	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в детской наркологии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной экспертизы в детской наркологии. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при наркологических заболеваниях у детей и подростков. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Организация работы специализированной МСЭК, условия и порядок направления и освидетельствования. Оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности при наркологических заболеваниях у детей и подростков. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
19	Организация и проведение судебно-психиатрической и судебно-наркологической экспертизы в детской наркологии	Предмет, задачи и организация судебно-психиатрической и судебно-наркологической экспертизы у несовершеннолетних. Виды. Социально-правовые вопросы. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекуна; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической и судебно-наркологической экспертизы у несовершеннолетних в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК.

		Противоречивная поддерживающая терапия в детской наркологии (специфическая патогенетическая, неспецифическая). Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Лекарственные средства, вызывающие зависимость. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами.
14	Неотложная помощь в детской наркологии	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в детской наркологии. Основные клинические группы неотложных состояний в наркологии: экзогенная интоксикация (передозировка) ПАВ, тяжелый абстинентный синдром, тяжелый делирий, осложняющие абстинентный синдром, псевдоабстинентный синдром, нейрорептический синдром, судорожные состояния и др. Диагностические критерии. Постановка диагноза, проведение реанимационных мероприятий (дезинтоксикация, экстракорпоральная детоксикация, инфузионная терапия, симптоматическая терапия, терапия специфическими антагонистами опиатных рецепторов) у детей и подростков. Тактика ведения при купировании и профилактике осложнений.
15	Медицинское освидетельствование установления факта употребления психоактивных веществ (ПАВ) у детей и подростков	Показания к назначению. Цели, задачи. Порядок направления и проведения медицинского освидетельствования детей и подростков. Нормативные акты, регламентирующие порядок проведения медицинского освидетельствования детей и подростков. Правила составления протокола медицинского освидетельствования и заключения.
16	Принудительное лечение детей и подростков больных алкоголизмом и наркоманией	Нормативные акты, регулирующие принудительное лечение детей и подростков при наркологических заболеваниях. Показания, порядок назначения и применения, принудительных мер медицинского характера детям и подросткам при алкоголизме и наркоманиях. Условия продления и прекращения. Тактика ведения и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Реабилитация, реадaptация. Прогноз.

		жасындағы психикалық аурулардың этиологиясы мен патогенезінің заманауи жетістіктері. Тұлғаның дисонтогенезі, преморбидті жағдайы ерекшеліктерінің маңызы, олардың алғашқы, провокациялық (триггерлі), детерминациялық факторлары. Ерекше жастардың криздері.
4	Балалар психиатриясының клиникалық психопатологиясы	Психикалық қызмет пен психопатологиялық симптоматикалардың құрылымы. Клиникалық белгілері мен жіктелуі. Сананың бұзылыстары және пароксизмальдық құбылыс, түйсік, қабылдау, ойлау, зейін, ес және интеллект бұзылыстары (ЗПР ақыл-естің төмендеуі). Аффект, қозғалыс, ерік және сенсорлық бұзылыстар). Физиологиялық қызмет бұзылыстары мен соматикалық бұзылыстар психикалық патология көрінісі ретінде. Патологиялық даму және тұлғалық өзгерістер. Жалпы патологиялық және нозологиялық заңдылықтар, клиникалық мәні. Продуктивті және жағымсыз симптоматика. Органикалық және функционалды психикалық бұзылыстары. Әр жастағы түрлі психикалық аурулардың диагностикалық ерекшеліктері. Психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары бар адамдардың әлеуметтік-қауіпті қылықтары. Эндогенді, экзогенді (соның ішінде соматогенді) және психогенді, психикалық бұзылыстарда емдеу шараларын жоспарлау және болжамдауда синдромдардың рөлі. Балалар психиатриясындағы ауру (процесс), патологиялық даму және ақырғы жағдайы (дефект). Психикалық аурулар ағымының заңдылықтары және варианттары.
5	Бала жасында кездесетін психикалық бұзылыстар	Диагностика және сарапау диагностика стаационардағы баоалардағы фобиялық бұзылыстар. Элективті мутизм. Транзиторлы тикозды бұзылыстар. Энурез, энкопрез және т.б. Аурухана жағдайында дәлелдемелі медицина ұстанымы бойынша хаттамаларға сәйкес күтім жүргізу, алдын алу және емдеу тактикасы. Реабилитациясы. Болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Ауруханаға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Балалар мен жасөспірімдер жасында жиі кездесетін психикалық аурулар синдромдары	Балалар мен жасөспірімдерде жиі байқалатын синдромдардың диагностика және саралау диагностикасы: невропатия, ерте дамитын бала аутизмі, гипердинамиялық синдром, кетіп қалу және қанғырушылық синдромы, үрейлер, патологиялық қиялдау,

		гебоидті синдром, дисморфофобия және т.б. Ерте дамитын бала аутизм синдромы дамудың арнайы бұзылысы ретінде қарастыру. Бала жасында жиі тіркелген симптомдар мен синдромдардың нозологиялық спецификасы, олардың патофизиологиялық механизмдері, клиникалық маңызы. Психопатологиялық синдромдардың статистикасы және жасқа байланысты ағымы, олардың психикалық бұзылыстар клиникасы қалыптасуы, дамуы және ауырлануына әсері. Мінез-құлығы бұзылған баламен және оның отбасымен психокоррекциялық және әлеуметтік жұмыстарды ұйымдастыру.
7	Балалар психиатриясында қолданылатын заманауи зерттеу әдістері. Бала жасындағы психиатриялық диагноз үлгісі	Балалар психиатриясында қолданылатын зерттеу әдістері. Бала жасында психиатриялық диагноз қою моделі, биопсихоәлеуметтік «фондының» рөлі, АХЖ-10 жіктемесімен үлесімділігі. Клиникалық, клиникалық-психопатологиялық, клиникалық-катамнестикалық әдістер: психиатриялық клиникада баламен, оның отбасымен әңгімелесу, анамнез жинау, субъективті және объективті мәліметтер алу, тексеру кезіндегі психикалық күйге сипаттама беру, катамнестикалық мәліметтер жинау, алынған мағлұматтарды талдау тәртібі. Балалар психиатриялық ауруханасында ауру тарихын рәсімдеу тәртібі.
8	Түрлі психикалық бұзылыстарда инструменталды-зертханалық зерттеу әдістердің клиникалық-диагностикалық маңызы. Психиатриядағы инновациялық технологиялары	Қанды жалпы клиникалық талдау, несепті талдаудың, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін, жұлынды зерттеу, хромосомалық, нейроэндокринді зерттеулер және т.б. рөлі мен маңызы. Психиатриядағы нейрофизиологиялық, нейрорентгенологиялық, фармакологиялық әдістердің рөлі мен маңызы: электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс, бас сүйек рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография, ликворды зерттеу және т.б. Тәжірибелік-психологиялық әдістер. Әрбір әдістердің диагностикалық мүмкіндіктері және жүргізілу тәртіптері мен қарсы көрсетілімдері, дәлелдемелі медицина ұстанымы бойынша аса маңызды көрсеткіштер. Инструменталды-зертханалық зерттеулердің инновациялық әдістері, олардың клиникалық маңызы.
9	Дәлелдемелі медицина ұстанымы бойынша балалар	Психикалық бұзылыстар терапиясының принциптері. Түрлері және әдістері. Психикалық науқастардың биологиялық терапиясы, психотерапиясы және әлеу-

		интоксикации, психозов, вызванных токсикоманическими веществами. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения токсикомании у детей и подростков. Передозировка токсикоманическими веществами, неотложная помощь. Политоксикомании. Современные методы диагностики опьянения и синдрома зависимости. Злокачественные варианты течения у детей и подростков. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике токсикоманий и реабилитации больных. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
12	Клинико-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов исследования при различных наркологических заболеваниях у детей и подростков	Исследование общего клинического анализа крови (ОАК), гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, ликвора. Значение исследования активности гамма-глутамилтрансферазы, оценка среднего корпускулярного объема эритроцитов, содержание фермента аспартатаминотрансферазы, иммуноферментного анализа определения уровня антител к опиоидам и др. Клинико-диагностическое значение электроэнцефалографии, компьютерной томографии и ядерно-магнитного резонанса и др. методов. Правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели.
13	Современные подходы к терапии наркологических заболеваний у детей и подростков с позиций доказательной медицины	Основные принципы терапии наркологических заболеваний у детей и подростков. Типы, методы, средства, мишени терапевтического воздействия. Психотерапия, психотерапия и социотерапия наркологических больных. Этапы лечения и дифференцированные подходы к терапии наркологических больных детей и подростков. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Интенсивные методы терапии абстинентного синдрома: ультрабыстрой детоксикации, экстракорпоральные методы детоксикации. Значение применения современных психотропных препаратов нового поколения: атипичных нейролептиков, антидепрессантов группы СИОЗСН в терапии наркологических заболеваний.

		профилактики и лечения подростков согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Экспертиза. Показания к принудительному лечению. Прогноз.
10	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением наркотических веществ у детей и подростков	Диагностика и дифференциальная диагностика наркомании у детей и подростков. Классификация психоактивных, наркотических веществ. Основные клинические формы: опийная (героиновая), гашишная, седативно-снотворных средств (барбитуратов) внесенных в список наркотиков, кокаина, и других стимуляторов, (амфетаминов, эфедрина, первитина), галлюциногенами. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования наркомании у детей и подростков. Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической интоксикации, психозов вызванных наркотическими веществами у детей и подростков. Клинические стадии. Абстинентный, постабстинентный синдром: варианты, степень выраженности. Критерии диагностики. Закономерности и типы течения у детей и подростков. Передозировка наркотическими веществами, неотложная помощь. Полинаркомании, осложненные наркомании. Современные методы диагностики наркотического опьянения и синдрома зависимости у детей и подростков. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Медико-социальные последствия. Роль семьи, общественных и медицинских организаций в профилактике наркоманий и реабилитации у детей и подростков. Прогноз. Экспертиза. Показания к госпитализации и принудительному лечению.
11	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением веществ, не внесенных в список наркотиков у детей и подростков. (Токсикомании)	Диагностика и дифференциальная диагностика токсикомании у детей и подростков. Медицинские критерии отличия наркотических и токсикоманических веществ. Клинические формы, классификация зависимости от седативно-снотворных средств (транквилизаторы бензодиазепинового ряда, барбитураты ненаркотического ряда), холинолитических средств, антигистаминовых средств, стимуляторов, летучих органических растворителей, никотина. Биологические, личностно-психологические, социальные факторы формирования токсикомании у детей и подростков. Особенности клинических проявлений синдрома острой и хронической

	жасындағы психикалық аурулар терапиясына заманауи көз қарастары	меттік терапиясы. Купирлеу, ұстанымды және коррекция терапиясы. Бала жасында психоздардың шұғыл терапиясы. Психотропты заттардың жіктемесі. Балалар психиатриясында қолданылатын негізгі дәрі-дәрмектер. Жаңа ұрпақтағы психотропты препараттары (атипті нейрорептикер, СИОЗСН тобының антидепрессанттары), психикалық бұзылыстар терапиясындағы табыстары мен жетістіктері. Балалар мен жасөспірімдерге таңдау принципі, тағайындау көрсетілімдері, қарсы көрсетілімдері, кері әсері, асқынулары және оларды купирлеу. Психикалық бұзылыстарды емдеуде әртүрлі топтағы препараттардың сыйымдылығы, үйлесімділігі. Психофармакотерапияда ұстанған терапиялық тиімділік шекарасы. Терапиялық резистенттіліктің, полипрагмазияның, комплайнс мәселелері. Психикалық бұзылыстары бар емделушілер терапиясының клиникалық сипаттамасын бағалайтын стандартталған шкалалары. Психикалық бұзылыстарды емдеуіне қолданылатын түрлі препараттардың соматотропты әсері. Тәуелділік тудыратын дәрілік заттар.
10	Ауруханадағы психиатриялық шұғыл жағдайлар	Психиатриядағы госпитальдық кезеңнің шұғыл жағдайларының диагностика және сараланған диагностика алгоритмі: психомоторлы қозудың, суицидальдық қылықтың, тамақтан бас тартудың, ауыр өтетін делирия, психобелсенді заттектерден уланудың, эпилептикалық статус, кома жағдайы және т.б. түрлі формалары. Психиатриялық бұзылыстарды дәрімен емдеуде болатын жіті асқынулары. Пайда болу жағдайлары. Дәлелдемелі медицина ұстанымы, хаттамасына сәйкес стационар жағдайында диагноз қою, күтім тактикасы, реанимациялық шаралар жүргізу, алдын алу және емдеу. Күтімі және қадағалау. Алдын алу және асқынуларды коррекциялау. Болжамы.
Стационардағы балалар психиатриясы - 2		
1	Балалар мен жасөспірімдер күйзелісімен байланысты болатын невроздық және соматоформдық бұзылыстары. Физиологиялық	Балалар мен жасөспірімдер күйзелісімен байланысты болатын невроздық және соматоформдық бұзылыстардың этиологиясы, патогенезі, диагностикасы мен сараланған диагностикасы туралы заманауи көзқарастары. Невроздық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невроздық бұзылыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей, обсессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения,

	бұзылыстары мен физикалық факторлармен байланысты мінез-құлық синдромдары	истериялық (конверсиондық), диссоциативтік, сомато-формдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану (анорексия, булимия), ұйқы, сексуальдық бұзылыстар. Патоморфоз, невроздық бұзылыстар кезеңі, пароксизмальдық, үздіксіз-ұстамалы, стационарлық. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
2	Балалар мен жасөспірімдердегі жарақаттан кейінгі стресс, бұзылыстары. Психогенді (реактивті) психоздар, жарақаттан кейінгі стресс синдромы	Балалар мен жасөспірімдердегі реактивтік психоз, стресске реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының этиологиясы, патогенезі, диагностикасы мен сараланған диагностикасы туралы заманауи көз-қарастары. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
3	Балалар мен жасөспірімдердің тұлғалық және мінез-құлық психогенді және патологиялық бұзылыстары	Балалар мен жасөспірімдердің тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының этиологиясы, патогенезі, диагностикасы мен сараланған диагностикасы туралы заманауи көз-қарастары. Психогенді реакциялар. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критерийлері (П.Б. Ган-нушкин, О.В. Кербиков). Жіктемесі мен клиникалық көріністері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональды тұрақсыздық, истерикалық, ананкасттық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопатияның статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік,

		степени, варианты, дополнительные методы диагностики. Простое, атипичное, патологическое опьянение. Дифференциальная диагностика, тактика ведения и неотложная помощь. Судебно-психиатрическая оценка патологического опьянения. Клиническая динамика алкоголизма у подростков, критерий диагностики. Алкогольный абстинентный синдром, структура, клинические варианты, степень выраженности. Закономерности и типы течения алкоголизма у подростков (прогредиентность, злокачественность). Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные подходы к терапии алкогольной зависимости у подростков. Роль психотерапии в преодолении психической зависимости от алкоголя, добровольность и анонимность как важные условия успешности терапии. Медико-социальная реабилитация подростков. Качество ремиссии, рецидивы. Прогноз. Медико-социальные последствия. Алкогольная деградация. Медико-социальная, судебно-наркологическая экспертиза. Показания к направлению и госпитализации в стационар.
8	Алкоголизм как полисистемное заболевание	Алкоголизм как полисистемное заболевание. Коморбидная патология. Своевременная диагностика и дифференциальная диагностика. Соматические последствия, осложнения (циррозы, кардиомиопатии, полинейропатии, тяжелые отравления, риск суицида и др.). Злокачественность течения. Ранняя диагностика. Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной. Терапия сопутствующих соматических, неврологических расстройств, профилактика осложнений. Медико-социальная реабилитация подростков. Показания к направлению и госпитализации в стационар. Прогноз.
9	Алкогольные (металкогольные) психозы у подростков	Диагностика и дифференциальная диагностика алкогольных (металкогольных) психозов у подростков. Условия развития и патогенез. Диагностические критерии. Классификация, основные формы. Своевременная диагностика тяжелых форм. Закономерности течения, патоморфоз и прогноз металкогольных психозов подростков. Профилактика общественно опасных действий. Тактика ведения и динамического наблюдения,

5	Семиотика нарколологических заболеваний у детей и подростков	Клинические проявления основных наркологических синдромов (психической зависимости, изменения толерантности, физической зависимости), нозологическая специфичность симптомов и синдромов острой интоксикации у детей и подростков. Психотическая и непсихотическая психопатологическая симптоматика в клинике наркологических заболеваний. Органические и функциональные психические расстройства. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза у детей и подростков. Нозологический и синдромальный принципы классификации наркологических заболеваний. Клинико-динамический подход к классификации наркологических заболеваний у детей и подростков. Основные варианты течения.
6	Современные методы исследования в детской наркологии	Методы исследования, применяемые в наркологии. Клинический, клинико-психопатологический, клинико-катамнестический методы: особенности и правила ведения беседы сбора анамнеза у детей и подростков и их родителей, субъективные и объективные сведения, порядок описания психического и наркологического состояния на момент обследования, сбор катамнестических сведений, анализ полученного материала у детей и подростков. Правила оформления и ведения медицинской документации. Химико-токсикологические, иммунологические, экспресс-тесты на выявление наркотических веществ и продуктов их обмена в биологических жидкостях организма ногтях, волосах, проба Рапопорта, Мохова-Шинкаренко, электронные приборы. Параклинические методы: электроэнцефалография, компьютерная томография и ядерно-магнитный резонанс, рентгенография черепа, М-эхо, реоэнцефалография, исследование ликвора и др. Экспериментально-психологические методы. Работа кабинета экспертизы опьянения. Диагностические возможности каждого метода, основные правила проведения, показания противопоказания к проведению.
7	Психические расстройства и расстройства поведения, вызванные употреблением алкоголя у подростков (подростковый алкоголизм)	Диагностика и дифференциальная диагностика острой алкогольной интоксикации и алкоголизма у подростков. Клинико-динамическая классификация алкоголизма И.В. Стрельчука, Н.Н. Иванца, Е. Джеллинека, И.Н. Пятницкой. Биологические и социально-психологические факторы и патогенез формирования алкоголизма у подростков. Клиника острой алкогольной интоксикации,

		әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Мінез-құлық бұзылыстарының фармакологиялық және психотерапиялық коррекция, декомпенсация кезеңінде топтық әдістердің рөлі. Балалар мен жасөспірімдердің реабилитациясы және реадaptациясы. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
4	Балалар мен жасөспірімдердегі резидуалды-органикалық шекаралық нервті-психикалық бұзылыстары және эпилепсия, сонымен қоса симптоматикалық, психикалық бұзылыстар	Психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары, делирия, амнезия және т.б. таным процестерінің бұзылыстары органикалық, экзогенді-органикалық және самотогендік аурулары жаракат, эпилепсия, интоксикация, радиация, инфекция, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, қатерлі ісік және т.б. салдарынан туындайды. Түрлі кезеңдердегі клиникалық белгілері мен ағымының заңдылықтары. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Балалар мен жасөспірімдердің реабилитациясы және реадaptациясы. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
5	Бала және жасөспірімдер жасындағы шизофрения, шизотиптік бұзылыстары	Балалар мен жасөспірімдер жасындағы шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезінің қазіргі уақыттағы көз қарастары. Клиникалық көріністері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның негізгі клиникалық типтері: гебефрендтік, кататоникалық, параноидтық, дифференциаланбаған, шизофрениядан кейінгі депрессия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагностикалық критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Балалар мен жасөспірімдер шизофрениясын емдеудегі соңғы жетістіктер. Реабилитация, жағымды және жағымсыз белгілер болжамдары, ақыры: толық және толықсыз ремиссия, соңғы

		жағдайы, шизофрениялық ақаулар түсінігі. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Ауруханаға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Балалар мен жасөспірімдер сандырағы және басқа да психикалық бұзылыстары	Балалар мен жасөспірімдер сандырағы және басқа да психикалық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностикасы: параноя, жедел полиморфты психикалық бұзылыс, индуцирленген сандырақты бұзылыс және т.б.). Шизоаффективті бұзылыс. Балалар мен жасөспірімдерде клиникалық көріністері, ағымы заңдылықтары. Негізгі клиникалық нұсқалары, диагностикалық критерийлері. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Реабилитация, жағымды және жағымсыз белгілер болжамдары. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
7	Балалар мен жасөспірімдердің көңіл-күй бұзылыстары (аффективті бұзылу)	Аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Балалар мен жасөспірімдерде депрессиялық және маниакалдық кезеңнің клиникалық көріністері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипиялық кезең. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту мен қадағалау жұмыстары. Реабилитация. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Ақыл-ес кемшілігі	Интеллектуалды қызметтің жетіспеушілігінің түрлі формаларының этиологиясы мен патогенезінің заманауи көзқарастары. Интеллектуалды бұзылыстар клиникасы негізінде туындайтын гендік және хромосомалық бұзылыстары. Дизонтогенез. Құрсақішілік даму кезеңінде ұрыққа жағымсыз түрлі факторлардың әсері (инфекция, интоксикация, жарақаттар, психожарақаттар). Ұрықтың маскүнемдік синдромы, ата-аналардың маскүнемділігі келешек ұрпаққа әсері. Интеллектуалды жетіспеушіліктің бір себебі нәрестенің туу барысында болған бас қанқасы милық жарақаттары мен асфиксия салдары. Клиникалық көріністері. Этиологиясы принципі бойынша жүйеленуі, айқын көрініс

		помощи. Структура и организация наркологических Центров медико-социальной реабилитации наркологических заболеваний (ЦМСРНЗ), наркологических диспансеров, детских и подростковых кабинетов. Принципы устройства и профилирования отделений ЦМСРНЗ.
3	Организация медицинской, социально-правовой помощи наркологическим больным детям и подросткам в местах лишения свободы	Принципы организации медико-социальной и правовой помощи детям и подросткам с наркозависимостью пребывающих в местах лишения свободы: наркопотребителям, ВИЧ-инфицированным, потребителям инъекционных наркотиков (ПИН), больным СПИД, ЛЖВИЧ (лица, живущие с ВИЧ).
4	Особенности осуществления динамического наблюдения в детской наркологии	Выявление и учет наркологических больных детей и подростков, осуществление диспансерного наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации детей и подростков. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения лиц с наркологическими заболеваниями, (консультативная и диспансерная) группы учета. Проведение первичного наркологического освидетельствования детей и подростков. Организация наркологической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Правила предоставления анонимной помощи. Структура, задачи и функции кабинета анонимного лечения. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении детей и подростков, страдающих наркологическими заболеваниями. Осуществление активного динамического наблюдения. Оказание консультативной и социальной помощи. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи, и с другими ведомственными учреждениями. Этико-деонтологические аспекты работы детского врача-нарколога. Конфиденциальность. Партнерские взаимоотношения врача и пациента, отношение к врачебной тайне. Проблема стигматизации, созависимости и пути их преодоления.

		рической экспертизы и принудительного лечения. Симмуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных детей и подростков за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно опасных действий детей и подростков в амбулаторных условиях. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обуславливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опекa, показания для наложения опеки.
Наркология детского возраста		
1	Социально-правовые основы организации детской наркологической помощи в РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность детской наркологической службы. Защита прав и интересов детей и подростков, которым оказывается наркологическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании наркологической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Законодательные акты РК, регулирующие производство, распространение, оборот употребление наркотических веществ, уголовная ответственность детей и подростков за их нарушение. Правовые основы первичного наркологического освидетельствования и госпитализации (добровольной и недобровольной) детей и подростков в наркологический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз.
2	Организация, структура и развитие наркологической службы в РК	Принципы организации медицинской, социальной, правовой наркологической помощи населению РК. Современные пути совершенствования наркологической

		дәрежесі. Дифференцирленген және дифференцирленбеген түрлері және олардың ағымы. Ақыл-ес кемшілігінің стационар жағдайындағы диагностикасы және саралау диагностикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Күтімі және қадағалау. Балалар мен жасөспірімдердің реабилитациясы және реадaptациясы. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
9	Психикалық даму қарқыны төмендеу	Психикалық даму қарқыны төмендеу (ПДҚТ), пайда болу себептері және ерекшеліктерінің сипаттамасы. Ауытқуымен жүретін балалардың психикалық даму заңдылықтары. Этиологиясы мен патогенезінің заманауи көзқарастары. Этиология принципі бойынша жүйелеу, айқын көрініс дәрежесі. Клиникалық көріністері. Ағымы. Психикалық даму қарқыны төмендеуін аурухана жағдайында диагностикалау және саралау диагностикасы. Минимум мийлық дисфункция түсінігі. Минимум мильқ дисфункция көрінісі ретінде гиперреактивтілігімен жүретін назар аудару тапшылығы синдромын қарастыру. ПДҚТ кезінде әр психикалық қызметтің тапшылығы, жеңіл ақыл-ес кемшілігінен саралау өзгешеліктері. Мектепке дейінгі жастағы балалардың ПДҚТ әртүрлі формадағы психикалық және әлеуметтік дамуы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Күтімі және қадағалау. Балалар мен жасөспірімдердің реабилитациясы және реадaptациясы. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
10	Дәлелдемелі медицина көзқарастары бойынша балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулардың қазіргі таңдағы терапиясы	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулардың фармакотерапиясы, биологиялық терапиясы, психотерапиясы мен социотерапиясы. Түрлері мен әдістері. Балалар жасындағы психоздардың шұғыл терапиясы. Балалар психиатриясында қолданылатын негізгі дәрі-дәрмектері. Психикалық бұзылыстарда тағайындалатын жаңа ұрпақтағы психотропты препараттары (атипті нейрoлeптиктер, СИОЗСН антидепрессантты топтары), нәтижелері мен жетістіктері. Балалар мен жасөспірімдердің таңдау, көрсетілім, қарсы

		көрсетілімдер қағидалары, мүмкін болатын кері нәтижелері, асқынулары және оларды жою жолдары. Түрлі топтағы препараттардың психикалық бұзылыстарды емдеудегі үйлесімділігі. Психофармацевтикада терапиялық нәтижесінің шекарасы. Терапиялық резистенттік, полипрагмазия, комплайнс мәселелері. Психикалық бұзылыстары бар науқастың терапиясының клиникалық сипаттамасын бағалауда қолданылатын стандартталған шкалалары. Психикалық бұзылыстарды емдеуде пайдаланылатын түрлі препараттардың соматотроптық нәтижелері. Тәуелділік тудыратын дәрілер. Балалар мен жасөспірімдерде психикалық ауруларында рецидивтері мен асқынуларын болдырмауға бағытталған іс-шаралар. Амбулаториялық (ұстанымды) терапия ұстаныстары диспансерде емдеуде алатын сабақтастығы.
11	Балалар психиатриясында госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлары	Балалар мен жасөспірімдерде госпитальдік кезеңдегі шұғыл жағдайлардың диагностика алгоритмі мен сараланған диагностикасы: агрессия күйі, байбаламшылық, суицидтік әрекет, тамақ ішуден бас тарту, психобелсенді заттектермен улану, аффективті-жағдайындағы, жіті галлюциноз, параноидта әлеметке қауіпті мінез-қылығы және т.б.. Психикалық бұзылыстардың дәрілік терапиядан жіті асқынулары. Пайда болу жағдайы. Диагноз қою, стационар жағдайында дәлелді медицина хаттамасын сай емдеу және профилактикалық жұмыстарды жүргізу, реанимациялық шараларды жүргізу тәсілдері. Күтім және бақылауға алу. Асқынуды түзету және алдын алу. Болжам жасау.
12	Балалар психиатриясындағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізу және ұйымдастыру	Балалар психиатриясындағы медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда

		и подростков при различных психических расстройствах. Роль психолого-медико-психиатрических консультаций и специализированных детских учреждений в реабилитации детей и подростков. Показания для направления в специализированные детские сады, школы, интернаты, реабилитационные центры. Анализ эпидемиологических показателей для оценки эффективности профилактических мероприятий.
15	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в детской амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, основные задачи и организация медико-социальной экспертизы у детей и подростков в амбулаторных условиях. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах у детей и подростков. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Условия установления инвалидности у детей и подростков, Организация работы специализированной МСЭК, порядок направления, и освидетельствования. Клинические критерии определения групп инвалидности, оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации.
16	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в детской амбулаторно-поликлинической психиатрии	Предмет, задачи и организация детской амбулаторной судебно-психиатрической экспертизы. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекуна; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Принципы судебно-психиатрического исследования психического статуса детей и подростков в амбулаторных условиях. Правила проведения и оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиат-

		Лечебные и педагогические мероприятия на всех этапах развития. Медико-психолого-педагогическое консультирование детей с отклонениями в развитии. Специальные образовательные учреждения для детей с отклонениями в развитии. Прогноз Медико-социальная, судебная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар. Медико-социальная и психолого-педагогическая помощь.
12	Психические расстройства, специфические для детского возраста	Диагностика и дифференциальная диагностика тревожно-фобических расстройств детского возраста в амбулаторных условиях. Элективный мутизм. Реактивное расторможенное расстройство. Транзиторное тикозное расстройство. Энурез, энкопрез и др. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар. Медико-социальная и психолого-педагогическая помощь.
13	Ранняя диагностика неотложная помощь при ургентных состояниях в детской психиатрии на догоспитальном этапе	Диагностика и дифференциальная диагностика неотложных состояний в амбулаторных условиях: психомоторного возбуждения, психомоторного ступора, агрессивного поведения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, фебрильная шизофрения, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний, социально опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях, остром галлюцинозе, паранойде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения, тактика ведения и наблюдения, неотложная помощь. Профилактика, коррекция осложнений. Прогноз. Показания к госпитализации в стационар.
14	Психопрофилактика и медико-социальная реабилитация в детской психиатрии	Принципы и этапы психопрофилактики и реабилитации в детской психиатрии. Задачи первичной, вторичной, третичной психопрофилактики. Виды и методы. Особенности медико-социальной реабилитации и реадaptации психических расстройств у детей и подростков. Разработка реабилитационных программ для детей

		ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Балалар мен жасөспірімдердің медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
13	Балалар психиатриясындағы сот-психиатриялық сараптамаларды жүргізу және ұйымдастыру	Балалар мен жасөспірімдердің сот-психиатриялық сараптамалар пәні, міндеттері және оны ұйымдастыру. Түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес сот-психиатриялық сараптамалар туралы түсініктер, тағайындау және жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Балалар мен жасөспірімдердің психикалық статусын анықтау үшін сот-психиатриялық зерттеулер жүргізу принциптері. Күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалардың қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Психикалық бұзылыстарды симуляциялау, олардың түрлері, анықтау және сот-психиатриялық қадағалауы. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқас балалар мен жасөспірімдердің жауапкершіліктері. Балалар мен жеткіншектердің қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес көмшілігінің критерийлері. Қылмыстық істерде ақыл-ес кемшілігінен туындайтын психикалық бұзылыстар. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.
Амбулаториялық емханалық балалар психиатриясы		
1	ҚР балалар амбулаториялық-емханалық психиатриялық көмек көрсетуді	Балалардың амбулаториялық-емханалық психиатриялық қызметтің жұмыстарын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексіне сәйкес психикалық ауытқу-

	ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері және дамуының заманауи жолдары	лары бар балалар мен жасөспірімдерге, медициналық-әлеуметтік көмек көрсететін медицина қызметкерлерімен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматтық мүдделері. Балалар мен жасөспірімдерге психиатриялық стационарға алғашқы психиатриялық куәландырудың және госпитализациялаудың (ерікті және мәжбүрлі) құқықтық негіздері, қауіпсіздік шаралары, есеп беру-есепке алу құжаттарын, жолдамаларды, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актілерін жүргізу мен рәсімдеу.
2	Балалар амбулаториялық психиатриялық көмек көрсету қызметі. Психоневрологиялық диспансер, балалар мен жасөспірімдер участкелік психиатр кабинетінің жұмысы құрылымы және ұйымдастыруы	ҚР балалар амбулаториялық психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру қағидалары. Дамыту мен жетілдіру жолдары. Амбулаториялық-психиатриялық көмек. Психоневрологиялық диспансердің құрылымы мен ұйымдастырылуы, балалар мен жасөспірімдер учаскелік психиатр кабинетінің жұмыстары. Амбулаториялық көмектердің өзге де түрлері (күндізгі стационар, емдік-еңбек шеберханалары). Негізгі қызметтері мен міндеттері. Патронажды ұйымдастыру. Жеткіншектерге, балаларға психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың ерекшеліктері. Ауруханаға жатқызғанға дейін балалар мен жасөспірімдердің жалпы және функционалды зерттеу әдістері. Тексеру тәртібі, емдеу, бақылау, күту шараларын ұйымдасстыру, өзге ведомствалық мекемелермен хат-хабар алмасу, анықтама беру, рецепті жазудың ережелері. Шұғыл психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Әкімшіліктің, дәрігерлердің, орта және кіші қызметкерлердің міндеттері мен құқықтары. Әкімшіліктің, дәрігердің, орта және кіші мейірбике қызметкерлердің құқығы мен міндеттері. Балалар мен жасөспірімдердің учаскелік психиатр-дәрігерлер жұмысының этикалық аспектілері. Психиатриядағы дәрігерлік құпиялар. Стационарлық және амбулаториялық көмек берудің өзара сабақтастығы.
3	Балалар психиатриясында динамикалық және белсенді динамикалық қадағалау жүргізу ерекшеліктері	Балалар мен жасөспірімдер психикалық науқастарды анықтау мен есепке алу, динамикалық бақылауды жүзеге асыру. Ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау тәптібі мен талаптары. Психикалық және мінез-құлықтық ауытқулары бар балалар мен жасөспірімдерге диспансерлік бақылауды тағайындау және тоқтату тәртіптері мен қағидалары. Консультациялық және

		Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
10	Расстройства личности и поведения в подростковом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика расстройств личности и поведения в амбулаторных условиях. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербилова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатии и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсации. Реабилитация и реадaptация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
11	Умственная отсталость. Задержки темпа психического развития	Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в амбулаторных условиях. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы, современные методы диагностики. Задержки темпа психического развития. Раннее выявление детей с психофизическими и эмоциональными отклонениями в развитии. Дифференциальные отличия легкой умственной отсталости от пограничной. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Уход и надзор. Реабилитация. Психолого-педагогическая поддержка и реабилитация.

		условиях. Профилактика общественно-опасного поведения. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
7	Расстройства настроения (аффективные расстройства)	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств в амбулаторных условиях Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз. Атипичные фазы. Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
8	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства. Поведенческие синдромы, связанные с физиологическими нарушениями и физическими факторами	Диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных, со стрессом, и соматоформных расстройств. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств: тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства пищевого поведения, нарушения сна и др. Патоморфоз. Варианты течения невротических расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
9	Посттравматические стрессовые, расстройства. Психогенные (реактивные) психозы, посттравматический стрессовый синдром	Диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации в амбулаторных условиях. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды.

		диспансерлік есепке алу топтары. Динамикалық диспансерлік есептің негізгі топтары. Белсенді динамикалық бақылауды жүргізу, көрсеткіштері. Алғашқы психиатриялық куәгерлікті жүргізу ережесі. Мәжбүрлі жағдайдағы психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Амбулатория сатысында психикалық бұзылыстары бар науқас балалар мен жасөспірімдерге мәжбүрлі медициналық шараларды ұйымдастыру. Консультациялық және әлеуметтік көмек көрсету. Балалар психиатриясындағы деонтология. Дәрігерлер мен науқастардың өзара қарым-қатынастары, стигматизация мәселелері мен дәрігерлік құпия.
4	Балалар мен жасөспірімдердің резидуалды-органикалық шекаралық нервті-психикалық бұзылыстары мен эпилепсиясы, сонымен қоса симптоматикалық, психикалық бұзылыстар	Амбулаториялық жағдайда психоорганикалық синдром диагностикасы мен сараланған диагностикасы, оның негізгі нұсқалары, органикалық, экзогенді-органикалық және самотогендік аурулар, кәрілік психоздары, жарақат, интоксикация, радиация, инфекция, қатерлі ісік, қан тамыр бұзылыстарының кері әсері, деменция, делирия, амнезия, когнитивті және т.б. таным процестерінің бұзылыстары. Түрлі кезеңдердегі клиникалық көріністері мен ағымының ерекшеліктері, диагностикалық критерийлері. Диагноз қоюда арнайы тексеру әдістерінің маңызы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулаториялық жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Балалар мен жасөспірімдерді реабилитация бағдарламалары. Болжам жасау. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсеткіштер.
5	Балалар мен жасөспірімдер шизофрениясы, шизотиптік бұзылыстары	Амбулаториялық жағдайда шизофрения, шизотиптік бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық көріністері. Шизофренияның өнімді және негативті симптомдары. Шизофренияның негізгі клиникалық типтері: гебефрендтік, кататоникалық, параноидтық, дифференциаланбаған, шизофрениядан кейінгі депрессия, қарапайым және басқа да сирек кездесетін түрлері. Шизотиптік бұзылыстар. Диагностикалық критерийлері. Кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары (үздіксіз, ұстамалы-). Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу және профпрогрессивті (шуба тәрізді), рекурентті (кезеңдік) түрінде амбулаториялық жағдайында емдеу және профи-

		лактикалық жұмыстардың тәсілдері. Шизофренияны емдеудегі соңғы жетістіктер. Реабилитация, жағымды және жағымсыз белгілер болжамдары, ақыры: толық және толықсыз ремиссия, соңғы жағдайы, шизофрениялықақаулар түсінігі. Этика-дионтологиялық мәселелері. Шизофрениялық ақаулардың типтері. Жасқа байланысты ерекшеліктері. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Ауруханаға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
6	Балалар мен жасөспірімдердің сандырағы және басқа да психикалық бұзылыстары	Амбулаториялық жағдайда сандырақ және басқа да психикалық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностикасы: параноя, жедел полиморфты психикалық бұзылыс, индуцирленген сандырақты бұзылыс және т.б.). Шизоаффективті бұзылыс. Клиникалық белгілері мен ағымы. Негізгі клиникалық нұсқалары, диагностикалық көрсеткіштері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулаториялық жағдайда емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Қоғамдық-қауіпті іс-әрекеттер профилактикасы. Оңалту шаралары, жағымды және жағымсыз болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, әскери, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
7	Көңіл-күй бұзылыстары (аффективті бұзылу)	Амбулаториялық жағдайда аффективті бұзылулар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Депрессиялық және маниакальдық кезеңнің клиникалық көріністері, ағымындағы өзгешеліктер. Атипті кезеңі. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулаториялық жағдайда динамикалық және белсенді динамикалық бақылауды емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Суицид қауіптілігі, науқастарды күту мен қадағалау жұмыстары. Оңалту шаралары. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарда госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
8	Күйзеліспен байланысты болатын невроздық және соматоформдық бұзылыстар. Физиологиялық бұзылыстар мен физикалық	Күйзеліспен байланысты болатын невроздық және соматоформдық бұзылыстардың диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Невроздық бұзылыстардың пайда болуының негізгі тұжырымдамалары. Невроздық бұзылыстардың клиникалық типтері, белгілері: үрей-фобия, обсессивті-компульсивті, абыржу бұзылыстар. Неврастения, истериялық (конверсиондық), диссоциа-

	симптоматические, психические расстройства	и.др.) в амбулаторных условиях. Клинические проявления, особенности течения в различные периоды, диагностические критерии. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Тактика ведения и динамического наблюдения, профилактики и лечения в амбулаторных условиях согласно протоколам с позиций доказательной медицины. Реабилитация программы у детей и подростков. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
5	Шизофрения, шизотипические расстройства у детей и подростков	Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических расстройств в амбулаторных условиях. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Основные клинические (формы) типы шизофрении: гебефренический, кататонический, параноидный, недифференцированный, постшизофреническая депрессия, простой, остаточный и другие особые типы. Шизотипические расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения (непрерывный, приступообразно-прогредиентный (шубообразный), рекуррентный (периодический)). Тактика ведения и динамического и активного динамического наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Современные подходы к терапии шизофрении. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза, исход: полная и неполная ремиссия, конечные состояния, понятие шизофренического дефекта. Этико-деонтологические проблемы. Возрастные особенности. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к направлению в стационар.
6	Бредовые и другие психотические расстройства у детей и подростков	Диагностика и дифференциальная диагностика бредовых и других психотических расстройств в амбулаторных условиях: параноя, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Клинические проявления, закономерности течения. Диагностические критерии. Тактика ведения и наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных

	диспансера, работы кабинета детского и подросткового участкового психиатра	виды амбулаторной помощи (дневной стационар). Основные функции и задачи. Организация патронажа. Особенности организации психиатрической помощи детям, подросткам. Общие и функциональные методы обследования детей и подростков на догоспитальном этапе. Порядок обследования, показания к госпитализации, организация лечения и наблюдения, надзора и ухода, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, выписка рецептов. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы детского и подросткового участкового врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной службой.
3	Особенности осуществления динамического и активно динамического наблюдения в детской психиатрии	Выявление и учет психически больных детей и подростков, осуществление динамического наблюдения. Порядок и условия добровольной и недобровольной, неотложной госпитализации. Принципы и порядок установления и прекращения диспансерного наблюдения детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами. Консультативная и диспансерная группы учета. Группы динамического диспансерного учета. Осуществление активного динамического наблюдения, показания. Правила проведения первичного психиатрического освидетельствования. Организация психиатрической помощи, оказываемой в недобровольном порядке. Организация принудительных мер медицинского характера в отношении детей и подростков, страдающих психическими расстройствами на амбулаторном этапе. Оказание консультативной и социальной помощи. Деонтология в детской психиатрии. Партнерские взаимоотношения врача и больного, отношение к врачебной тайне и проблема стигматизации.
4	Резидуально-органические пограничные нервно-психические расстройства и эпилепсия у детей и подростков, включая	Диагностика и дифференциальная диагностика психоорганического синдрома, его основные варианты, делирия, амнестических, когнитивных и др. расстройств при органических, экзогенно-органических и соматогенных заболеваниях (в связи с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, инфекциями, опухоли

	факторларға байланысты мінез-құлық синдромдары	тивтік, соматоформдық, психосоматикалық бұзылыстар. Тамақтану(анорексия,булимия),ұйқыбұзылыстар.Патоморфоз, невроздық бұзылыстар кезеңі. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулатория жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оналту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
9	Жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстар. Психогендік (реактивтік) психоздар, жарақаттан кейінгі стрестік синдром	Амбулаториялық жағдайда реактивтік психоз, стрессе реакция, жарақаттан кейінгі стресс, бейімделу бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Клиникалық типтері, пайда болуы. Патоморфоз, жарақаттан кейінгі стрестік бұзылыстардың ағымы. Салыстырмалы-жастық ерекшеліктер, сындарлы жас кезеңдері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулатория жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оналту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
10	Жеткіншек жасында тұлғалық бұзылыстар және мінез-құлық бұзылыстары	Амбулаториялық жағдайда тұлғалық және мінез-құлық бұзылыстарының диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Тұлғалық бұзылыс (психопатия) жүйесі, диагностика критерийлері (П.Б. Ганнушкин, О.В. Кербинов). Жіктемесі және клиникалық көріністері. Параноидтық, шизоидтық, диссоциальдық, эмоциональді тұрақсыздық, истерикалық, ананкастық, үрейлі, тәуелді тұлға бұзылыстары. Психопатияның статикасы мен динамикасы және салыстырмалы-жас кезеңдерінде мінез-құлық моделінің дезадаптивті қалыптасу ерекшеліктері. Компенсация және декомпенсация түсініктері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулатория жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Мінез-құлық бұзылыстарын фармакологиялық және психотерапиялық коррекция жасауы, декомпенсация кезеңінде психотерапияның топтық әдістерінің рөлі. Реабилитация және реадaptация. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік,

		сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
11	Ақыл-ес кемшілігі. Психикалық даму қарқындылығы төмендеуі	Амбулаториялық жағдайда ақыл-ес кемшілігінің диагностикасы және саралау диагностикасы. Этиологиясы мен патогенезінің заманауи көзқарастары. Клиникалық көріністері. Этиологиялық принцип бойынша жүйелеу, айқын көрініс дәрежесі. Дифференцирленген және дифференцирленбеген түрлері, диагностиканың заманауи әдістері. Психикалық даму қарқындылығы төмендеуі. Балалардың дамуындағы психофизиологиялық және эмоционалды ауытқуларын ерте анықтау. Жеңіл ақыл-ес кемшілігін шекаралық күйінен дифференциалды ажырату. Ақыл-ес кемшілігінің стационар жағдайындағы диагностикасы және саралау диагностикасы. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулатория жағдайында динамикалық қадағалаудың емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Күтімі және қадағалауы. Реабилитациясы. Психологиялық-педагогикалық қолдау және реабилитация. Бала дамуының барлық кезеңдерінде жүргізілетін емдеу және педагогикалық шаралары. Дамуында ауытқулары бар балалардың медициналық-психологиялық-педагогикалық консультациясы. Дамуында ауытқулары бар балаларға арналған арнайы оқу орындары. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Медициналық-әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек көрсету.
12	Балалар жасында кездесетін психикалық бұзылыстары	Амбулаториялық жағдайындағы балалардың үрей-фобиялық бұзылыстар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Элективті мутизм. Реактивті бұзылысты ауытқулар. Транзиторлық тикозды бұзылыстар. Энурез, энкопрез және т.б. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес амбулатория жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Емдеудегі соңғы жетістіктер. Оңалту шаралары, болжамдар. Медициналық-әлеуметтік, сот-психиатриялық сараптама. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер. Медициналық-әлеуметтік, психологиялық-педагогикалық көмек көрсету шаралары.

		оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Принципы исследования психического статуса детей и подростков в судебно-психиатрическом отделении. Уголовно-правовые и уголовно-процессуальные аспекты судебно-психиатрической экспертизы и принудительного лечения. Симуляция психических расстройств, ее формы, распознавание и судебно-психиатрическая оценка. Активное динамическое наблюдение за социально опасными больными. Ответственность душевно больных детей и подростков за совершение противоправных действий. Медицинские меры по профилактике общественно-опасных действий у детей и подростков. Критерии вменяемости и невменяемости. Психические расстройства, обуславливающие состояние невменяемости при правонарушениях. Экспертиза в гражданском процессе. Определение дееспособности, недееспособности. Опекa, показания для наложения опеки.
Детская психиатрия амбулаторно-поликлиническая		
1	Социально-правовые основы организации и современные пути развития детской амбулаторно-поликлинической психиатрической службы в РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность детской амбулаторно-поликлинической психиатрической службы. Защита прав и интересов детей и подростков, которым оказывается психиатрическая помощь, прав и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании психиатрической помощи в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельствования и госпитализации (добровольной и недобровольной) детей и подростков в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности, правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, направлении, актов освидетельствования медико-социальных экспертиз.
2	Детская амбулаторно-психиатрическая помощь. Структура и организация психоневрологического	Принципы организации детской амбулаторной психиатрической помощи населению РК. Пути развития и совершенствования. Структура и организация психоневрологического диспансера, работы кабинета детского и подросткового участкового психиатра. Другие

11	Неотложные состояния в детской психиатрии на госпитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в детском и подростковом возрасте в условиях стационара: агрессивных состояний, панических атак, суицидального поведения, отказа от еды, отравления психоактивными веществами, социально-опасного поведения при аффективно-шоковых состояниях, остром галлюцинозе, параноиде и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения, проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.
12	Организация и проведение медико-социальной экспертизы в детской психиатрии	Предмет, задачи и организация проведения медико-социальной экспертизы в детской психиатрии. Виды. Социально-правовые вопросы. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила оформления медицинской документации, актов освидетельствования. Условия установления инвалидности у детей и подростков, организация работы специализированной МСЭК, порядок направления и освидетельствования. Клинические критерии определения групп инвалидности у детей и подростков, оценка состояния здоровья, нарушений функции, вида и степени ограничения жизнедеятельности. Динамическое наблюдение и реализация программ медико-социальной реабилитации в детском и подростковом возрасте.
13	Организация и проведение судебно-психиатрической экспертизы в детской психиатрии	Предмет, задачи и организация судебно-психиатрической экспертизы у детей и подростков. Виды. Социально-правовые вопросы судебной психиатрии. Права и обязанности эксперта, процессуальные требования к экспертному заключению, понятие о подсудности и неподсудности, понятие о дееспособности и недееспособности, установление опекунов; осмотр осужденных; осмотр свидетелей и потерпевших. Основные понятия, порядок назначения и проведения судебно-психиатрической экспертизы в соответствии с правовыми нормами, установленными в РК. Основания для назначения, критерии оценки при психических и поведенческих расстройствах. Правила проведения и

13	Балалар психиатриясында госпитальдық кезеңге дейінгі сатыдағы ургентті жағдайға шұғыл көмек көрсету, ерте жүргізілген диагностика	Амбулаториялық жағдайда шұғыл жағдайлардың диагностикасы және сараланған диагностикасы: психомоторлы козу, психомоторлы ступор, агрессивті күй, суицидальдық қылық, тамақтан бас тарту, ауыр өтетін делирия, фебрильді шизофрения, психобелсенді заттектерден улану, эпилепсия статусы, кома жағдайы, абыржу жағдайы, аффект-шок күйіндегі әлеуметтік-қауіпті іс-әрекеттер, шұғыл галлюциноз, параноид және т.б. Психикалық бұзылыста дәрілік терапияның шұғыл асқынулары. Пайда болу жағдайлары, күтімі және қадағалау тәртібі, шұғыл көмек көрсету. Алдын алу және асқынуларды түзету шаралары. Болжам. Стационарға госпитализациялауға арналған көрсетілімдер.
14	Балалар психиатриясындағы психопрофилактика және медициналық-әлеуметтік реабилитация	Балалар психиатриясындағы психопрофилактика мен реабилитация кезеңдері және қағидалары. Бірінші, екінші, үшінші психопрофилактиканың міндеттері. Түрлері мен әдістері. Балалар мен жасөспірімдердің психикалық бұзылыстардың медициналық-әлеуметтік реабилитациясы мен реадaptациясының ерекшеліктері. Балалар мен жасөспірімдердің түрлі психикалық бұзылыстарында реабилитациялық бағдарламалар құрастыру. Балалар мен жасөспірімдер реабилитациясына психологиялық-медициналық-психиатриялық консультациялар мен мамандырылған балалар кәсіпорындарының рөлі. Реабилитациялық орталықтарға, мамандандырылған бала-бақшаларына, мектептерге, интернаттарға жолдама беру көрсетілімдері. Профилактикалық іс шаралардың нәтижелілігін бағалау үшін эпидемиологиялық көрсеткіштерді талдау.
15	Балалар амбулаториялық-емханалық психиатрияда медициналық-әлеуметтік сараптама ұйымдастыру және жүргізу	Амбулаториялық жағдайда балалар мен жасөспірімдердің медициналық-әлеуметтік сараптама пәні, міндеттері және жүргізуді ұйымдастыру. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Балалар мен жасөспірімдердің психикалық және мінез-құлық бұзылыстарын бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Балалар мен жасөспірімдердің мүгедектілігін рәсімдеу шарттары. Психикалық аурулар кезінде уақытша және өмірлік жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, МӘСК жұмысын ұйымдастыру.

		Жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
16	Балалар амбулаториялық-емханалық психиатрияда сот-психиатриялық сараптама ұйымдастыру және жүргізу	Амбулаториялық психиатриядағы сот-психиатриялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Сот психиатриясының әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес сотпсихиатриялық сараптамалар туралы түсініктер, тағайындау және жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийері мен тағайындау негіздемелері. Амбулаториялық жағдайда балалар мен жасөспірімдердің психикалық статусын анықтау үшін сот-психиатриялық зерттеулер жүргізу принциптері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалардың қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Психикалық бұзылыстарды симуляциялау, олардың түрлері, анықтау және сот-психиатриялық қадағалауы. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңға қайшы әрекеттері үшін психикалық науқас балалар мен жасөспірімдердің жауапкершіліктері. Амбулаториялық жағдайда балалар мен жеткіншектердің қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес кемшілігінің критерийлері. Қылмыстық істерде ақыл-ес кемшілігінен туындайтын психикалық бұзылыстар. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.

		Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Клинические проявления. Динамика. Диагностика и дифференциальная диагностика задержки темпа психического развития в условиях стационара. Понятие минимальной мозговой дисфункции. Синдром дефицита внимания с гиперактивностью (СДВГ) как проявление минимальной мозговой дисфункции. Дефицитность отдельных психических функций при ЗПР. Дифференциальные отличия от легкой умственной отсталости. Психическое и социальное развитие дошкольников с различными формами ЗПР. Тактика ведения наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара, уход и надзор. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
10	Современная терапия психических заболеваний детского и подросткового возраста с точки зрения доказательной медицины	Фармакотерапия, биологическая терапия, психотерапия и социотерапия психических заболеваний детского и подросткового возраста. Виды и методы. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Интенсивная терапия психозов в детском возрасте. Основные лекарственные средства, используемые в детской психиатрии. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии психических расстройств. Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование у детей и подростков. Совместимость препаратов разных групп при лечении психически расстройств. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами. Соматотропные эффекты различных препаратов, используемых для лечения психических расстройств. Лекарственные средства, вызывающие зависимость. Мероприятия по предупреждению рецидивов и осложненной психических заболеваний у детей и подростков. Преемственность с диспансером, рекомендации по амбулаторной (поддерживающей) терапии.

		поведения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
7	Расстройства настроения (аффективные расстройства) в детском и подростковом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика аффективных расстройств. Клинические проявления депрессивных и маниакальных фаз, особенности течения детей и подростков. Атипичные фазы. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Опасность суицида, уход и надзор за больными. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
8	Умственная отсталость	Современные представления об этиологии и патогенезе различных форм интеллектуальной недостаточности. Генетические и хромосомные расстройства в основе клиники интеллектуальных расстройств. Дизонтогенез. Влияние вредных различных факторов на развивающийся плод в период внутриутробного развития (инфекции, интоксикации, травмы, психотравмы). Алкогольный синдром плода, влияние алкоголизма родителей на потомство. Последствия родовой черепно-мозговой травмы и асфиксии новорожденных как одна из причин интеллектуальной недостаточности. Клинические проявления. Систематика по этиологическому принципу, степени выраженности. Дифференцированные и недифференцированные формы и их динамика. Диагностика и дифференциальная диагностика умственной отсталости в условиях стационара. Тактика ведения наблюдения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
9	Задержки темпа психического развития	Задержка психического развития, причины возникновения и характеристика особенностей. Закономерности психического развития детей с отклонениями. Современные представления об этиологии и патогенезе.

Балалар жасындағы наркология		
1	ҚР балалар наркологиялық көмектерді ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық негіздері	Балалар наркологиялық қызметердің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық актілер. 2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінің «психикалық бұзылыстар (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету туралы» бөлімшесіне сәйкес балалар мен жасөспірімдердің құқығы мен мүддесін қорғау, наркологиялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматық мүдделері. Наркотикалық заттарды өндіру, тарату, айналымын, балалар мен жасөспірімдердің тәртіпті бұзудың қылмыстық жауапкершілігін реттейтін ҚР-ның заң актілері. Балалар мен жасөспірімдерді наркологиялық стационарға алғашқы наркологиялық куаландыру және госпитализациялаудың (ерікті және еріксіз), қауіпсіздікті қамтамасыз ету шараларының, есеп беру-есепке алу медициналық құжаттарын, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куаландыру актісін жүргізу мен рәсімдеудің құқықтық негіздері.
2	ҚР наркологиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру және дамуы	ҚР халықна медициналық, әлеуметтік, құқықтық наркологиялық көмектерді ұйымдастыру қағидалары. Жетілдірілген наркологиялық көмектердің жолдары. Наркологиялық ауруларды медициналық-әлеуметтік реабилитациялаудың наркологиялық Орталықтарын (МӨРНО), наркологиялық диспансерлерді, балалар мен жасөспірімдер кабинеттерін ұйымдастыру және олардың құрылымы. Орталықтың мамандандырылған бөлімшелері мен құрылымы.
3	Бас бостандығынан айыру орындарында есірткіге тәуелді балалар мен жасөспірімдерге медициналық, әлеуметтік-құқықтық көмек көрсетуді ұйымдастыру	Бас бостандығынан айыру орындарында есірткіге тәуелді балалар мен жасөспірімдерге медициналық, әлеуметтік-құқықтық көмектерді ұйымдастыру қағидалары: есіркі қабылдайтындар, АИВ-жұқтырғандар, инъекциялы есірткіні қолданатындар (ИЕК), ЖИТС аурулары, АИВ-бірге тұратын адамдар (АИВБТА).

4	Балалар наркологиясында диспансерлік бақылауларды жүзеге асыру ерекшеліктері	Нашақор балалар мен жасөспірімдерді есепке алу, диспансерлік бақылауларды жүзеге асыру. Балалар мен жасөспірімдерді ерікті және мәжбүрлі, шұғыл госпитализациялау жағдайы мен ережесі. Наркологиялық аурулары бар адамдарды диспансерлік есепке алу және тоқтату ережесі мен қағидалары, есеп топтары (консультациялық және диспансерлік). Балалар мен жасөспірімдерге бірінші наркологиялық қуаландыруды жүргізу. Еріксіз жағдайда наркологиялық көмектерді жүргізу мен ұйымдастыру. Жасырын көмек көрсету тәртібі. Жасырын емдеу кабинеттерінің қызметтері мен міндеті және құрылымы. Нашақор балалар мен жасөспірімдерге мәжбүрлі дәрігерлік көмек көрсетудің негізгі шаралары. Белсенді динамикалық бақылаудың жүргізілуі. Кеңес беру және әлеуметтік көмектер көрсету. Стационарлық және амбулаториялық көмектердің өзара сабақтастығы және өзге де ведомствалық мекемелермен байланыс. Балалар нарколог-дәрігер жұмысының этика-деонтологиялық аспектілері. Құпиялылық. Дәрігер мен науқас арасындағы партнерлік қарым-қатынас. Дәрігерлік құпия. Стигматизация, бір-бірінен тәуелділігі және олардан айырылу мәселелері.
5	Балалар мен жасөспірімдердің наркологиялық аурулардың семиотикасы	Балалар мен жасөспірімдердің негізгі наркологиялық синдромдардың клиникалық көрінісі (психикалық тәуелділік, толеранттылықтың өзгеруі, физикалық тәуелділіктер), нозологиялық арнайы симптомдар және жедел интоксикация синдромдары. Наркологиялық аурулар клиникасында психотикалық және психотикалық емес психопатологиялық симптоматикалар. Органикалық және функциональдық психикалық бұзылыстар. Балалар мен жасөспірімдер ауруларына болжам жасау және емдеу шараларын жоспарлаудағы синдромның ролі. Наркологиялық аурулардың нозологиялық және синдромальды қағидалары. Балалар мен жасөспірімдер наркологиялық ауруларын жіктеудегі клиникалық-динамикалық ұстанымдары. Ауру ағымының негізгі түрлері.
6	Балалар наркологиясындағы заманауи зерттеу әдістері	Наркологияда қолданылатын зерттеу әдістері. Клиникалық, клиника-психопатологиялық, клиника-катамнестикалық әдістер: балалар мен жасөспірімдермен және олардың ата-аналарымен әңгімелесу, анамнез жинау ережесі мен ерекшеліктері, субъективті

4	Резидуально-органические пограничные нервно-психические расстройства и эпилепсия у детей и подростков, включая симптоматические, психические расстройства.	Диагностика и дифференциальная диагностика психо-органического синдрома, его основные варианты, делирия, амнестических расстройств и др. когнитивных расстройств при органических, экзогенно-органических и соматогенных заболеваниях вследствие с травмой, эпилепсией, интоксикацией, радиацией, инфекциями, сосудистыми нарушениями, опухолью и др. Клинические проявления, закономерности течения. Значение методов специального обследования для установления диагноза. Тактика ведения профилактики и лечения в условиях стационара, согласно протоколам с позиций доказательной медицины Реабилитация, прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
5	Шизофрения, шизотипические расстройства в детском и подростковом возрасте.	Диагностика и дифференциальная диагностика шизофрении, шизотипических расстройств у детей и подростков. Современные представления об этиологии и патогенезе. Клинические проявления. Продуктивные и негативные симптомы шизофрении. Клинические (формы) типы шизофрении: гебефренический, кататонический, параноидный, недифференцированный, постшизофреническая депрессия, простой, остаточный и другие особые типы, особенности у детей и подростков. Шизотипические расстройства. Диагностические критерии. Закономерности и типы течения. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении шизофрении у детей и подростков. Реабилитация, признаки благоприятного и неблагоприятного прогноза. Исход, полная и неполная ремиссия, конечные состояния, типы шизофренического дефекта. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
6	Бредовые и другие психотические расстройства в детском и подростковом возрасте	Диагностика и дифференциальная диагностика бредовых и других психотических расстройств детей и подростков: параноя, острое полиморфное психотическое расстройство, индуцированные бредовые расстройства и др. Шизоаффективные расстройства. Клинические проявления, закономерности течения детей и подростков. Основные клинические варианты, диагностические критерии. Профилактика общественно-опасного

		с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
2	Посттравматические стрессовые, расстройства у детей и подростков. Психогенные (реактивные) психозы, посттравматический стрессовый синдром	Современные представления об этиологии и патогенезе, диагностика и дифференциальная диагностика реактивных психозов, острой реакции на стресс, посттравматического стресса, расстройств адаптации у детей и подростков. Клинические типы, проявления. Патоморфоз, варианты течения посттравматических стрессовых расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Современные достижения в лечении. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
3	Психогенные и патологическое формирование личности, расстройства личности и поведения в детском и подростковом возрасте	Современные представления об этиологии и патогенезе, диагностика и дифференциальная диагностика психогенного и патологического формирования личности и расстройства личности и поведения у детей и подростков. Психогенные и патохарактерологические реакции. Критерий диагностики, систематика расстройств личности (психопатий) П.Б. Ганнушкина, О.В. Кербилова. Классификация, клинические проявления. Параноидное, шизоидное, диссоциальное, эмоционально неустойчивое, истерическое, ананкастное, тревожное, зависимое расстройство личности. Статика и динамика психопатий и особенности формирования дезадаптивных моделей поведения в сравнительно-возрастном плане. Понятие компенсации и декомпенсации. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в амбулаторных условиях. Фармакологическая и психотерапевтическая коррекция нарушений поведения, роль групповых методов психотерапии в период декомпенсаций. Реабилитация и реадaptация детей и подростков. Прогноз. Медико-социальная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.

		және объективті мәліметтер, тексерілу кезіндегі психикалық және наркологиялық жағдайды сипаттау тәртібі, алынған мәліметтерді талдау талаптары. Медициналық құжаттарды жүргізу және рәсімдеу тәртібі. Ағзадағы биологиялық сұйықтықта, тырнақтан, шаштан есірткі заттарын анықтаудағы химия-токсикологиялық, иммунологиялық, жедел-тесттер, Рапорт, Мохова-Шинкаренко сынамалары, электронды құрылғылар. Параклиникалық әдістер: бастың электроэнцефалографиясы, компьютерлі томографиясы және ядролы-магнитті резонансы, рентгенографиясы, М-эхо, реоэнцефалография, жұлын сұйықтығын зерттеу және т.б. Эксперименталды-психологиялық әдістер. Маскүнемдік сарапшыларының жұмысы. Әрбір әдістердің диагностикалық мүмкіндіктері, жүргізілу тәртібі, қарсы көрсетілімдері.
7	Жасөспірімдер қабылдаған алкогольден туындаған психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары (жасөспірімдік маскүнемділік)	Балалар мен жасөспірімдердің ауыр алкогольді интоксикация және маскүнемдік диагностикасы мен саралаған диагностикасы. И.В. Стрельчук, Н.Н. Иванц, Е. Джеллинек, И.Н. Пятницканың маскүнемдікті клиникалық-динамикалық жіктемесі. Жасөспірімдерді маскүнемдікке шалдықтыратын биологиялық, әлеуметтік-психологиялық факторлары, патогенезі. Ауыр маскүнемдік интоксикация клиникасы, кезеңдері, диагностиканың қосымша әдістері. Қарапайым, атипиялық, патологиялық маскүнемдік. Сараланған диагностика, күтім тактикасы және шұғыл көмек көрсету. Патологиялық маскүнемдіктің сот-психиатриялық бағасы. Жасөспірімдерде маскүнемдіктің клиникалық динамикасы, диагностика критерийлері. Алкогольді абстинентті синдром, құрылымы, клиникалық нұсқалары, ауырлық дәрежесі. Жасөспірімдерде маскүнемдіктің ағымы түрлері және заңдылықтары (прогредиенттілігі, қатерлігі). Ауруханада дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Жасөспірімдердің алкогольді тәуелділік терапиясының қазіргі тәсілдері. Алкогольге тәуелділікті психикалық жеңуде психотерапияның рөлі. Жасөспірімдердің медициналық-әлеуметтік реабилитациясы. Ремиссия сапасы, рецидивтері. Болжамы. Медициналық-әлеуметтік салдары. Алкогольді деградация. Медициналық-

		әлеуметтік, сот-наркологиалық сараптамалар. Аурухана жатқызуға жіберілетін көрсетілімдер.
8	Маскүнемдік көпжүйелі ауру ретінде	Маскүнемдік көпжүйелі ауру ретінде. Коморбидтік патология. Дер кезіндегі диагностика және сараланған диагностика. Соматикалық салдары, асқынулар (цирроз, кардиомиопатия, полинейропатия, ауыр улану, суицид қауіптілігі және т.б.). Қатерлі ағымы. Ерте жасалынған диагностика. Ұрпаққа маскүнемдіктің әсері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Қосарланған соматикалық, неврологиялық бұзылыстардың терапиясы, алдын алуы, асқынулары. Жасөспірімдердің медициналық-әлеуметтік реабилитациясы. Аурухана жатқызуға жіберілетін көрсетілімдер. Болжамы.
9	Жасөспірімдердің алкогольді (металкоғолді) психоздары	Жасөспірімдердегі маскүнемдік (металкоғолді) психоздар диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Даму және патогенез жағдайы. Диагностикалық критерийлері. Жіктелуі, негізгі түрлері. Ауыр түрлерінің уақытылы диагностикасы. Жасөспірімдерде металкоғолді психоздардың даму ағымы заңдылықтары, патоморфозы және болжамы. Қоғамға қауіпті іс-әрекеттердің алдын алу. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес жасөспірімдер күтімі және ағымды қадағалаудың тактикасы, алдын алуы және емдеуі. Сараптамасы. Еріксіз емдеу көрсетілімдері. Болжамы.
10	Балалар мен жасөспірімдер қолданған наркотикалық заттардан туындаған психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары	Балалар мен жасөспірімдерде наркомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Психикалық белсенді, есірткі заттар жіктелуі. Негізгі клиникалық формалары: опий (героин), гашиш, есірткілер тізіміне енетін седативті-ұйықтатын заттар (барбитураттар), кокаин және басқа да белсендіретіндер (амфетамин, эфедрин, первитин), галлюциноген. Балалар мен жасөспірімдерде нашакорлықты тудыратын биологиялық, жеке тұлғалық-психологиялық, әлеуметтік факторлары. Балалар мен жасөспірімдерде наркотикалық заттектер әсерінен болатын жіті, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиникалық көріністерінің ерекшеліктері. Клиникалық кезеңдері. Абстинентті, абстинентциядан кейінгі синдром: варианттары, айқын көрініс дәрежесі.

		Принципы подбора, показания, противопоказания к назначению, возможные побочные эффекты, осложнения и их купирование у детей и подростков. Совместимость препаратов разных групп при лечении психически расстройств. Границы терапевтической эффективности при психофармакотерапии. Проблемы терапевтической резистентности, полипрагмазии, комплайнса. Стандартизованные шкалы оценки клинических характеристик терапии пациентов с психическими расстройствами. Соматотропные эффекты различных препаратов, используемых для лечения психических расстройств. Лекарственные средства, вызывающие зависимость.
10	Неотложные состояния в психиатрии на госпитальном этапе	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики неотложных состояний в психиатрии на госпитальном этапе: психомоторного возбуждения, суицидального поведения, отказа от еды, тяжело протекающего делирия, отравления психоактивными веществами, эпилептического статуса, коматозных состояний и др. Острые осложнения лекарственной терапии психических расстройств. Условия возникновения. Постановка диагноза, тактика ведения проведение реанимационных мероприятий, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Уход и надзор. Профилактика и коррекция осложнений. Прогноз.
Детская психиатрия в стационаре - 2		
1	Невротические, связанные со стрессом, и соматоформные расстройства у детей и подростков. Поведенческие синдромы, связанные с физиологическими нарушениями и физическими факторами	Современные представления об этиологии и патогенезе, диагностика и дифференциальная диагностика невротических, связанных со стрессом, и соматоформных расстройств у детей и подростков. Основные концепции в происхождении невротических расстройств. Клинические типы, проявления невротических расстройств: тревожно-фобические, обсессивно-компульсивные, панические расстройства. Неврастения, истерические (конверсионные), диссоциативные, соматоформные, психосоматические расстройства. Расстройства приема пищи (анорексия, булимия), сна, сексуальные расстройства. Патоморфоз, варианты течения невротических расстройств. Сравнительно-возрастные особенности, критические возрастные периоды. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам

7	Современные методы исследования в детской психиатрии. Модель психиатрического диагноза в детском возрасте	Методы исследования, применяемые в детской психиатрии. Модель психиатрического диагноза в детском возрасте, роль биопсихосоциального «фонда», совместимость с классификацией МКБ-10. Клинический, клиничко-психопатологический, экспериментально-психологический клиничко-катамнестический методы: правила ведения беседы с ребенком, с семьей, сбора анамнеза, субъективные и объективные сведения, порядок исследования и описания психического состояния на момент обследования, сбор катамнестических сведений и др., анализ полученного материала. Правила оформления и ведения истории болезни в детских психиатрических стационарах.
8	Клиничко-диагностическое значение инструментально-лабораторных методов исследования при различных психических расстройствах. Инновационные технологии в психиатрии	Роль и значения исследования общего клинического анализа крови (ОАК), исследование мочи, гемостаза, кислотно-щелочного равновесия (КЩР), электролитного баланса, метаболитов белкового, углеводного и липидного обмена, ликвора, хромосомные, нейроэндокринные исследования и др. Роль и значения данных нейрофизиологических, нейрорентгенологических, фармакологических методов: электроэнцефалография, компьютерная томография и ядерно-магнитный резонанс, рентгенография черепа, М-эхо, реоэнцефалография, исследование ликвора и др. Экспериментально-психологические методы. Диагностические возможности каждого метода, основные правила назначения и оптимального выбора, показания, противопоказания к проведению, наиболее значимые показатели с позиции доказательной медицины. Инновационные методы инструментально-лабораторных исследований, их клиническое значение.
9	Современные подходы к терапии психических заболеваний детского возраста с точки зрения доказательной медицины	Принципы терапии психических расстройств. Виды и методы. Биологическая терапия, психотерапия и социотерапия психических больных. Купирующая, поддерживающая и корригирующая терапия. Интенсивная терапия психозов в детском возрасте. Классификация психотропных средств. Основные лекарственные средства, используемые в детской психиатрии. Психотропные препараты нового поколения (атипичные нейролептики, антидепрессанты группы СИОЗСН), успехи и достижения в терапии психических расстройств.

		Диагностика критерийлері. Балалар мен жасөспірімдердегі ауру ағымы типтері мен заңдылықтары. Наркотикалық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек көрсету. Полинаркомания, наркоманияның асқынулары. Балалар мен жасөспірімдердегі маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикомания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың рөлі. Болжамы. Сараптамасы. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
11	Балалар мен жасөспірімдердің наркотик тізіміне еңбеген заттар тудырған психикалық және мінез-құлықтық бұзылыстары (токсикомания)	Балалар мен жасөспірімдердегі токсикомания диагностикасы мен сараланған диагностикасы. Есірткі және токсикомания заттарын ажыратудың медициналық критерийлері. Седативті-ұйықтатын заттектерге тәуелділік жіктеіесі, клиничкалық формалары (бензодиазепинді қатардағы транквилизаторлар, наркотикалық емес қатардағы барбитураттар), холинolitikалық заттар, антигистаминалық заттар, стимуляторлар, ұшқыш органикалық еріткіштер, никотин. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикомания қалыптастыратын биологиялық, жеке-психологиялық, әлеуметтік факторлары. Токсикоманиялық заттектер әсерінен болатын жедел, созылмалы интоксикация, психоз синдромдарының клиничкалық көріністерінің ерекшеліктері. Клиничкалық кезеңдері. Абстинентті, абстиненциядан кейінгі синдром: варианттары, айқын көріністер дәрежесі. Диагностика критерийлері. Балалар мен жасөспірімдерде кезеңдерінің типтері мен заңдылықтары. Токсикоманиялық заттектерді шектен тыс пайдалану, шұғыл көмек. Политоксикомания. Маскүнемдік және тәуелділік синдромының қазіргі диагностика әдістері. Балалар мен жасөспірімдердегі токсикоманияның қатерлі түрлері. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес емдеу, бақылау және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Медициналық-әлеуметтік салдары. Токсикомания профилактикасы мен науқастарды реабилитациялаудағы отбасының, қоғамдық және медициналық ұйымдардың

		рөлі. Болжам. Сараптама. Госпитализация және күштеп емдеу көрсеткіштері.
12	Балалар мен жасөспірімдердің әртүрлі наркологиалық аурулардың инструменталды-зертханалық зерттеу әдістерінің клиникалық-диагностикалық маңызы	Қанға жалпы клиникалық талдау жүргізу, гемостаз, ҚСТ, электролиттік баланс, нәруыз, көмірсу, липид алмасулары метаболиттерін, жұлын сұйықтығын зерттеу. Гамма-глутамилтрансферазтар белсенділігін, эритроциттер көлемін, аспаратаминотрансфераз ферменттер құрамын, опиоидқа антидене деңгейін иммунды ферментті талдаумен анықтау және т.б. Электроэнцефалография, компьютерлік томография және ядролық-магниттік резонанс және т.б. әдістердің мәні. Әдістерді тағайындау, таңдау ережелері, көрсеткіштері мен қарсы көрсетілімдер, аса маңызды көрсеткіштері.
13	Дәлелдемелі медицина ұстанымымен балалар мен жасөспірімдердің наркологиалық аурулар терапиясының негізгі заманауи қағидалары	Балалар мен жасөспірімдердің наркологиалық аурулар терапиясының негізгі қағидалары. Терапиялық әсер ету типтері, әдістері және нысаналары. Наркологиалық науқастарға жүргізілетін психофармакотерапия, психотерапия және әлеуметтік терапия. Наркологиалық науқас балалар мен жасөспірімдер терапиясындағы сараланған тәсілдер мен емдеу кезеңдері. Терапия түрлері. Абстиненттің синдром терапиясының қарқынды әдістері: ультражылдам детоксикация, детоксикацияның экстрокорпоральді әдістері. Қазіргі психотропты препараттарды қолданудың мәні: наркологиалық ауруларды емдеудегі атипиялы нейролептиктер, СИОЗСН тобындағы антидепрессанттар. Балалар наркологиасында қолданылатын рецидивке қарсы, ұстанымды терапиясы (арнайы патогенездік, бейспецификалық). Таңдау, көрсетілім, қарсы көрсетілім, кері әсері, асқынуды және оны жою қағидалары. Психофармакотерапияның емдеу нәтижелерінің шекарасы. Терапиялық резистенттік, полипрагмазия, комплайнс мәселелері. Тәуелділік туғызатын дәрілік заттар. Психикалық бұзылыстары бар науқастарға терапияның клиникалық сипаттамасын бағалаудың стандартталған шкаласы.
14	Балалар наркологиасында шұғыл көмек көрсету	Балалар наркологиасындағы шұғыл жағдайдың диагностикасы және сараланған диагностика алгоритмі. Наркологиада шұғыл жағдайдың негізгі клиникалық топтары: экзогенді интоксикация (шектен тыс қабылдау), ауыр абстиненттік синдром, ауыр делирия, асқындыратын нейролептикалық синдром, ұстамалы жағдай және т.б.

		Патологическое развитие и изменение личности. Нарушение критики. Общепатологические и нозологические закономерности, клиническое значение. Продуктивная и негативная симптоматика. Органические и функциональные психические расстройства. Диагностические особенности при различных психических заболеваниях и в различные возрастные периоды. Социально-опасное поведение лиц с психическими и поведенческими расстройствами. Роль синдрома в планировании лечебных мероприятий и установлении прогноза эндогенных, экзогенных (в том числе соматогенных) и психогенных психических расстройств. Болезнь (процесс), патологического развития и конечное состояние (дефект) в детской психиатрии. Закономерности и варианты течения психических заболеваний.
5	Психические расстройства, специфические для детского возраста	Диагностика и дифференциальная диагностика тревожно-фобических расстройств детского возраста в условиях стационара. Элективный мутизм. Реактивное расторможенное расстройство. Транзиторное тикозное расстройство. Энурез, энкопрез и др. Тактика ведения, профилактики и лечения согласно протоколам с позиций доказательной медицины в условиях стационара. Реабилитация. Прогноз. Медико-социальная, военная, судебно-психиатрическая экспертиза. Показания к госпитализации в стационар.
6	Синдромы психических заболеваний, наблюдаемых преимущественно в детском и подростковом возрасте	Алгоритм диагностики и дифференциальной диагностики синдромов, наблюдаемых преимущественно в детском и подростковом возрасте: невропатии, ранний детский аутизм, гипердинамический синдром, синдром уходов и бродяжничества, страхи, патологическое фантазирование, гебоидный синдром, дисморфобии и др. Синдром раннего детского аутизма (РДА) как специфическое нарушение развития. Нозологическая специфичность симптомов и синдромов преимущественно детского возраста, их патофизиологические механизмы, клиническое значение. Статика и возрастная динамика психопатологических синдромов ее влияние на формирование, развитие и усложнение клиники психических расстройств. Организация и содержание психокоррекционной и социальной работы с детьми, имеющими нарушения поведения и их семьями.

		Психиатрический стационар для детей: принципы устройства и профилирования отделений. Основные функции и задачи. Структура общепсихиатрического, психосоматического, судебно-психиатрического отделений, отделений скорой психиатрической помощи. Порядок обследования, организация наблюдения и лечения, надзора и ухода, выписки, перевода в другие лечебные учреждения, констатация смерти, вскрытия, правила переписки с другими ведомственными учреждениями, выдача справок, оформление лечебных отпусков. Организация неотложной психиатрической помощи. Права и обязанности администрации, врача-психиатра, среднего и младшего персонала. Этические аспекты работы врача-психиатра. Врачебная тайна в психиатрии. Преемственность между стационарной и амбулаторной помощи. Правила оформления и ведения учетно-отчетной медицинской документации, (особенности детской психиатрической истории болезни, эпикризов, направлений на МСЭК, актов освидетельствования психиатрических экспертиз).
3	Предмет, задачи и теоретико-методологические проблемы современной детской психиатрии	История формирования детской психиатрии. Современные направления и разделы детской психиатрии. Теоретико-методологические проблемы, междисциплинарные отношения. Принципы теоретической интеграции. Перспективы системного, мультидисциплинарного подхода психиатрических исследований. Современные достижения в этиологии и патогенезе психических заболеваний детского подросткового возраста. Значение дизонтогенеза и преморбидных особенностей личности, предрасполагающих, провоцирующих (триггерных), детерминирующих факторов. Критические возрастные кризы.
4	Клиническая психопатология детской психиатрии	Структура психических функций и психопатологической симптоматики. Клинические проявления, классификация. Расстройства сознания и пароксизмальные явления, расстройства ощущений и восприятия, расстройства мышления, внимания, памяти и интеллекта (умственная отсталость, ЗПР). Аффективные, двигательные, волевые и сенсорные расстройства. Нарушения физиологических функций и соматические расстройства как проявление психической патологии.

		Диагностикалық критерийлері. Балалар мен жасөспірімдер ауруларына диагноз қою, реанимациялық шараларды жүргізу (дезинтоксикация, экстракорпоральді детоксикация, инфузиялық терапия, симптоматикалық терапия, опиатты рецепторлардың арнайы антагонисттарымен терапия). Асқынуды жою және алдын алу шаралары.
15	Балалар мен жасөспірімдердің психоактивті заттарды қабылдауын медициналық куәландырылуы	Тағайындау көрсеткіштері. Мақсаты мен міндеттері. Балалар мен жасөспірімдердің медициналық куәландырылуды жүргізу тәртібі және оны реттейтін нормативтік актілер. Медициналық куәландырылу мен қорытынды жасау хаттамасы толтыру тәртіптері.
16	Ауру балалар мен жасөспірімдерді маскүнемдік пен нашақорлықтан күштеп емдеу	Балалар мен жасөспірімдерді нашақорлықтан мәжбүрлі емдеуді реттейтін нормативтік актілер. Балалар мен жасөспірімдерге маскүнемдік пен нашақорлық кезіндегі көрсеткіштер, ем тағайындау тәртібі және қолдану, медициналық мәжбүрлі шаралар. Созу және тоқтату жағдайлары. Дәлелді медицина хаттамасына сәйкес стационар жағдайында емдеу және профилактикалық жұмыстардың тәсілдері. Реабилитациясы, реадaptациясы. Болжамы.
17	Балалар наркологиясындағы алдын алулар мен медициналық-әлеуметтік реабилитация	Балалар наркологиясында психопрофилактика және реабилитация кезеңдері мен қағидалары. Профилактикалық шаралардың стратегиясы. ДДСҰ бойынша профилактика түрлері (бірінші, екінші, үшінші), профилактиканың технологиялары мен міндеттері. Ұйымдастыру негіздері, өндеу қағидалары. Балалар мен жасөспірімдерге медициналық-генетикалық кеңес беру тәуелділік ауруының бірінші профилактикасы ретінде. Инъекциялы есірткіні қолданатындардағы (ИЕК), басқа да қауқарсыз топтардағы АҚТҚ/ЖҚТБ, ИЕК АҚТҚ инфекцияланғандардың, АҚТҚ өмір сүретіндердің, есірткіқұмарлардың алдын алу стандарттары. Түрлі наркологиялық аурулар кезіндегі реабилитациялық бағдарламалар жасау. Балалар наркологиясында реабилитация түсінігінің міндеттері. Профилактикалық іс-шаралардың нәтижелік бағасы үшін эпидемиологиялық көрсеткіштерді талдау.
18	Балалар наркологиясында медициналық-әлеуметтік сарапта	Балалар наркологиясында медициналық-әлеуметтік сараптаманы жүргізуді ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелер. Балалар

	маны ұйымдастыру және жүргізу	мен жасөспірімдерде психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезіндегі бағалау критерийлері, тағайындауға негіздемелер. Медициналық құжаттамаларды, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Наркологиялық аурулар кезінде уақытша және тұрақты жұмысқа қабілетсіздік критерийлері. Мүгедектікті белгілеу жағдайы, мамандырылған МӘСК жұмысын ұйымдастыру. Балалар мен жасөспірімдердің жұмысқа қабілеттіліктің төмендеу сатыларын, денсаулық жағдайын бағалауды, наркологиялық ауруларда ағза қызметтері бұзылыстарының түрлерін анықтаудың клиникалық критерийлері. Медициналық-әлеуметтік реабилитация бағдарламасын жүргізу және динамикалық бақылау.
19	Балалар наркологиясында сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптамаларды ұйымдастыру және жүргізу	Кәмелет жасына толмаған адамдар психиатриясындағы сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптамаларды ұйымдастыру және оның міндеттері мен түрлері. Түрлері. Әлеуметтік-құқықтық мәселелері. Сарапшының міндеттері мен құқықтары, сараптама қорытындысын жүргізу талаптары, соттылық, соттылық емес туралы түсініктер, іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздік туралы түсініктер, қамқоршылықты тағайындау, сотталғандарды тексеру, жәбірленуші мен куәгерлерді тексеру. ҚР-ның құқықтық нормаларына сәйкес кәмелет жасына толмаған адамдар психиатриясындағы сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптамаларды жүргізу тәртібі. Психикалық және мінез-құлық бұзылыстары кезінде бағалау критерийлері мен тағайындау негіздемелері. Медициналық құжаттамаларды жүргізу, куәландыру актіні рәсімдеу тәртіптері. Күштеп емдеу және сот-психиатриялық сараптамалар қылмыстық процесс және қылмыстық-құқықтық аспектілері. Әлеуметтік қауіпті науқастарды белсенді бақылау. Заңсыз есірткі заттарын тарту әрекеттері үшін наркологиялық аурулардың қылмыстық жауапкершіліктері. Психикалық науқастардың қоғамдық-қауіпті әрекеттерінің алдын алу бойынша медициналық шаралары. Ақыл-есі дұрыстық және ақыл-ес кемшілігінің критерийлері. Азаматтық процестегі сараптамалар. Іс-әрекетке қабілеттілік және қабілетсіздікті анықтау. Қамқорлыққа алу және оның көрсеткіштері.

		веществ, гормональный профиль). Дифференциальный диагноз различных форм ожирения. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
43	Нарушения полового развития и половой дифференцировки	Преждевременное половое развитие. Определение. Особенности клинической картины и гормонального статуса при истинной и ложной формах ППР. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Гипогонадизм. Определение. Причины, клинические проявления и гормональный статус при первичном и вторичном гипогонадизме. Диагностика. Лечение. Диспансерное наблюдение. Синдром Клайнфельтера. Синдром Шерешевского-Тернера. Клиника. Диагностика. Характеристика кариотипа. Заместительная гормональная терапия. Гермафродитизм. Клиника. Методы лабораторной диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
Детская психиатрия в стационаре - 1		
1	Социально-правовые основы организации стационарной психиатрической помощи детскому населению в РК	Нормативно-правовые акты, регламентирующие деятельность стационарной психиатрической службы детскому населению в РК. Защита прав и интересов детей и подростков, которым оказывается психиатрическая помощь, права и обязанности медицинских работников и иных специалистов при оказании психиатрической помощи детям в соответствии с Кодексом «О здоровье народа и системе здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, гл. «Об оказании медико-социальной помощи, страдающим психическими расстройствами (заболеваниями)». Правовые основы первичного психиатрического освидетельствования, госпитализации (добровольной и недобровольной) детей и подростков в психиатрический стационар, меры обеспечения безопасности.
2	Организация, структура и современные пути развития детской стационарной психиатрической службы в РК	Принципы организации медицинской, социальной, правовой психиатрической помощи детскому населению РК. Анализ деятельности детской психиатрической службы. Современные пути развития совершенствования психиатрической помощи для детей в связи с последними достижениями в терапии. Гуманизация психиатрической службы. Структура и организация Центров психического здоровья, (психоневрологического диспансера) детских кабинетов.

		Течение и исходы. Осложнения. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Организация помощи детям с сахарным диабетом в РК. Несахарный диабет. Диабетические комы. Причины, клинические особенности и биохимические показатели при различных видах диабетических ком. Дифференциальный диагноз. Неотложная помощь. Профилактика.
41	Заболевания щитовидной и паращитовидных желез	Гипотиреоз. Понятие о первичном и вторичном, врожденном и приобретенном гипотиреозе. Патогенез. Особенности клиники у новорожденных, грудных и детей раннего возраста. Диагноз. Лабораторные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения. Диспансерное наблюдение. Скрининг-обследование новорожденных на гипотиреоз в РК. Диффузный токсический зоб. Этиология. Патогенез. Клиника. Лабораторные методы исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к оперативному лечению. Диспансерное наблюдение. Понятие о йоддефицитных заболеваниях. Эндемический (йоддефицитный) зоб. Клиника. Лечение. Профилактика. Состояние зобной эндемии в РК. Аутоиммунный тиреоидит. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Гипопаратиреозы. Гиперпаратиреозы. Этиология и патогенез. Клиника. Показатели фосфорно-кальциевого обмена. Диагноз. Дифференциальный диагноз. Принципы лечения.
42	Патология роста. Ожирение	Оценка роста и пропорций тела. Влияние гормонов на рост и развитие ребенка (гормон роста, тиреоидные, половые гормоны). Нанизм. Наследственные факторы, хронические соматические заболевания в генезе задержки роста. Дифференциальный диагноз различных форм низкорослости. Гипофизарный нанизм. Методы диагностики (костный возраст, исследование секреции гормона роста, компьютерная и магнитно-резонансная томография). Заместительная гормональная терапия. Диспансерное наблюдение. Гигантизм. Дифференциальный диагноз различных форм высокорослости. Диагностика, клиника и лечение гипофизарного гигантизма. Ожирение. Этиология. Патогенез. Классификация. Клиника. Метаболические нарушения. Методы диагностики (краниография, глазное дно, показатели обмена

3.3 Резидент өзіндік жұмысының (РӨЖ) тақырыптарының үлгісі

№	РӨЖ тақырыптары
Балалар аурулары	
1	Соматикалық аурулармен сырқаттанған балаларды курациялау.
2	Педиатр дәрігері көмекшісі ретінде медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Клиникалық сынағаларды талдау.
4	ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ талдау
5	Инъекцияның барлық түрін жүргізу.
6	Педиатр дәрігері көмекшісі ретінде қуықты катетерлеу.
7	Балалардың тәуліктік және апталық тамақтандырудың калориясын есептеу, азық-түліктің және дайын тамақтардың биологиялық құндылығын, органолептикалық сапасын анықтау.
8	Артериялық қысымды өлшеу және тамырлар соғысын анықтау.
9	Басқа бөлімшелердің консилиуміне және кеңестеріне қатысу.
10	Педиатр дәрігері көмекшісі ретінде балалар бөлімінде кезекшілік ету.
11	Педиатр дәрігері көмекшісі ретінде қабылдау бөлімшелерінде кезекшілік ету
12	Кітапханалар мен ғаламторда жұмыс жасау.
13	Резидентура тыңдарманының портфолиосын құрастыру.
Стационардағы балалар психиатриясы – 1, 2	
1	Психикалық наукас балалар мен жасөспірімдерді курациялау.
2	Балалар психиатриялық бөлімшесінде медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Клиникалық сынағаларды талдау.
4	ЭКГ ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ талдау.
5	Медициналық-әлеуметтік, сот сараптамалары үшін куәландыру жолдамалары мен актерін рәсімдеу.
6	Басқа бөлімшелердің консилиумына және кеңестеріне қатысу.
7	Әдістемелік жұмыстар, таблицалар, кестелер, глоссарийлер құрастыру.
8	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулар диагностикасы мен емдеу оқу хаттамаларын құрастыру.
9	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар, баяндамалар дайындау.
10	Айыпкерлер мен күдіктілердің ақыл-есі дұрыстығына күмәнданған жағдайда қорытында жасау.

11	Медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шараларының заңға қайшылығы жоқ қажетті әрекеттерін қолдану туралы қорытынды жасау.
12	Қуәгердің немесе зардап шегушінің, жауап берушінің психикалық жағдайы туралы қорытынды жасау.
13	Медициналық мекемеде, тергеу изоляторында, сотта, тергеушінің кабинетінде СПЭ жүргізу.
14	Сот психиатриясы мәселелері бойынша сот және тергеу органдарының қызметкерлеріне консультация жүргізу.
15	Бөлімшеде кезекшілік ету.
16	Қабылдау бөлімінде кезекшілік ету.
17	Дәрігер көмекшісі ретінде жедел жәрдем мамандандырылған бригадасындағы кезекшілік.
18	Кітапханалар мен ғаламторда жұмыс жасау.
19	Резидентура тыңдарманының портфолиосын құрастыру.
Амбулаториялық емханалық балалар психиатриясы	
1	Балалар мен жасөспірімдер учаскелік психиатр дәрігері кабинетіндегі жұмыс.
2	Уақытша және тұрақты еңбекке қабілетсіздік сараптамасы бойынша жұмыс.
3	Күндізгі стационарда жұмыс жасау.
4	Кризистік орталық кабинетінде жұмыс.
5	Диспансерлік есепте тұратын пациенттер патронажы.
6	Амбулатория қабылдауында науқас балаға кеңес беру.
7	Үйге шақырған науқастарға қызмет көрсету.
8	Медициналық құжаттамаларды рәсімдеу.
9	Клиникалық конференцияларға баяндамалар мен презентациялар дайындау
10	Мектепте әлеуметтік маңызды аурулар туралы балаларға білім беру.
11	Салауатты өмір салты қағидаларын қалыптастыру бойынша жұмыс.
12	Учаскеден әлеуметтік аз қорғалған балалармен жұмыс жүргізу.
13	Кітапханалар мен ғаламторда жұмыс жасау.
14	Резидентура тыңдарманының портфолиосын құрастыру.
Балалар жасындағы наркология	
1	Балалар мен жасөспірімдер арасындағы наркологиялық ауруларды курациялау.
2	Балалар наркологиясында медициналық құжаттамаларды жүргізу.
3	Наркологиялық аурулардың клиникалық талдамаларының интерпретациясы.
4	ЭХО-КГ, ЭГ, ЭЭГ, КТ, ЯМРТ, ЭПО нәтижелерін интерпретациялау.

37	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Иммунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
38	ДВС-синдром	ДВС-синдром. Микроангиопатические гемолитические анемии. ДВС-синдром. Причины. Патогенез. Клинические проявления, показатели коагулограммы и лечение в зависимости от стадии. Течение. Прогноз. Профилактика. Гемолитико-уремический синдром (синдром Гассера). Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, коагулограммы. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. неотложная помощь. Лечение в восстановительном периоде. Тромботическая тромбоцитопеническая пурпура (синдром Мошковица). Причины. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Принципы лечения. Интенсивная терапия, лечение ОПН. Гигантская гемангиома (синдром Казабаха-Меритта). Патогенез гемолиза. Клиника. Диагностика. Лечение.
39	Тромбоцитопатии	Наследственные тромбоцитопатии (болезнь Гланцмана, Бернара-Сулье). Патогенез. Клиника. Диагностика. Болезнь Виллебранда. Тип наследования. Патогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемостазиограммы. Дифференциальный диагноз тромбоцитопатий. Лечение. Приобретенные тромбоцитопатии. Причины. Методы диагностики. Лечение. Профилактика.
40	Сахарный диабет. Несахарный диабет	Сахарный диабет. Несахарный диабет. Частота. Этиология. Патогенез. Классификация (ВОЗ, Мартынова). Особенности клиники в раннем и подростковом возрасте. Лабораторные методы диагностики, тест толерантности к глюкозе. Дифференциальный диагноз.

		Тубулопатии с синдромом полиурии (почечная глюкозурия, почечный несахарный диабет, почечный солевой диабет). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Исходы. Диетотерапия. Лечение. Тубулопатии с рахитоподобным синдромом (фосфат-диабет, синдром де Тони-Дебре-Фанкони. Клиника. Диагностика. Рентгенологические данные. Дифференциальный диагноз. Исходы. Течение. Тубулопатии с нефролитиазом (цистинурия, оксалурия, глицинурия, ксантинурия). Клиника. Диагностика. Лечение. Диетотерапия.
33	Приобретенные нефропатии	Рефлюкс-нефропатия. Нефротический синдром. Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Лабораторные исследования. Дифференциальный диагноз. Исходы. Прогноз. Принципы лечения.
34	Заболевания мочевого пузыря	Циститы. Этиология, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика. Диспансерное наблюдение.
35	Почечная недостаточность	Острая почечная недостаточность. Определение. Причины. Патогенез. Стадии ОПН. Клинические проявления и биохимические показатели различных стадий. Дифференциальный диагноз. Лечение ОПН в зависимости от стадии. Хроническая почечная недостаточность. Причины и стадии ХПН. Клинические проявления и биохимические показатели в различные стадии ХПН. Принципы лечения. Диетотерапия (Джордано-Джованетти, Борта). Показания к проведению гемодиализа и трансплантации почки.
36	Железодефицитная анемия	Этиология. Патогенез. Клиника. Показатели гемограммы и обмена железа. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Профилактика. Апластические анемии (депрессии кроветворения). Иммунные апластические анемии. Этиопатогенез. Клиника. Диагностика. Показатели гемограммы, миелограммы и трепанобиопсии. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к трансплантации костного мозга. Наследственные апластические анемии (анемия Фанкони, Блекфена-Даймонда). Патогенез, Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.

5	Токсикологиялық, ферменттік және өзге де тестердің, Рапорт, Мохова-Шинкаренко сынағаларының нәтижелерін интерпретациялау, ағзаның биологиялық сұйықтығында есірткі заттарын анықтаудағы электрондық құралдардың көрсеткіштері.
6	Балалар мен жасөспірімдердің наркологиялық ауруларын емдеу мен диагностиканың оқу хаттамаларын жасау.
7	Әдістемелік құралдар, кестелер мен сызбалар, глоссарий құрастыру.
8	Кәмелетті жасқа толмағандардың медициналық-әлеуметтік, сот-наркологиялық сараптамалар үшін медициналық куәландыру актілерін және жолдамалар рәсімдеу.
9	Кәмелетті жасқа толмағандардың заңмен қарастырылған медициналық сипаттағы күштеу шараларын қолданудың қажеттілігі туралы қорытынды жасау.
10	Кәмелетті жасқа толмағандардың медициналық мекемелерде СНЭ өткізу.
11	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға презентация, баяндамалар әзірлеу.
12	Басқа бөлімшелердегі консилиум мен консультацияларға қатысу
13	Бөлімшелерде, қабылдау орындарындағы кезекшіліктер
14	Педиатр дәрігер көмекшісі ретінде мамандандырылған жедел көмек бригадасындағы кезекшілік.
15	Кітапханалар мен ғаламторда жұмыс жасау.
16	Резидентура тыңдарманының портфолиосын құрастыру.

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі мен мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспары үлгісі

№	Тақырыптары
Балалар жасындағы медициналық психология	
1	Балалар мен жасөспірімдердің медициналық психологияның өзекті мәселелері.
2	Бала жасындағы тұлға ерекшеліктерінің психологиялық мәні.
3	Психологиялық феномендер мен патопсихологиялық симптомдар қағидалары мен мәселелері.
4	Девиантты мінез-құлық психологиясының өзекті мәселелері.

Балалар жасындағы медициналық генетика	
1	Балалар психиатриясында заманауи медициналық генетикасының өзекті мәселелері.
2	Балалар психиатриясында гендік зерттеулердің диагностикалық және болжамдық маңызы.
3	Балалар психиатриясында заманауи медициналық генетиканың инновациялық технологиялары.
Балалар жасындағы сексопатология	
1	Балалар мен жасөспірімдердегі қазіргі сексопатологияның өзекті мәселелері.
2	Балалар мен жасөспірімдердегі сексопатологияның медициналық және құқықтық аспектілері.
3	Балалар мен жасөспірімдердегі жыныстық бұзылыстар терапиясы мен диагностикасының қазіргі амалдары.
4	ҚР балалар халқына сексопатологиялық көмек көрсетуді жетілдіру келешегі.
Балалар жасындағы психотерапия	
1	Балалар мен жасөспірімдер психотерапиясының өзекті мәселелері.
2	Бала жасындағы психотерапияның қазіргі концептуальдық бағыттары.
3	ҚР балалар халқына психотерапиялық көмек көрсетуді жетілдіру келешегі.
4	Балалар мен жасөспірімдерге кризистік көмек көрсету орталықтары қызметтерінің өзекті мәселелері.
Балалар психиатриясындағы функционалды диагностика	
1	Психиатриядағы функционалды диагностика әдістерінің диагностикалық маңызы, қазіргі келешегі.
2	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулар терапиясы нәтижелілігін қадағалауды бағалау және диагноз негіздемесі үшін функционалды диагностикалар әдістерін оңтайлы таңдау.
Балалар психиатриясындағы клиникалық фармакология	
1	Дәлелді медицина бағытындағы балалар психиатриясында клиникалық фармакотерапияның өзекті мәселелері.
2	Балалар психиатрия клиникасындағы негізгі ұтымды фармакотерапия.
3	Балалар психиатриясында клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.
Балалар психиатриясындағы клиникалық зертханалық диагностика	
1	Зерттеудің клиникалық-зертханалық әдістері және олардың балалар мен жасөспірімдердің психикалық ауруларды диагностикалаудағы маңызы.

28	Плевриты. Дыхательная недостаточность	Плевриты. Этиология и патогенез. Классификация. Клиника. Диагностика. Рентгенологические признаки. Показания к плевральной пункции. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения и исходы. Лечение. Дыхательная недостаточность. Причины. Классификация. Патогенез. Клиника. Методы исследования функции внешнего дыхания. Лечение. Неотложная терапия острой дыхательной недостаточности.
29	Болезни пищевода	Классификация. Функциональные нарушения (гипотоническая и гипертоническая дискинезии, недостаточность кардии, гастроэзофагальный рефлюкс). Аномалии развития (короткий пищевод, халазия кардии, дивертикулы пищевода). Приобретенные заболевания (халазия, ахалазия, эзофагиты, пептическая язва, варикозное расширение вен). Клиника. Диагностика. Методы исследования. Возрастные особенности клиники. Дифференциальный диагноз. Лечение. Профилактика.
30	Хронические неспецифические заболевания кишечника	Хронические неспецифические заболевания кишечника. Гельминтозы. Этиология. Патогенез. Клинические проявления. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.
31	Хронический гепатит и цирроз печени. Печеночная недостаточность	Этиология и патогенез хронического гепатита и цирроза печени. Лабораторные и инструментальные методы исследования. Показания и противопоказания к биопсии печени. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение. Профилактика. Причины и патогенез печеночной недостаточности. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Неотложная помощь при печеночной коме. Прогноз.
32	Врожденные и наследственные заболевания почек	Наследственный нефрит. Аномалии развития почек и мочевыводящих путей (агенезия, гипоплазия, поликистоз, гидронефроз). Клиника. Лабораторные и инструментальные методы диагностики. Пренатальная диагностика пороков развития мочевыделительной системы. Дифференциальный диагноз. Осложнения. Консервативное лечение. Показания к хирургическому лечению. Наследственный нефрит. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Лечение. Диспансерное наблюдение.

24	Диффузные болезни соединительной ткани. Системные васкулиты	Организация медицинской помощи детям с ревматическими болезнями в РК. Системная красная волчанка. Этиопатогенез. Клиника. Диагностические критерии СКВ. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение, показания к пульс-терапии и плазмафарезу. Дерматомиозит. Классификация. Клинические проявления. Диагностические критерии. Специфические лабораторные, электрофизиологические и морфологические методы исследования. Дифференциальный диагноз. Лечение. Прогноз. Системная склеродермия. Патогенез. Клиника очаговой и системной склеродермии. Диагностические критерии. Течение. Лечение. Прогноз. Системные васкулиты (узелковый периартериит, аортоартериит, гранулематоз Вегенера, слизистокожный синдром, геморрагический васкулит). Клиника. Диагностические критерии. Лечение. Прогноз.
25	Врожденные и наследственные заболевания легких	Муковисцидоз. Распространенность. Тип наследования. Клинические формы. Диагностика (пилокарпиновая проба, ДНК-диагностика). Пренатальная диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Синдром Картагенера. Гемосидероз легких, синдром Гудпасчера. Дефицит альфа-1-антитрипсина. Тип наследования. Клиническая и рентгенологическая картина. Тип нарушения функции внешнего дыхания. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.
26	Альвеолиты. Бронхообструктивный синдром	Этиология. Патогенез. Классификация: экзогенный аллергический альвеолит, идиопатический фиброзирующий альвеолит (болезнь Хаммена-Рича). Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение. Возрастные особенности клиники и течения. Лечение. Исходы. Синдром бронхиальной обструкции. Дифференциальный диагноз. Современные подходы к терапии.
27	Респираторные аллергии	Распространенность. Этиология и патогенез. Роль генетических и внешних факторов (аллергенов). Клиника различных форм по локализации (ринит, трахеит, бронхит, синусит, экзогенный аллергический альвеолит). Диагностика. Дифференциальный диагноз с воспалительными заболеваниями соответствующих участков дыхательных путей. Лечение в острый период и период ремиссии. Профилактика. Диспансерное наблюдение.

2	Психикалық аурулардың этиологиясы мен патогенезінде клиникалық-зертханалық зерттеу әдістерінің соңғы жетістіктері (нейроиммунологиялық, нейроэндокриндік, генетикалық, биохимиялық т.б.).
Балалар психиатриясындағы нутрициология	
1	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Ұзақ уақыт психофармакотерапияны пайдаланатын психикалық науқас балалар үшін емдік тамақтану қағидаларының патогенетикалық негіздемесі.

4.2 Семинарлар мен практикалық сабақтардың тақырыптық жоспары үлгісі мен мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Балалар жасындағы медициналық психология		
1	Бала жасындағы медициналық психология	Жалпы және жеке медициналық психология, мақсаты мен міндеттері. Бала жасындағы медициналық психологияның теориялық-әдіснамалық мәселелері. Басқа медициналық және психологиялық ғылымдармен пәнаралық байланысы. Негізгі бөлімдері. Бала жасындағы патопсихология, жалпы тұлға психологиясы, сараланған, жас ерекшелік, әлеуметтік, әскери психология, психогигиена, психопрофилактика т.б.
2	Патопсихологиялық семиотика	Таным процестерінің психологиялық және патопсихологиялық сипаттамасы, соматикалық және психикалық патология кезінде олардың көрініс беруі мен өзгеру ерекшеліктері. Психикалық дамудың бұзылыстарының негізгі түрлері. Психикалық аурулардағы психикалық феномендар мен патопсихологиялық синдромдар. Девианттық мінез-құлықтың психологиялық түрлері.
3	Медициналық психологияның зерттеу әдістері	Психодиагностика. Патопсихологиялық зерттеулер принциптері мен әдістері. Зерттеу әдістерінің жіктелуі: клиникалық-психологиялық, тәжірибелік-психологиялық, патопсихологиялық, нейропсихологиялық. Клиникалық-психологиялық жағдайды, тұлға ерекшелігін, әлеуметтік-психологиялық жағдайды, еңбекке қабілеттілікті, жұмысқа жарамсыздықты, мүгедектікті, психологиялық ақауларды есепке ала отырып түрлі нозологиялық топтарда жүргізілетін психологиялық диагностика әдістері. Клиникада тұлғаны зерттеу әдістері.

4	Психологиялық диагноз	Дәрігер қызметіндегі психологиялық білімнің маңызы. Психологиялық диагноз түсінігі. Баланың, отбасының, терапиялық топтардың, психологиялық ахуалын сипаттайтын көрсеткіштерді бағалау. Жеке адам және халық денсаулығын психологиялық бағалау.
5	Жеке медициналық психология. Балалар мен жасөспірімдер ауруларының ішкі суреттемесі	Эволюцияның жеке тұлғалық туралы оқылым және постнаталды онтогенез кезеңдері. Таным іс-әрекеттері және тұлғалық-орта қарым-қатынасы бұзылысы құрылымына постнаталды онтогенез факторларының ролі. Науқас баланың психологиясы. Әртүрлі соматикалық және психикалық патологияда ауру бала психологиясының негізгі заңдылықтары. Балалар мен жасөспірімдердің ВКБ негізін қалаушылары. Ауру мен емдеуге қатынасы. Әсер тигізу типтері. «Ана мен бала» өзара қарым-қатынастың бұзылуы, әртүрлі қызмет жағдайларында. Туа біткен және жүре пайда болуы, саналық және санасыз, норма мен патология, дерт алды концепция мәселелері. Психологиялық стресс және фрустрация. Адаптация және дезадаптация, копинг-мінез-қылығы, қорғаныс психологиялық механизмдер.
6	Психосоматика туралы заманауи көз-қарастары	Психосоматикалық және соматикалық өзара әсері, заманауи көз қарастары туралы оқылым. Сәбилік және ерте балалық жастағы психосоматикалық қатынасы. Психосоматикалық ұстаным, психогения және соматогения. Этиология және патогенез. Балалар мен жасөспірімдердің соматикалық ауруларында болатын психосоматикалық ситуациялары. Балалардағы психосоматикалық бұзылыстардың клиникалық көріністері мен ерекшеліктері.
7	Емдеу байланыстарының психологиялық аспектілері	«Дәрігер-пациент» жүйесіндегі серіктестік өзара ықпалдастық. Кәсіби құпия. Емдеу процесіне психологиялық ықпалдың негізгі қағидалары. Қажетті психологиялық контакт пен терапиялық альянс құру. Медициналық ұжымдағы әріптестік қарым-қатынас. Кәсіби деформация мәселесі. Эмоциялық жанып кету синдромы. Биомедициналық этика принциптері. Медициналық психологияның этикалық-деонтологиялық аспектілері.

		фикация. Клинические проявления по лево- и правожелудочковому типу. Осложнения. Лечение в зависимости от стадии. Диспансерное наблюдение.
20	Поражение сердечно-сосудистой системы. Инфекционный эндокардит (ИЭ). Болезни перикарда	Инфекционный эндокардит. Этиология. Первичный и вторичный эндокардит. Клиника. Диагностика. Причины отсутствия роста флоры. Дифференциальный диагноз. Лечение. Показания к применению глюкокортикоидов. Перикардиты. Классификация. Клиника. Условия возникновения тампонады сердца. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Показания к пункции полости перикарда. Прогноз. Невоспалительные поражения перикарда: паразитарные поражения, кисты, опухоли, инородные тела, ранения.
21	Поражение сердечно-сосудистой системы. Вегетативная дисфункция. Артериальная гипертония	Вегетативная дисфункция. Причины. Варианты. Возрастные особенности. Диагностика. Исследование вегетативного тонуса (таблицы, КИГ, КОП). Дифференциальный диагноз. Лечение. Диспансеризация. Артериальная гипертония. Классификация. Первичные и вторичные (нефрогенные, церебральные, сосудистые, эндокринные и др.) гипертонии. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Лечение. Прогноз. Диспансерное наблюдение.
22	Поражение сердечно-сосудистой системы. Нарушения ритма сердца	Механизмы возникновения аритмий. Причины, разрешающие факторы. Аритмии с нарушением автоматизма синусового узла (тахикардия и брадикардия). Аритмии с нарушением проведения импульса (систоатриальная и атриовентрикулярная блокады). Феномен Вольфа-Паркинсона-Уайта. Аритмии с нарушением возбудимости (экстрасистолия, пароксизмальная тахикардия, мерцательная аритмия). Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Данные ЭКГ, холтеровского мониторирования. Осложнения. Течение и исходы. Лечение с позиций доказательной медицины. Показания к назначению противоритмических препаратов и электроимпульсной терапии. Диспансерное наблюдение. Профилактика.
23	Ювенильный ревматоидный артрит (ЮРА)	ЮРА. Патогенез. Классификация. Иммуногенетика. Клинические формы. Поражения глаз. Вторичный амилоидоз. Диагностические критерии ЮРА. Дифференциальный диагноз. Течение, осложнения, исходы. Особенности течения у подростков. Лечение с позиций доказательной медицины. Диспансерное наблюдение.

		Врожденная герпетическая вирусная инфекция. Врожденная краснуха. ВИЧ-инфекция, СПИД. Особенности дозировки антибиотиков у новорожденных.
9	Заболевания кожи у новорожденных	Приобретенные заболевания кожи у новорожденных. Подкожный адипонекроз. Себорейный дерматит. Десквамативная эритродермия Лайнера-Муссу. Пеленочный дерматит. Врожденный ихтиоз. Склеродерма. Склерема.
10	Патология детей раннего возраста. Иммунодефицитные заболевания	Классификация. Клиника. Роль иммунологических методов в диагностике иммунодефицитных состояний. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Прогноз. Методы иммунокоррекции. Профилактика осложнений с позиций доказательной медицины. Диспансеризация хронических больных.
11	Наследственные болезни обмена веществ	Аминоацидопатии (фенилкетонурия и др.). Эпидемиология. Нарушения обмена липидов (болезнь Нимана-Пика, Гоше). Нарушения обмена углеводов (галактоземия, фруктоземия, гликогенозы, мукополисахаридозы). Патогенез. Клиника. Диагностика. Биохимические исследования. Дифференциальный диагноз. Течение и исходы. Лечение. Диетотерапия.
12	Синдром нарушенного кишечного всасывания	Муковисцидоз. Целиакия. Экссудативная энтеропатия. Дисахаридазная недостаточность. Причины. Патогенез. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Лечение. Диетотерапия. Диспансерное наблюдение.
18	Гипертермический и судорожный синдромы у детей раннего возраста	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
19	Поражение сердечно-сосудистой системы. Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность	Неревматические кардиты. Кардиомиопатии. Сердечная недостаточность. Классификация по Н.А.Белоконь. Клиника. Диагностика. Дифференциальный диагноз. Показания к назначению стероидных и нестероидных противовоспалительных препаратов. Течение и исходы. Лечение. Диспансерное наблюдение. Кардиомиопатии (дилатационная, гипертрофическая, в т.ч. гипертрофический субаортальный стеноз, редкие формы). Клиника. Диагностика, показатели эхокардиографии. Лечение. Прогноз. Сердечная недостаточность. Кардиальные и экстракардиальные причины. Первичные и вторичные механизмы адаптации. Патогенез. Класси-

8	Кризис жағдайында балалар мен жасөспірімдерге шұғыл психологиялық көмек көрсету	Төтенше жағдайларда нозологиялық және жас ерекшеліктерін есепке ала отырып шұғыл психологиялық көмек көрсету. Жіті психологиялық және психикалық жарақаты бар балаларға шұғыл жедел жәрдем көрсету. Кризис орталығы мен кабинеттер жұмысы.
9	Психикалық жарақаттанған балалар мен жасөспірімдердің психологиялық консультация беру және психотерапиясы	Негізгі принциптері мен әдістері. Еркіндік пен құпиялылықты сақтай отырып, нозологиялық және жасқа байланысты арнайлығын ескеріп, экстремалды және кризистік жағдайда тестілеу және психологиялық консультация өткізу. Дәрілік және дәрісіз терапияның психологиялық аспектілері. Плацебо-нәтиже, протез-деуге, операцияға дайындау. Мүгедектілікке, өлімге ерекше қатынасы. Психологиялық көмек көрсету.
10	Психикалық жарақаттанған балалар мен жасөспірімдердің психологиялық профилактикасы және реабилитациясы	Балалар мен жасөспірімдерде психологиялық, психикалық жарақаттар, психосоматикалық бұзылыстарды болдырмау үшін жүргізілетін алдын алу шаралары. Созылмалы және ауыр сырқаты бар науқастарға психологиялық қолдау жасау. Жеке, отбасылық, топтық психологиялық профилактикалық көмек көрсету және психокоррекция.
Балалар психиатриясындағы медициналық генетика		
1	Заманауи медициналық генетика пәні мен міндеттері	Қазақстан Республикасының Ұлттық гендік регистрі: даму қорытындылары мен келешегі. Заманауи медициналық генетиканың негізгі қаулылары. Максаты мен міндеттері. Даму келешегі.
2	Психикалық бұзылыстар пайда болуының гендік факторлары	Интеллектуалды бұзылыстардың тұқым қуалаған түрлері. Хромосомалық абберацияларға байланысты психикалық бұзылыстар (Дауна ауруы, Шеришевский-Тернер ауруы және т.б.). Эмоционалды-тұлғалық бұзылыстар мен девиантты қылықтардың генетикасы. Туа біткен ақаулардың психикалық бұзылыстары. Емдеуі. Реабилитациясы. Профилактикалық бағдарлама-ларды ендіру. Туа біткен психикалық бұзылыстардың (ТБПБ) халықаралық жүйесі.
3	Медициналық-гендік консультация	Қазақстан Республикасында фенилкетонурияның молекулалық диагностика алгоритмі. Пренаталды диагностика әдістері. Тұқым қуалаған аурулардың қауіптілігін есептеу. Тұқым қуалаған психикалық бұзылыстардың әр бір профилактика және емдеу сипаттамасы.

4	Генге тәуелді психикалық бұзылыстардың эпидемиологиясы	ҚР мен Еуропа елдердегі эпидемиологиялық зерттеулері. ТБПБ мониторинг жүргізу міндеттері. Қатал есепке алынған туа біткен даму ақаулары (ТБПБ, СУ).
Балалар психиатриясындағы сексопатология		
1	ҚР балаларға сексологиялық жәрдемді ұйымдастыру	ҚР балалар халықна сексологиялық жәрдемді ұйымдастырудың қағидалары, негізгі мақсаты мен міндеттері. Даму келешегі. Эпидемиологиясы.
2	ҚР халыққа сексологиялық жәрдем беруді реттейтін нормативтік-құқықтық актілер	2009 жылғы 18 қыркүйектегі № 193-IV «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР Кодексінің «психикалық бұзылыстар (аурулары) бар адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсету туралы» бөлімшесіне сәйкес сексопатологиялық көмек көрсететін медицина қызметкерлері мен өзге де мамандардың құқықтарын қорғау және олардың азаматтық мүдделері. Психиатриялық стационарға алғашқы психиатриялық куәландырудың және госпитализациялаудың (ерікті және мәжбүрлі) құқықтық негіздері, қауіпсіздік шаралары, есеп беру-есепке алу құжаттарын, жолдамаларды, медициналық-әлеуметтік сараптаманы куәландыру актілерін жүргізу мен рәсімдеу.
3	Жасқа байланысты адамның жыныстық қызметінің нормадағы және патологиядағы психофизиологиясы	Адамның жасқа байланысты жыныстық функциясының қалыпты және патологиялық психофизиологиялық мәселелері. Ерлермен әйелдердегі жасқа байланысты сексуальды реакцияларының физиологиялық сипаттамасы. Жыныстық функция бұзылысының этиологиясы мен патогенезі.
4	Балалардың сексуальды бұзылыстардың жіктемесі	Балалардың сексуальды бұзылыстардың жіктемесі. Негізгі түсініктер: сексуальды перверсия, симптоматикалық перверсия, сексуальды девиация. Сексологиядағы құрылымды анализі. Балаларда тіркелген сексологиялық бұзылыстарының негізгі клиникалық симптомдары мен синдромдары, оларды талдау. Сексуальды бұзылыстардың диагностикалық критериилері. Жыныс қызметтері бұзылыстарының этиологиясы мен патогенезі.

		питания у доношенных детей. План ведения и наблюдения новорожденных основных групп риска. Выхаживание недоношенных новорожденных.
2	Асфиксия новорожденного. Родовая травма	Асфиксия новорожденного. Оценка степени дыхательной недостаточности. Родовая травма. Повреждение мягких тканей. Родовая черепно-мозговая травма. Травматические повреждения спинного мозга и плечевого сплетения. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Первичная реанимация новорожденных. Оказание неонатальной помощи в родзале. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
3	Судорожный синдром	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
4	Гипоксически-ишемическая энцефалопатия	Определение, причины, классификация. Диагностика, лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины. Оказание первой врачебной помощи. Рекомендации ВОЗ.
5	Бронхо-легочная дисплазия	Диагностические критерии. Генетическая предрасположенность, последствия бронхо-легочной дисплазии. Лечение, профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
6	Желтухи новорожденных	Классификация неонатальных желтух. Клинико-лабораторная диагностика желтух. Дифференциальная диагностика. Принципы подбора крови для ОЗПК с известной групповой принадлежностью.
7	Пневмония у новорожденных	Начальные клинические признаки пневмоний у новорожденных. Дифференциальная диагностика пневмоний при различных вирусных респираторных инфекциях у новорожденных. Лечение, особенности дозировки антибиотиков у новорожденных. Профилактика, реабилитация с позиций доказательной медицины.
8	Внутриутробная инфекция у новорожденных	Общая характеристика инфекционной патологии. Внутриутробное инфицирование и факторы его развития. Внутриутробные инфекции и их формы. Врожденный токсоплазмоз. Внутриутробная микоплазменная инфекция. Хламидийная инфекция. Врожденный листериоз (септический гранулематоз). Врожденный сифилис. Врожденная цитомегаловирусная инфекция.

Наркология детского возраста	
1	Актуальные проблемы детской наркологии. Современное состояние проблемы зависимости у детей и подростков. Эпидемиология наркологических заболеваний.
2	Актуальные вопросы социально-правовых аспектов организации и пути развития наркологической помощи детскому населению в РК. Современная антинаркотическая политика РК. Опыт отечественных и зарубежных стран.
3	Современные концепции этиологии и патогенеза наркологических заболеваний у детей и подростков.
4	Актуальные вопросы ранней диагностики наркологических заболеваний у детей и подростков. Международная и отечественная классификации психических и поведенческих расстройств (МКБ-10 пересмотра), концептуальные подходы в наркологии.
5	Современная концепция терапии наркологических заболеваний у детей и подростков.
6	Актуальные вопросы неотложных состояний в детской наркологии. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в условиях поликлиники и стационара.
7	Стандарты профилактики болезней зависимости, ВИЧ и СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН) в детском и подростковом возрасте. Современные концептуальные модели профилактики.
8	Организационно правовые вопросы наркологических экспертиз несовершеннолетних лиц: судебно-наркологической, медико-социальной.
9	Актуальные вопросы организации диспансеризации наркологических больных детского и подросткового возраста.

3.2 Примерный тематический план семинаров и практических занятий

№	Тема	Содержание
Детские болезни		
1	Введение в неонатологию	Национальная стратегия, направленная на улучшение перинатального и неонатального ухода. Программы ВОЗ в перинатологии. Физическое развитие и зрелость новорожденных. Анатомо-физиологические особенности новорожденных. Пограничные состояния новорожденных. Гестационный возраст. Первичный туалет новорожденных. Уход новорожденным в палатах новорожденных. Группы здоровья новорожденных. Виды вскармливания новорожденных. Формулы расчета

5	Соматикалық ауруларда кездесетін сексуалды және психикалық бұзылыстары	Соматикалық ауруларда кездесетін сексуалды бұзылыстары. Психикалық ауруларда, маскүнемділікте, наркоманияда, интоксикацияларда және т.б. туындайтын сексуалды бұзылыстар.
6	Балалар сексапатологиясындағы зерттеу әдістері	Балалар сексапатологиясындағы зерттеу әдістері. Сексологиялық анамнез жинау, неврологиялық, урогениталды және эндокринологиялық статусты зерттеу және талдау, жыныстық конситуцияны анықтау.
7	Балалар сексологиясындағы иммунология, репродукция және медициналық генетика негіздері	Балалар сексологиясындағы иммунология, репродукция және медициналық генетиканың мақсаттары мен міндеттері. Негізгі түсініктері. Балалар сексологиясы мен сексopatологиядағы иммунология, репродукция және медициналық генетиканың маңызы және рөлі.
8	Балалар психопатологиясының терапия мен психотерапия принциптері	Балалар сексапатологияның психотерапиясы. Балалар сексапатологиядағы фармакотерапия, жыныстық бұзылыстардың гормонтерапиясы, санаторий мен курортты емдеу тәсілдерінің принциптері. Сексологиялық бұзылыстардың хирургиялық емі.
9	Балалар мен жасөспірімдердің жыныстық бұзылыстардың сот-медициналық сараптамасының негізгі мәселелері	Жеке консультация жүргізу, жыныстық бұзылыстардың сот-медициналық сараптамасының негізгі мәселелері.
Балалар жасындағы психотерапия		
1	ҚР-да балаларға психотерапиялық көмекті ұйымдастырудың әлеуметтік-құқықтық мәселелері	ҚР-да балаларға психотерапиялық көмек көрсету құрылымы мен ұйымдастыру принциптері. Психотерапиялық бөлімдер, балалар кабинеттері, кризиске көмек беретін орталығы. Негізгі мақсаттары мен міндеттері. Психотерапия стратегиясы.
2	Психотерапия моделі	Психотерапияның дәстүрлі моделдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуінде психотерапияның мақсаттары мен міндеттері.
3	Балалар мен жасөспірімдер психотерапиясының міндеттері мен әдістері	Біріншілік, екіншілік, үшіншілік психотерапия жүйесінде психотерапияның негізгі әдістері мен міндеттері. Әлеуметтік гигиена, психогигиена және психопрофилактика негіздері.

4	Психотерапия әдістерінің жіктелуі	Психотерапияны қолданылуының дәстүрлі ұстанымдары, олардың міндеттері мен өзгешеліктері. Жалпы және арнайы психотерапия әдістері. Мақсаты мен міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Емдеуді таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
5	Психоанализ және психоаналитикалық психотерапия	Негізгі түсініктері. Психоанализге бағытталған психотерапия. Анықтамасы. Мақсаты мен міндеттері. Психоанализдік психотерапияның типтері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
6	Кризисте қысқа уақытты динамикалық психотерапия мен қосымша жөнделулер	Негізгі түсініктері. Қысқа мерзімді динамикалық психотерапияның принциптері мен типтері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
	Тиімді психотерапия. Релаксация әдістері. Ойынды терапия	Негізгі түсініктері. Анықтамасы. Жіктемесі. Топтық психотерапия механизмдері. Мақсаты мен міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
7	Топтық психотерапия, аралас, жеке және топтық психотерапия мен психодрама	Негізгі түсініктері. Анықтамасы. Жіктемесі. Топтық психотерапияның механизмдері. Мақсаты мен міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
8	Отбасылық психотерапия	Негізгі түсініктері. Отбасылық терапияның негізгі моделдері. Мақсаты мен міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.
9	Мінез-құлықтық, танымдық психотерапия және гипнотерапия	Негізгі түсініктері. Анықтамасы. Жіктемесі. Мақсаты мен міндеттері. Көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері. Психикалық, мінез-қылықтық, соматикалық бұзылыстар емдеуін таңдау және терапиялық қорытындылар динамикасының принциптері.

2	Актуальные вопросы превентивной психиатрии в детском и подростковом возрасте.
3	Актуальные вопросы совершенствования детской и подростковой стационарной психиатрической службы в РК.
4	Организационно-правовые основы судебно-психиатрической экспертизы в детской психиатрии.
5	Организационно-правовые основы медико-социальной экспертизы в детской психиатрии.
6	Актуальные проблемы медико-социальной реабилитации детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами.
7	Актуальные вопросы социальной психиатрии, защита прав детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами.
Детская психиатрия амбулаторно-поликлиническая	
1	Актуальные вопросы организации, современные пути развития амбулаторно-поликлинической детской психиатрической службы в РК.
2	Актуальные вопросы организации диспансеризации детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами, порядок его установления и прекращения наблюдения в группе консультативного и диспансерного учета (АДН).
3	Принципы составления и применения протоколов диагностики и лечения детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами в амбулаторных условиях.
4	Актуальные вопросы urgentных состояний в психиатрии на догоспитальном этапе. Реанимационные мероприятия при неотложных состояниях в амбулаторных условиях.
5	Актуальные вопросы организационной и правовой основ медико-социальной экспертизы в амбулаторных условиях.
6	Актуальные вопросы преемственности деятельности между амбулаторно-поликлинической службой и психолого-медико-педагогической консультацией и других детских специализированных учреждений.
7	Алгоритм диагностики и ведения детей и подростков с резидуально-органическими синдромами.
8	Алгоритм диагностики и ведения лиц с аффективно-бредовыми синдромами.
9	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами нарушения адаптации.
10	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами расстройства личности и поведения.
11	Алгоритм диагностики и ведения лиц с синдромами задержки темпа психического развития.

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Детские болезни	
1	Актуальные проблемы неонатологии.
2	Актуальные проблемы детской пульмонологии.
3	Актуальные проблемы детской нефрологии.
4	Актуальные проблемы детской кардиоревматологии.
5	Актуальные проблемы детской гастроэнтерологии.
6	Актуальные проблемы детской эндокринологии.
7	Актуальные проблемы детской клинической иммунологии и аллергологии.
8	Актуальные проблемы детской гематологии.
Детская психиатрия в стационаре - 1	
1	Актуальные проблемы современной детской психиатрии. Основные направления и этапы развития отечественной и зарубежной детской психиатрии.
2	Актуальные проблемы диагностики психических расстройств детского возраста с позиции доказательной медицины. Эпидемиология Международная и отечественная классификации психических расстройств (МКБ-10 пересмотра), концептуальные подходы.
3	Актуальные вопросы социально-правовых основ организации и современные пути развития стационарной психиатрической помощи детскому населению в РК.
4	Актуальные вопросы клинической психопатологии детского возраста. Закономерности синдрообразования и течение психических заболеваний преимущественно детского возраста.
5	Актуальные проблемы современной фармакотерапии и другие виды биологической, интенсивной терапии в детской психиатрии.
6	Актуальные вопросы urgentных состояний в детской психиатрии на госпитальном этапе.
7	Современные методы лабораторного и инструментального исследования в психиатрии, диагностические возможности, основные правила проведения.
Детская психиатрия в стационаре - 2	
1	Современные представления об этиологии, патогенезе психических и поведенческих расстройств у детей и подростков.

10	Дамуында ауытқулары бар балалармен жұмыс істеудегі психотерапия ерекшеліктері	Дамуында ауытқулары бар балалармен және олардың жақындарымен жұмыс істеуге түрлі психотерапиялық бағыттардың мүмкіндіктері. Гештальттерапия. Когнитивті психотерапия. Трансперсоналы психотерапия. Нейролингвистикалық бағдарламану. Тұлғаға бағытталған (реконструктивті) психотерапия.
Балалар психиатриясындағы функционалды диагностика		
1	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы
2	Функционалды диагностика көлемінің стандарттары	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы
3	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулар кезінде функционалды диагностика әдістерін таңдау және тағайындау ережесі	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы
Балалар психиатриясындағы клиникалық фармакология		
1	Балалар мен жасөспірімдер қолданған психотроптық заттардың мөлшерлеу тәртібін таңдау, тағайындау негіздемесіне клиникалық-фармакологиялық көзқарасы	Функционалды диагностика кабинеттерінің қызметін ұйымдастыру және оның құрылымы

2	Балалар мен жасөспірімдер дертін ауырлығын есепке ала отырып тиімді дәрі-дәрмектер таңдау.	Психотропты дәрі-дәрмектердің мөлшерлеу тәртібі және қосарланған соматикалық аурулар кезіндегі тағайындау негіздемесі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
3	Балалар мен жасөспірімдер науқастардың жас ерекшеліктерін есепке ала отырып тиімді дәрі-дәрмектер таңдау	Балалар мен жасөспірімдерге психотропты дәрі-дәрмектердің мөлшерлеу тәртібі және қосарланған соматикалық аурулар кезіндегі тағайындау негіздемесі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
4	Балалар мен жасөспірімдер қолданған дәрі-дәрмектің тиімділігі мен қауіпсіздігін бағалау	Психотропты дәрі-дәрмектерді дайдаланудағы қауіпсіздік және тиімділік бағасының критерийлері. Психотропты дәрі-дәрмек терапиясы кезінде дәріге тәуелділіктің алдын алу. Психотропты дәрі-дәрмектен улану, шұғыл жәрдем көрсету.
5	Балалар психиатриясында психотропты дәрі-дәрмектердің үйлесімділігі	Психотропты заттардың дәрілік өзара әсері. Психикалық бұзылыстарды емдеуде түрлі дәрі-дәрмек топтарының сәйкестігі. Психотропты препараттарды пайдалану қауіпсіздігі және тиімділігін бағалау критерийлері.
Балалар психиатриясындағы клиникалық зертханалық диагностика		
1	Клиникалық зертхана	Құрылымы, қызметі. Психикалық ауруларды диагностикалауда клиникалық зертханалық тексерулерді тағайындаудың клиникалық негіздемесі мен көрсеткіштері. Дәлелді медицинада диагностика және емдек хаттамасына сай тексеру көлемі, бақылау және таңдау критерийлері.
2	Микробиологиялық және биохимиялық зертхана	Құрылымы, қызметі. Психикалық ауруларды диагностикалауда микробиологиялық зертханалық тексерулерді тағайындаудың клиникалық негіздемесі мен көрсеткіштері. Психикалық аурулардың ликворын, қанын, зәрін микробиологиялық және биохимиялық тексеру. Іншектік сүртіндіні, жатыр мойнының сілемейін, простата секреті мен эякулятты тексеру. Дәлелді медицинада диагностика және емдек хаттамасына сай тексеру көлемі, бақылау және таңдау критерийлері.

2 Распределение часов дисциплины

Профилирующие дисциплины (2 года обучения)

Дисциплины	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Детские болезни	396	36	360	198
Детская психиатрия в стационаре – 1	396	36	360	198
Детская психиатрия в стационаре – 2	396	36	360	198
Детская психиатрия амбулаторно-поликлиническая	396	36	360	198
Наркология детского возраста	396	36	360	198
Общее количество часов	1980	180	180	990

Профилирующие смежные дисциплины

Дисциплины	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Медицинская Психология	72	8	64	36
Медицинская генетика в детской психиатрии	36	6	30	18
Сексопатология детского возраста	72	8	64	36
Психотерапия детского возраста	72	8	64	36
Функциональная диагностика в детской психиатрии	36	4	32	18
Клиническая фармакология в детской психиатрии	36	6	30	18
Клиническая лабораторная диагностика в детской психиатрии	36	4	32	18
Нутрициология в детской психиатрии	36	4	32	18
Общее кол-во часов	396	48	348	198

- проводить тщательное психопатологическое обследование больного ребёнка с выявлением особенностей и динамики психопатологического состояния, оценка его соматического и неврологического состояния с учётом детского возраста, характер их соотношения с психопатологической симптоматикой;
- обосновать тактику медикаментозной терапии, психотерапии и коррекционной педагогики с учётом индивидуальных особенностей, возраста ребёнка и общих закономерностей течения болезни;
- проводить диспансеризацию и оценка ее эффективности;
- организовать мероприятия по предупреждению рецидивов и осложнений заболевания: преемственная связь с диспансером, рекомендации по амбулаторной (поддерживающей) терапии, социально-гигиенические рекомендации больному ребёнку, его родителям и родственникам;
- разработать индивидуальные программы обучения и первичной, вторичной и третичной реабилитации больных детей, проводимые на фоне комплексной медикаментозной терапии;
- предоставлять адресную информацию о медицинских услугах, программах снижения вреда, образовательных программах, в том числе в МЛС, предназначенных для наркопотребителей, ВИЧ-инфицированных ПИН, больных СПИД, ЛЖВИЧ;
- проводить универсальные меры профилактики профессионального заражения ВИЧ, в том числе в МЛС;

владеть навыками:

- определения уровня нервно-психического развития;
- трахеотомии;
- психотерапии, аутогенной тренировки;
- интерпретации результатов компьютерно-томографического и магнитно-резонансного томографического исследования головного и спинного мозга;
- интерпретации результатов электроэнцефалографии и реоэнцефалографии;
- освидетельствования осужденных, потерпевших;
- выдачи заключения о психическом состоянии свидетеля, потерпевшего ребенка;
- искусственного кормления через зонд пациента с отказом от еды;
- диагностики и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях (купирование возбуждения, эпилептический статус, острые отравления наркотиками или токсикоманическими средствами, острая сосудистая недостаточность, острая дыхательная недостаточность, судорожный синдром, коматозные состояния, обструктивный синдром, обморок).

3	Иммунологиялық зертхана	Құрылымы, қызметі. Психиатриядағы иммунологиялық және генетикалық диагностика әдістері. Психикалық ауруларды диагностикалауда иммунологиялық және генетикалық тексерулерді тағайындаудың клиникалық негіздемесі мен көрсеткіштері. Негізгі көрсеткіштердің клиникалық маңызы. Дәлелді медицинада диагностика және емдек хаттамасына сай тексеру көлемі, бақылау және таңдау критерийлері.
Балалар психиатриясындағы нутрициология		
1	Балалар мен жасөспірімдердің экзогенді-, эндогенді-органикалық аурулар кезіндегі нутрициология негіздері	Экзогенді-, эндогенді-органикалық бұзылыстары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Соматикалық аурулармен қосарланып жүретін психикалық бұзылыстар кезінде тағаммен емдеу принциптері және патогенездік дәлелденуі. Тағаммен емдеудің тиімділігін талдау.
2	Балалар мен жасөспірімдердің эндогенді аурулар кезіндегі нутрициология негіздері	Эндогенді аурулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Соматикалық аурулармен қосарланып жүретін психикалық бұзылыстар кезінде тағаммен емдеу принциптері және патогенездік дәлелденуі. Тағам-мен емдеудің тиімділігін талдау.
3	Балалар мен жасөспірімдердің соматогенді және психогенді психикалық аурулар кезіндегі нутрициология негіздері	Соматогенді және психогенді психикалық аурулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Психикалық бұзылыстары кезіндегі емдік тамақтану қағидалары. Емдем терапиясының қағидалары. Емдік тамақтану тиімділігін талдау.
4	Психикалық дамуы бұзылуы мен ақыл-ес мешеулігі кезіндегі нутрициология негіздері	Психикалық мен ақыл-ес дамуының бұзылулары бар науқастарды ұтымды және жеке үйлесімді тамақтандыруды ұйымдастыру негіздері. Соматикалық аурулармен қосарланып жүретін психикалық бұзылыстар кезінде тағаммен емдеу принциптері және патогенездік дәлелденуі. Тағаммен емдеудің тиімділігін талдау.

4.3 Резиденттердің өзіндік жұмыстары жоспарының үлгісі

№	РӨЖ тақырыптары
Балалар жасындағы медициналық психология	
1	Балалар мен жасөспірімдерге психодиагностика әдістерін қолдану.
2	Балалар мен жасөспірімдерге психологиялық диагноз тағайындау.
3	Пациенттің, отбасының терпиялық топтардың психологиялық жай-күйін сипаттайтын көрсеткіштер бағасы.
4	Балалар адам мен ересек халық денсаулығын психологиялық бағалау.
5	Балалар мен жасөспірімдердің психологиялық сараптамалар мәліметтерін бағалау.
6	Балалар мен жасөспірімдердің психологиялық сараптамалар қорытындысын шығару.
7	Салауатты өмір сүру салты қағидаларын қалыптастыру.
8	Балалар мен жасөспірімдердің психологиялық, психикалық жарақаттардың алдын алу бойынша профилактикалық бағдарламалар құрастыру.
9	Балалар мен жасөспірімдердің кризистік жағдайлар кезінде шұғыл көмек көрсету алгоритмін жасау.
10	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глассарий құрастыру.
11	Клиникалық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар дайындау.
12	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Балалар психиатриясындағы медициналық генетика	
1	Тұқым қуалаған психикалық бұзылыстардың молекулалық диагностика алгоритмін жасау.
2	Генетикалық зерттеулер көрсеткіштерін бағалау.
3	Балалар мен жасөспірімдердің генетикалық сараптама қорытындысын құрастыру.
4	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глассарий құрастыру.
5	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық аурулар диагностикасы және емдеуінің оқу хаттамаларын құрастыру.
6	Клиникалық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар дайындау.
7	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Балалар жасындағы сексопатология	
1	Наукасты қурациялау.
2	Медициналық құжаттамалар жүргізу.

(вспомогательные, для детей с отклоняющимся поведением и другие реабилитационные центры);

- принципы подготовки больных детей к пребыванию в специализированных учреждениях (санатории для нервных детей, спец. детских садах и другие) для предупреждения нарушений адаптации;
- вопросы диспансеризации детей с психическими и поведенческими расстройствами, группы наблюдения: консультативное (КН), диспансерное (ДН);
- формы и методы санитарного просвещения: психогигиена, психопрофилактика (первичная, вторичная, третичная), медико-генетического консультирования;
- вопросы сохранения психического здоровья и профилактики психических расстройств у детей и подростков;

уметь:

- проводить оценку при расспросе и наблюдении особенностей психического состояния ребёнка, дающие основание предположить наличие психического заболевания;
- проводить оценку тяжести состояния больного, причины его возникновения и принять необходимых мер для выведения больного из этого состояния, определение объема и последовательности проведения терапевтических и организационных мероприятий (стационарное, амбулаторное лечение, нахождение в учреждении трудовой адаптации, консультативный учет или взятие на диспансерное наблюдение);
- выявлять особенности соматического и неврологического состояния у детей и подростков, разработка схемы амбулаторного ведения больного;
- определения необходимости специальных методов исследования (лабораторных, рентгенологических, КТМ, МРТМ, ЭЭГ, РЭГ, ЭхоЭГ, функциональных, патопсихологических, медико-генетических), организация их выполнения и интерпретация результатов с учётом детского возраста;
- установление предварительного диагноза на синдромальном и нозологическом уровнях, дифференциальный диагноз;
- определение показаний к виду последующей медицинской помощи: при наличии показаний перевод больного ребёнка в реанимационное отделение многопрофильной больницы, наблюдение и лечение несовершеннолетних в амбулаторных условиях, в условиях диспансерного детского психиатрического участка;
- определять показания к неотложной госпитализации: синдромы помрачения сознания, острые галлюцинаторные и бредовые синдромы, маниакальный, депрессивный с суицидальными тенденциями и другие);
- определять показания к плановой госпитализации для проведения тщательного обследования, диагностики, лечения и наблюдения в стационарных условиях (при неэффективности амбулаторной терапии, ухудшении клинической картины заболевания);

- основные вопросы наркологии, влияние наркотических средств на организм ребенка;
- основные вопросы синдрома генеза и его нозологическая специфичность, основные вопросы учения о дизонтогенезе психики ребенка;
- этиология, клиническая симптоматика основных психических заболеваний и пограничных состояний в детской психиатрии, их клиника, профилактика и лечение; роль наследственных, конституциональных, экзогенно-органических и психогенных факторов в возникновении и течении психических заболеваний;
- вопросы общей психопатологии;
- симптомы психических расстройств: расстройства ощущений и восприятия, мышления, внимания, памяти, эмоций, воли и их особенности у детей и подростков;
- синдромы психических заболеваний, наблюдающиеся преимущественно в детском возрасте (синдром невропатии, синдром раннего детского аутизма, гипердинамический синдром, синдром уходов и бродяжничества, синдромы страхов, синдромы патологического фантазирования);
- синдромы психических заболеваний, наблюдающиеся преимущественно в подростковом возрасте (гебоидный синдром, синдром дисморфофобии, синдромы односторонних сверхценных интересов и увлечений);
- симптоматика состояний, требующих неотложной госпитализации, применения методов интенсивной терапии у детей и подростков (фебрильная шизофрения, эпилептический статус, нейролептические осложнения, острые бредовые, галлюцинаторные, аффективные и другие психотические состояния с агрессивными и аутоагрессивными тенденциями);
- методы исследования психически больных: анамнестический, клинико-психопатологический, катанмнестический, патопсихологический, лабораторные, инструментальные и специальные параклинические методы диагностики в психиатрии (анализы крови и мочи, ЭЭГ, ЭхоЭГ, РЭГ, КТМ, МРТМ и другие); особенности фармакотерапии психических заболеваний детского возраста;
- классификация психотропных средств (нейролептики, антидепрессанты, транквилизаторы, ноотропы), препараты нового поколения, вопросы интенсивной терапии психозов в детском возрасте, другие методы биологической терапии в детской психиатрии;
- особенности психотерапии детей и подростков: рациональная, суггестивная, личностно-ориентированная, игровые и другие виды психотерапии;
- применение физиотерапии, лечебной физкультуры и врачебного контроля при лечении детей с психическими расстройствами, основы рационального питания больных детей с психическими нарушениями, вследствие расстройств обмена, при фенилкетонурии;
- психолого-медико-педагогические консультации (ПМПК): городские, областные, республиканские (Центр «САТР») и показания для направления детей в специализированные детские учреждения: специальные детские сады, школы

3	Психологиялық-неврологиялық, урогенитальдық, эндокринологиялық статустардың сипаттамалары.
4	Жыныстық конституцияны анықтау.
5	Балалар мен жасөспірімдермен және олардың жақындарымен, туған туыскандарымен жеке консультация жүргізу.
6	Сот-психиатриялық сараптамалар үшін куәландыру актісі мен жолдамалар рәсімдеу.
7	Басқа бөлімдердің кеңестеріне және консилиумдеріне қатысу.
8	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глассарий құрастыру.
9	Балалар мен жасөспірімдердің психикалық ауруларды емдеу мен диагностикалаудың оқу хаттамаларын құрастыру.
10	Клиникалық және патологиялық-анатомиялық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар әзірлеу.
11	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Балалар жасындағы психотерапия	
1	Психотерапияны сәтті өткізу үшін психологиялық байланыс қалыптастыру.
2	Психотерапиялық орта қалыптастыру.
3	Балалар мен жасөспірімдермен, олардың туған-туыстарымен олардың тұлғалық ерекшеліктерін, хабардар екендігін және жетекші мотивін ескере отырып психотерапиялық әңгіме жүргізу.
4	Балалар психиатриясы мен наркологияда негізгі психотерапиялық әдістерді өздігімен тағайындау.
5	Психотерапиялық әдістерді пайдаланудың нәтижелілігі мен қорытындысын бағалау.
6	Балалар мен жасөспірімдерге психотерапиялық әдістерді пайдаланудағы көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді анықтау.
7	Әдістемелік жұмыстар, кесте, сызба, глассарий құрастыру.
8	Клиникалық конференцияларға презентациялар мен баяндамалар дайындау.
9	Кітапханада, ғаламторда жұмыс жасау.
Балалар психиатриясындағы функционалды диагностика	
1	Функционалды диагностика кабинетіндегі жұмыс.
2	Диагностикалық манипуляцияға науқастарды дайындау.
3	Функционалды диагностика әдістерінің нәтижесі бойынша қорытынды жасау.
4	Функционалды диагностика әдістерінің нәтижелерін интерпретациялау.
Балалар психиатриясындағы клиникалық фармакология	
1	Нозология бойынша дәрілік формуляр құру.

2	П-тізім жасау.
3	Дәрілік қызметтің клиникалық аудиті.
Балалар психиатриясындағы клиникалық зертханалық диагностика	
1	Қан топтарын, резус-факторды анықтау, донор мен реципиент қандарының сәйкестігіне сынама жүргізу.
2	Зерттеу үшін қан алу.
3	Зертханалық зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялау.
Балалар психиатриясындағы нутрициология	
1	Ас ұй жұмысын қадағалау.
2	Азық-түліктер мен дайын тағамдардың сапасын оргнолептикалық анықтау.
3	Зертханалық зерттеулерге тағамдарды жөнелту үшін сынамалар алу.
4	Тәуліктік, апталық рациондағы тағам калориясын, биологиялық құндылығын анықтау.
5	Психиатрияда емдік тамақтану нәтижелілігін талдау.

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар мен практикалық сабақтар: науқасты курациялау, медициналық құжаттамаларды жүргізу, балалар емдеу-алдын-алу мекемелерінің әр түрлі бөлімшелерінде жұмыс жасау, ауруларды қарап өтуге қатысу, күрделі науқастарды талдау, шағын топтармен жұмыс жасау, пікірталас, ұсыну, кері байланыс, ғылыми-тәжірибелік конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ): палаталардағы науқас балаларды курациялау, емханалық қабылдауларда және үйлерде болу, балалар емдеу-алдын-алу ұйымдарындағы әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, ғылыми-оқу әдебиеттерімен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, ауру тарихын жазу, презентация дайындау, оқу-клиникалық орталықта фантом мен муляждарда машықтарды бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімін бағалау

Ағымдық және аралық бақылау: білім беретін ұйым анықтайды

Қорытынды бақылау: тестілеу/әнгімелесу және практикалық машықтарды бағалау (ОСКЭ) енетін емтихан.

Цель: углубленная подготовка специалиста для применения современных профессиональных знаний и навыков при оказании специализированной высококвалифицированной медицинской и социальной помощи лицам детского возраста с психическими расстройствами и расстройствами поведения в соответствии с современными достижениями лечебно-диагностических и фармацевтических технологии.

Задачи:

- формировать знания, умения, навыки и профессиональные компетенции детского-психиатра в соответствии с требованиями государственного стандарта образования для резидентуры;
- обучить принимать профессиональные решение на основе принципов доказательной медицины;
- формировать способность применять научные достижения медицины, внедрять современные лечебно-диагностические и фармацевтические технологии в своей профессиональной деятельности;
- привить потребность к непрерывному профессиональному обучению и совершенствованию своих знаний и навыков;
- привить навыки деонтологии, морально-этической и правовой культуры, необходимые для обслуживания детей и подростков с психическими и поведенческими расстройствами;
- развить приверженность к профессиональным ценностям, таким как альтруизм, сострадание, сочувствие, ответственность, честность, и соблюдение принципов конфиденциальности;
- формировать навыки работы в команде специалистов.

Конечные результаты обучения Резидент должен

знать:

- организацию психиатрической помощи детям и подросткам, основные показатели государственной и ведомственной статистической отчетности (заболеваемость, болезненность и другие);
- стандарты профилактики наркомании, ВИЧ/СПИД у потребителей инъекционных наркотиков (ПИН), других уязвимых групп, ВИЧ-инфицированных ПИН, лиц, живущих с ВИЧ (ЛЖВИЧ);
- стандарты диагностики, лечения наркомании, ВИЧ/СПИД у ПИН, других уязвимых групп, реабилитации ВИЧ-инфицированных ПИН, (ЛЖВИЧ);
- порядок первичного освидетельствования детей и подростков психиатром, вопросы госпитализации в психиатрическое учреждение по неотложной помощи;
- закономерности нормального психофизического развития детей и подростков, формирования личности, основные вопросы учения о психофизическом дизонтогенезе;
- основные принципы и методы судебно-психиатрической, судебно-наркологической экспертизы детей и подростков;

Введение

Детская психиатрия - это медицинская специальность, являющаяся самостоятельной областью современной клинической психиатрии. Как медицинская дисциплина, занимается изучением диагностики и лечения, этиологии, патогенеза, распространенности, профилактики психических и поведенческих расстройств и организации психиатрической помощи детскому и подростковому населению. Изучение психических расстройств с позиций эволюционно-динамического, сравнительно-возрастного, биопсихосоциального подхода позволяет установить ряд возрастных закономерностей не только клиники, но и этиологии, патогенеза психических расстройств характерных для детского и подросткового возраста.

В целях реализации системы непрерывного образования и достижение высокого качества послевузовского медицинского образования в резидентуре особое значение приобретает подготовка высококвалифицированных специалистов в области детской психиатрии.

В соответствие с Кодексом Республики Казахстан «О здоровье народа и системы здравоохранения» от 18 сентября 2009 года № 193-IV, оказание медико-социальной помощи лицам, страдающим психическими расстройствами, современная диагностика психических расстройств должна соответствовать мировому опыту, что отражено в настоящей программе, которая разработана в соответствии с МКБ-10 пересмотра. Вместе с тем, следует учитывать, что современные международные статистические классификации Американской психиатрической ассоциации, европейских стран имеют различные варианты подходов для постановки диагноза, и не являются теоретически обоснованными, а значит, при изложении теоретических положений детской психиатрии следует опираться на отечественный опыт нозологического подхода к диагностике. Опыт показывает, что наиболее плодотворно решаются научные и практические вопросы диагностических оценок в психиатрии при взаимном дополнении симптоматической и нозологической оценок психических расстройств с сохранением концептуальных подходов. Одним из путей преодоления этих различий является использование клинических руководств зарубежных стран, адаптированных к условиям отечественной психиатрии, позволяющие познакомиться с принципами и основными методическими подходами современной психиатрии при постановке диагноза, и проведении «стандартизированного» лечения психических больных.

Психиатрия сегодняшнего дня должна подчеркивать гуманный и сочувственный аспекты медицины. Не следует также забывать о высоком воспитательном значении психиатрии для формирования мировоззрения врача. Понимание психической патологии позволяет формировать терпимость к другому мнению, работа с неизлечимо больными пациентами воспитывает в людях гуманность, изучение современных возможностей терапии и реабилитации позволяет преодолеть неуместный скепсис по отношению к будущему пациента, настроить на активную борьбу с болезнью.

Аурухананың, балалар психиатриялық, наркологиялық, терапиялық бөлімдері (кабинеттері), МСАЖ ұйымдары (емханалар, күндізгі стационарлар, ЖВА, диспансерлердің, ауруханалардың амбулаториялық бөлімдері), ауруханалардың функционалдық диагностика бөлімдері, клиникалық зертханалары, қабылдау бөлімі, жедел психиатриялық (наркологиялық) көмек көрсету станциялары.

Орыс тілінде

негізгі:

1. Дмитриева Т.Б., Краснов В.Н., Незнанов Н.Г., Семке В.Я., Тиганов А.С. Психиатрия. Национальное руководство. – М.: Медицина, 2009.
2. Гудман Р., Скотт С. Детская психиатрия. Триада-Х, 2008.
3. Руководство по клинической детской и подростковой психиатрии /Под редакцией Кеннета С. Робсона. – М «Медицина», 1999.
4. Психиатрия детского и подросткового возраста / Под ред. П.И. Сидорова. Тв. обл., 2004.
5. Рустанович А.В., Шамрей В.К. Клиническая психиатрия в схемах, таблицах и рисунках. – СПб.: «ЭЛБИ-СПБ», – Санк-Петербург, 2006.
6. Каплан Г.И., Сэдок Б.Дж. Клиническая психиатрия. - В 2-х т., /Пер. с англ. – М.: Медицина, 2002.
7. Руководство по психиатрии /Под ред. А.С. Тиганова. - В 2-х т. – М.: Медицина, 1999.
8. Иванец Н.Н., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия и наркология: учебник. – М., ГЭОТАР-Медиа, 2006.
9. Обухов С.Г. Психиатрия: учебное пособие. /Под ред. Ю.А. Александровского. – М., ГЭОТАР-Медиа., 2007.
10. Жариков Н.М., Тюльпин Ю.Г. Психиатрия: Учебник. – М.: Медицина, 2000.
11. Коркина М.В., Лакосина Н.Д., Личко А.Е., Сергеев И.И. Психиатрия: Учебник. – М.: МЕДпресс-информ, 2004.
12. Тюльпин Ю.Г. Психические расстройства: Учебник. – М.: Медицина, 2002.
13. Александровский Ю.А. Психотерапия. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений – М.: «Академия», 2005.

қосымша:

1. Коркина М.В. Практикум по психиатрии. – М.: МЕДпресс-информ, 2009.
2. Руководство по судебной психиатрии. /Под редакцией Т.Б. Дмитриевой, Б.В. Шостаковича, А.А. Ткаченко. – М.: Медицина, 2004.
3. Войтенко Р.М. Социальная психиатрия с основами медико-социальной экспертизы и реабилитологии. Руководство для врачей и психологов. – Фолиант, 2002.
4. Руководство по социальной психиатрии. /Под ред. Дмитриевой Т.Б. – М.: Гэотар Медицина, 2001.
5. Кудьярова Г.М., Зальман Г.И. Психиатрия для семейных врачей. Учебное пособие. – Алматы, 2000.
6. Общая психопатология (руководство для врачей) Н.Т. Измайловой.
7. Пропедевтика психиатрии. Учебное пособие. В.Л. Гавенко, Г.А. Самардакова, В.И. Коростий и др. /Под ред. проф. В.Л. Гавенко. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2003.

1. Пояснительная записка	72
2. Распределение часов дисциплины	77
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин	78
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин	117
5. Методы обучения и преподавания	130
6. Оценка знаний	130
7. Клиническая база	130
8. Список рекомендуемой литературы.	131

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Детская психиатрия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

8. Снежневский А.В. Общая психопатология. – М.: Медицина, 2001.
9. Руководство по наркологии/Под ред. Н.Н. Иванца. - В 2-х т. – М.: ИД мед-практика-М, 2002.
10. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Социодинамическая психиатрия. Медицина, 2000.
11. Лекции по наркологии Н.Н. Иванец. – М, 2000.
12. Шабанов П.Д. Наркомании. – СПб.: Лань, 2001.
13. Психические расстройства и расстройства поведения. (Классификация V МКБ-10, адаптированный для использования в Российской Федерации)/Под ред. Б.А. Казаковцева, В.Б. Голланда. – М.: Минздрав России, 1998 .
14. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Учебное пособие. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.
15. Клиническая психология. Под ред. Б.Д. Карвасарского. Национальная медицинская библиотека. – Питер, 2006.

Қазақ тілінде

негізгі:

1. Ілешева Р.Ғ. Психиатрия: Оқулық. - Алматы, «Білім», 1995.
2. Құдиярова Ғ.М. Психиатрия. Оқулық. - Алматы, 1994.
3. Ілешева Р.Ғ. Медициналық психология: Оқулық. - Алматы, «Санат», 2009.

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

ДЕТСКАЯ ПСИХИАТРИЯ

Астана 2010